

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 44

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

BITKA U LAMESI

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

176

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE — 1 DINAR!

BITKA U LAMESI

Naslov originala:

William Mark:

„Ritt nach Lamesa“

**Copyright 1969 by Martin Kessel
Verlag**

Lamesa. Pedesetak mrkih, drvenih kuća, široka, prašnja glavna ulica i tri sporedne. Sve to u sred peščane pustinje u Teksasu. Svako ko bi došao ovamo, morao bi da se pita kako je Lamesa mogla da postoji već sto godina, kada danas izgleda tako bedno.

Dvadeset milja istočno, iza peščanih duna, prostirao se Šaron ranč. Tek pre četrdeset godina poslednji vlasnik je odustao od borbe sa nemilosrdnim peskom. Goveda su pasla kratku, zelenu travu, koja je rasla oko potočića. Bila su to dobra goveda. Sve bogatstvo Šaron ranča. Sedmorica kauboja, koji su radili na ranču, navraćali su u Lamesu, međutim, nisu baš bili rado viđeni u gradu. Čak ih nije mario ni Bert Marlou, vlasnik bara. Kada bi oni došli u grad, promet bi se povećao, ali bi za sobom ostavljali polomljene stolice, razbijene flaše, modrice i zamašnu količinu praznih čaura. Ako to sve nije dovoljno ubedljivo, onda treba još pomenuti Hala Logana, vlasnika saluna „Viski raj”, koji nije mario za braću Šaron, iako je bio neverovatno gramziv i pohlepan.

Najmanje omiljen bio je Ed, najmlađi od braće Šaron, momak bez savesti i veoma grub, kome nije nedostajao mašte kada je trebalo izmišljati nove načine za terorisanje stanovnika Lamese.

Starija braća, Džek i Dejv, nisu mnogo odskakali od najmlađeg brata.

U grad nisu samo navraćala braća Šaron.

Bilo je i drugih stvari koje su zagorčavale život stanovnika Lamese. To su bili i kauboји, goniči velikih krda kroz grad.

Na nesreću, dva puta godišnje su sa juga gonjena velika krda kroz Lamesu. Možda nikada ne bi svraćali u Lamesu da nije bilo potoka, koji je vijugao kroz Šaronov posed. Voda, koja je u ovom peskovitom suvom kraju predstavljala pravo bogatstvo i donosila prestiž. Ponekad, na žalost, bila je povod mnogim krvavim obračunima.

U ovom suvom, peskovitom kraju, bio je prava blagodet mogućnost da se napoje iscrpljena i žedna goveda. Obično bi ostajali po tri dana u Lamesi, a onda je nastajao pakao. Bilo je to svega šest dana u godini i to bi se kako tako prebolelo, da,

na žalost, nije uvek i poneki gonič ostao u gradu. To se dešavalo najčešće zbog toga, što su, kada bi krdo krenulo dalje, bili do te mere pijani, da nisu mogli da idu, ili su pak propili i prokockali sve, uključujući i konja. A ići kroz pesak peške za govedima to nikada nije palo na pamet ni jednom teksaškom kauboju. Dakle, ostajali su u gradu. Lamesa ih je prihvatila, to jest, morala je da ih prihvati. Kao što se može pretpostaviti, oni koji su ostajali, nisu ni izdaleka bili najbolji momci. Dovoljno je samo pomenuti Kida Koreja, koji je dva čoveka ustrelio i još uvek bio na slobodi, jer niko nije mogao da dokaže da je ubica. I Lars Olafson bio je jedan od goniča koji nije nastavio put. Bio je stalno pijan. Niko nije znao odakle mu novac za viski. Dod Ferguson i Džes Albani bili su ljudi istog kova, pripadali su istoj vrsti i činili grad nesigurnim. Oni i njima slični dali su svoj pečat Lamesi.

Bil Mek Lin imao je najcrnji posao od svih šerifa na zapadu. Bio je to čovek srednjeg rasta, pedesetih godina. Kratko podšišana kosa bila je već davno prošarana srebrnim vlasima, a lice izbrazdano bezbrojnim borama. Bar je sedam puta ranjavan, ali je svaki put ostajao u čizmama. Svojim starim revolverom, kalibra četrdeset pet, uspevao je da održava red i mir. No, bio je to prividan mir, sedenje na buretu baruta, kome svakog časa neko može da prinese upaljeno palidrvce.

Jednom nedeljno, četvrtkom popodne, kroz grad je prolazila poštanska kočija. Bila je to svojevrсна senzacija i ko god bi imao vremena stvorio bi se na glavnoj ulici da vi-

di ko dolazi u grad, a naročito ko ga napušta.

Naša priča počela je takvog jednog četvrtka. Obavijena gustim oblakom prašine i peska kotrljala se poštanska kočija glavnom ulicom i zaustavila se pred poštom. Na drugoj strani, na tremu „Viski raja“, stajali su ljudi i gledali niz ulicu. To nisu bili jedini radoznalci. Bilo ih je pred Marloovim barom, berbernicom i trgovinom. Bil Mek Lin stajao je na vratima svoje šerifske kancelarije. On svakako tu nije bio iz radoznalosti. Bila mu je dužnost da bude tu kad nailazi kočija. Kada je riđobradi vozač otvorio kočiju, iz nje je izašao tridesetogodišnji čovek izrazito bleđa lica i zelenih očiju. Imao je crno odelo i u svakoj ruci držao po jedan veliki, crni kofler. Poštanska kočija je već odavno otišla, a zelenooki putnik je još uvek stajao na istom mestu. Uskovitlana prašina se polako slegla i pokrila njegovo tamno odelo svetlom koprenom. Putnik je nekoliko trenutaka još neodlučno stajao, pogledao oko sebe, pa onda konačno krenuo. Sa trema „Viski raja“ neko se grohotom nasmeja. Bio je to Ed Šaron. Ostali su sledili njegov primer. Stranac se uputi pravo prema šerifskoj kancelariji, spusti kofere, dodirnu obod šešira i odmeri čuvara zakona.

— Jest li vi šerif?

— Da.

— Moje ime je Skot. Džoni Skot. Ja sam trgovački putnik iz Hjustona. Gde bih mogao da odsednem?

Mek Lin pokaza rukom na Holboinovom pansionu na suprotnoj strani ulice, uz sam salun „Viski raj“. Skot se zahvali i pođe prema suprotnoj strani ulice. Kada je hteo da zakorači na stepenice, koje su vodile na

trem, ugledao je zid od nogu u prašnjavim čizmama. Podigao je glavu i sreo mračne, odbijajuće poglede. Trgovачki putnik se okrete da u širokom luku obiđe živi zid i popne se neometano na trem pansiona. Visoki plavi momak krupne glave, malog nosa i isturene brade, prepreči mu put. Džoni Skot stade. Plavokosi momak se isceri.

— Dakle, užogljenko, zar ne bi trebalo da pitaš, smeš li ovuda da prođeš?

Bili Mek Lin, predosećajući da može da dođe do gužve, pohita prema pansionu.

— Ed!

Najmlađi od braće Šaron, munjevito se okrete. Na Skotov užas, potegao je revolver. Kada je ugledao čuvara zakona iza sebe, razvukao je lice u podrugljiv osmeh i nemarnim pokretom vratio oružje u opasač. Mek Lin ništa nije rekao. Iza njega i kraj njega je stajalo još nekoliko ljudi, koji su očigledno bili na strani mladog rančera. Džoni Skot je iskoristio priliku i šmugnuo u pansion.

Mek Lin pođe natrag prema svojoj kancelariji. Ljudi mu nerado načiniše prolaz. Čovek sa zvezdom im je očigledno smetao. Među građanima Lamese nije bilo nikoga ko je podržavao šerifa, a pri tom je šerif bio poslednje moralno uporište grada, poslednji stub sigurnosti, koji je građane čuvao od mračnih tipova, kojih je poslednjih godina bilo sve više.

Dok je šerif išao prema svojoj kancelariji, za njim zaurla dugonja, takođe plavokos, samo nekoliko godina stariji od Eda Šarona.

— Ne mešajte se stalno u naše stvari, Mek Lin!

Šerif zastade, okrete se i uzvрати: — To su takođe i moje stvari, Dejv.

Zatim je nastavio prema svojoj kancelariji.

Stariji brat Šaron poteže kolt i opali dva metka jedan za drugim. Meci uskovitlaše pesak na ulici. Mek Lin nastavi dalje, ne obraćajući pažnju. Neobuzdani kauboj povuče još jednom obarač. Treći metak otkide šerifu levu potpeticu. Tek tada se Mek Lin okrete. U ruci mu je bio revolver, dok mu je lice bilo tvrdo kao stena. Dejvova ruka je polako klizila na dole. I šerif tada spusti oružje.

— Daću čizmu da se opravi na vaš račun, Dejv — rekao je čuvar zakona mirno, gurnuo kolt u opasač i požurio u kancelariju. Dejv Šaron pogleda svoju braću. Džek, najstariji, samo sleže ramenima, a Ed procedi psovku kroz zube.

— Neka đavo nosi starog psa! Ne mogu da podnesem njegovo ukočeno lice.

Ljudi sa trema se povukoše u salun. Za šankom je nastavljeno bučno negodovanje na račun neprijatnog i lukavog čoveka sa zvezdom. Vlasnik saluna je znao tu priču. Nije bila nova, naprotiv. Mržnja braće Šaron prema šerifu trajala je godinama. Na drugoj strani ulice, u malom baru tri lupeža su takođe žučno psovali šerifa, dajući sebi oduške. Bili su to najgori među momcima, goničima, koji su zauvek ostali u Lamesi: Kid Korej, Lars Olafson i jednooki Džesi Albani.

—0—0—

Džoni Skot je već osam dana bio u Lamesi. Njegove posete obližnjim rančevima, malim farmama i rad-

njama u gradu bile su sve do jedne beskorisne. Nije uspeo ni jednog jedinog čoveka da zainteresuje za proizvode fabrike u Hjustonu, za koju je radio, iako su sve te alatke bile veoma dobre. Na žalost, Džoni Skot nije bio dobar zastupnik, ni trgovac. Nije bio vičan da ovim surovim, zatvorenim ljudima objasni prednosti alatki koje prodaje. Sve je on to znao pre nego što je došao u Lamesu. Konačno, ovo nije bio prvi grad koji je posetio. Na obali nije uspeo ništa da proda, pa je zapad ostao njegova poslednja šansa. Stajao je sada na prozoru i mračna lica gledao kroz tanke zavese dole na ulicu. Napolju se pružala uobičajena prepodnevna slika. Nije više ni obraćao pažnju. Ljudi su stajali na tremovima, posmatrajući šerifovu kancelariju na suprotnoj strani. Zatim su glasno grdili Mek Lina, vraćali se u salun, popili neki gutljaj, pa ponovo na trem. Potpuno lud grad. Džoni je odlučio da ga napusti. Da napusti ne samo grad, nego i kraj, sve. Hteo je da okonča svoj život. Kuda da još ide — pitao je sebe u besanim noćima. Novca više nema, ovo osinje gnezdo je poslednja stanica. Nade? Ne. Nada više nije imao, ili još vrlo malo, u trenutku kada se ukrcao u Svitvoteru u prašnjavu kočiju, koja ga je dovela u Lamesu. Znao je da u celom kraju dalje neće moći ništa da uradi, kao ni ovde. I za Lamesu je znao unapred da neće dobro proći. Jedino što nije znao, bila je činjenica da je ovaj kraj tako užasno surov i divlji. Čovek ni za trenutak nije mogao biti siguran za svoj život. Svako je svakom bio neprijatelj. Teško onom ko bi prvi izazvao sukob.

Trgovački putnik još nikada nije imao revolver u ruci, niti ga je ikada osmotrio izbliza. Odlučio je ipak da danas kupi jedan.

—0—0—

Stari Bilok posmatrao je stranca nabrana čela.

— Tako, hoćete kolt, a nemate novca da ga platite. Slušajte mister, moja radnja nije zalagaonica.

Na čelu trgovačkog putnika izbile su krupne graške znoja. Gotovo molećivo posmatrao je puškara.

— Mister Bilok, meni je potreban kolt... Potreban mi je... za moje dalje namere. Potrebni mi je nego sat.

Puškar je ponovo zagledao sat. Bio je od teškog srebra i izgledao je kao vredan komad koji se čuva u porodici. Čak je Skotovo ime bilo urezano na njemu. Bilok je promrmljao:

— U redu. Daću vam jedan već upotrebljavan kolt. Kad budete skupili novac, možete ponovo da otкупите svoj sat i svoju iglu. Ovu bisernu dugmad za košulju zadržite. Kod mene bi se brzo izgubila.

Dok je ovo govorio, puškar se dobroćudno smeškao. Skinuo je jedan veliki revolver sa zida, rukavom obrisao prašinu sa cevi, zavrteo doboš i napunio ga sa pet metaka. Ovde, na zapadu, bilo je uobičajeno da se pri kupovini revólvera daje pet metaka na poklon.

— Još jedan paketić municije — reče puškar poslovno i saže se iza tezge.

Džoni odmahnu glavom.

— Ne, mister Bilok, ovo je dovoljno.

Starčeva glava se pomoli iza tezge. Pogledao je stranca iznenađeno.

— Šta, vi smatrate da je dovoljno pet metaka?

— Da, da biće mi sasvim dovoljno. Kad njih budem ispalio neće mi biti potreban nijedan.

Bilok ga pogleda ispod oka.

— Zna li vi uopšte ovom spravom da rukujete?

Skot obori pogled.

— Ne naročito dobro.

Puškar mu uze revolver iz ruku.

— Evo, pazite dobro! Nije suviše teško.

Uputio je stranca u to, kako se rukuje oružjem, a onda zavrteo kolt oko kažiprsta, smeškajući se.

— Ovo, naravno, ne morate da naučite. Dovoljno je da naučite da pucate.

— Svakako — promrsi stranac kroz zube, čvrsto rešen da okonča svoj život.

— Dakle, još jednom. Ovako se revolver otkoči. Naravno kad budete hteli da ga upotrebite, vratićete metke u doboš. Ja sam ih izvadio sada dok vam pokazujem. Ne smete zaboraviti da povremeno očistite oružje, ali prethodno morate izvaditi metke. Ima ih pet.

— Pet — ponovi Skot mehanički i oseti kako mu se grlo steže.

Četvrt sata kasnije trgovački putnik je tačno znao kako se rukuje revolverom kalibra četrdesetpet u ovoj užasnoj zemlji. No, on će utrošiti samo jedan jedini metak. Dovoljno su veliki. Malo pre je jedan držao u ruci. Sa strahom je odmeravao gotovo prst debeo komad metala. Kolt je stavio u levi džep kaputa. Kada je izašao iz puškareve radnje, morao je da prođe pored šerifove kancelarije. Mek Lin je stajao u vratima prekrštenih nogu i

bezizrazno posmatrao trgovačkog putnika.

— Dakle, mister, još uvek ste u gradu.

Skot klimnu glavom.

— Samo još danas — uzvratio je dvosmisleno.

— Dakle, idete dalje na zapad?

Prokletstvo, zašto ga ovaj šerif tako ispitivački posmatra?

— Kako vam je to palo na pamet da ću dalje na zapad?

— Zbog toga što ni jedan čovek koji napušta zapad, ne kupuje sebi revolver.

Plameno rumenilo obli Skotovo lice.

— Kako to mislite?

Mek Lin podiže desnu ruku i pokaza kažiprstom na levi džep kaputa mladog trgovačkog putnika.

— Mislim na pucaljku, koju ste tako glupo strpali u kaput. Prvo i prvo, ako vam zatreba, neće vam uspeti čitavu večnost da je izvučete iz džepa, a drugo, garantovano će vam u međuvremenu upropastiti kaput.

Džoni pusti ruke niz telo i obori glavu. U trenutku, šerif kao da je nešto naslutio. Zabacio je malo glavu u stranu i izgovorio bez grubosti i ravnodušnosti, što mu je inače bio običaj:

— Mogu li vam nešto pomoći, Skot?

Džoni odmahnu glavom. Nije imao snage da pogleda čuvara zakona u oči. Okrenuo se naglo i kao mesečar otišao prema svom pansionu. Stajao je u svojoj sobi, dole, na samoj zemlji. Prozor se, naime, nalazio u visini pločnika, što je bilo grozno. Do duboko u noć čuo se žamor i galama iz obližnjeg saluna. Video je sve koji su ušli i izašli. Skot otvori pro-

zor. Bilo je veoma sparno i zagušljivo u maloj sobi. Osvrnuo se da je bolje osmotri. Mala, niska prostorija, četiri koraka duga i četiri široka. Postelja i dve rasklimatane stolice, sto prekriven zamrljanim stolnjakom i uzani orman bilo je sve što je mogao da vidi. Kada ga je kočija dovozila u Lamesu, znao je unapred da je to njegova poslednja stanica. Koliko da dokaže sudbini da je sve uzalud, punu nedelju je jurio unakoło. Satima se vukao kroz užareni pesak, pa natrag u pansion, obilazio rančeve i farme. Čak je stigao i do Nortonovog imanja, udaljenog devet milja od Lamese. Sve uzalud. Nekoliko puta je sreo šerifa. Jednom mu je ponudio gutljaj vode iz čuture, a drugi put cigaretu.

Sada je došao kraj.

Veliki revolver položio je na sto i svaki čas pogledao na njega. Dlanovi su mu bili vlažni od znoja. Uhvatio je desnom rukom cev i podigao revolver. Pogledao se u mutno ogledalo i malaksalo spustio revolver. Znoj mu se slivao u oči.

— Nemam hrabrosti — mumlao je sebi u bradu.

Gurnuo je revolver u pojas pantalona, obrisao znoj sa čela i napustio sobu. Kada je stupio na pločnik, ugledao je Eda Šarona kako upravo silazi sa konja.

— Evo ovog raka grabuljara! Nebesa, to je zaista on! Hej, momče, da nisi bolestan, glava ti je kao od maslaca, ha ha ha!

Skot nije obraćao pažnju na njega. Kao u snu išao je preko trema u salun, gurnuo pomična vrata i pogledao prema šanku. Pakao, sad će još morati da obmane ovaj svet. Moraće da ga napusti kao bandit. Bio je odlučio da se dočepa flaše

viskija, koju nikada neće moći da plati. U sledećem trenutku je osetio strašan udarac u leđa i odleteo napred. Revolver je, srećom, ostao zadenut za pojas pantalona. Samo to je Skot zadržao u svesti.

Kada se okrenuo, ugledao je u otvorenim vratima Eda Šarona, koji je još uvek u ruci držao krilo pomičnih vrata.

— Žao mi je, mister, ali kako možete tako da stojite na samim vratima? — Iznenada se Edov glas izmeni. — Diži se, šmokljane, ili ću ti uši iščupati!

Teški koraci, praćeni zveketom mamuza, odjeknuli su tremom. Vrata se ponovo otvoriše. Iza Eda Šarona sada je stajao šerif. Ugledao je stranca na podu i odgurnuo bahatog kauboja u stranu. Pomogao je Skotu da ustane. Uprkos svom stanju, trgovački putnik je osetio da ga je šerif spasao batina. Mek Lin priđe šanku i baci novčić.

— Jednu flašu!

Vlasnik saluna mu pruži flašu viskija. Šerif pruži bocu Skotu, rekavši:

— Evo, mister, to je za opkladu koju sam malo pre izgubio. — Čuvar zakona je prosto ugurao flašu u ruke zbunjenom Skotu. Tek nekoliko sekunda kasnije, kada je Mek Lin već napustio salun, Džoni Skot je osetio hladno staklo flaše u svojim rukama, što ga vrati u stvarnost. Podigao je pogled i video pred sobom Eda Šaroná.

— Napolje odavde, šmokljane, ili ćeš izleteti!

Džoni se lagano okrete i napusti lokal.

Samo petnaest minuta ga je delilo od trenutka kada će se sve izmeniti. Kada se vratio u svoju sobu, obuze-

lo ga je ponovo užasno očajanje. Eto, dozvolio je da mu poklone flašu viskija. Ljudi će kasnije govoriti: Mek Lin mu je poklonio viski i onda se on ubio. Još jedan povod da se ospe paljba na šerifa. Pomisao da će za njegovu smrt napadati šerifa, jedinog čoveka koji je bio dobar prema njemu, teško ga je mučila. Iznenada se ukoči i pogleda u flašu. Zbog čega mu je poklonio viski? Da nije možda nešto slutio? „Sigurno jeste“, dobovalo je u glavi očajnika. Sigurno je slutio šta se dešava s njim. Kako bi inače došao na pomisao da mu pokloni viski. Džoni Skot je prišao prozoru i pogledao napolje.

Ne. Bil Mek Lin nije znao šta trgovački putnik Džon Skot smeri. Samo je osetio da je čovek nesrećan i da više nema novaca. Pošto je bio tvrdokoran i jednostavan čovek, nije smislio nikakav bolji način da ga uteši i ohrabri. Tako je to bilo.

U gradu je bio jedan čovek koji nikako nije mogao da miruje: Ed Šaron. Nikako mu nije bilo jasno zbog čega se šerif tako poneo prema strancu. Shvatio je to kao prkos sebi i još jedno među večitim mešanjem u Šaronove stvari. Zaokupljen ovakvim mislima, Šaron ispi na dušak veliku čašu viskija i besno udari nogom u šank.

— Prokleta smetalo!

Vlasnik saluna je ćutke poslovao oko šanka. Ed, crven od gneva, dohvati čašu i zamahnu njome o zid. Razbila se u stotinu komadića.

— Bedni stvor, likvidiraću ga — promrsio je sebi u bradu i izašao iz lokala. Njegova braća su podupirala šank u baru na suprotnom kraju ulice. Oko njih su po običaju bile pridošlice u Lamesu, bivši goniči

stoke i lupeži: dugonja Olafson i jednooki Džesi Albani. Ed ulete u bar i zaurala:

— Džek, prokleta policijsko pse-to mi je opet stalo na put.

— Sabi ga u zemlju — uzvratila najstariji Šaron uz oštar pokret ruke.

Ed je stajao na vratima, držeći rukom desno krilo vrata i ljutito isturivši bradu.

— Taj bedni tvor! Šta li samo uobražava? Krajnje je vreme da nešto preduzmemo protiv njega.

— U pravu je — umeša se srednji brat Dejv.

— I ja smatram tako — promrsi Džesi Albani.

— Gledaj svoja posla — odbrusi mu najstariji Šaron.

Probisveti nisu lako odustajali od ovako privlačne teme. Kid Korej je insistirao:

— To đubre treba likvidirati. Šta nama ovde treba šerif? Grad pripada nama, a ne njemu.

Džek Šaron pogleda lupeža podozrivo.

— Ma nemoj, a ko si ti uopšte?

Korej se ukoči.

— Nemoj da uobražavaš da možeš sa mnom govoriti tim tonom, Šaron. Ja nisam jedan od tvojih goniča krava.

Džek malo naže glavu.

— Šta to treba da znači, skitnice? Ti verovatno ne znaš s kim govoriš.

Vlasnik bara hitro dohvati flašu sa viskijem i skloni je sa dohvata ruke ove dvojice. Srednji brat se ponovo umeša u raspravu.

— Šta uopšte hoće ovo ništavilo? Šta mu pada na pamet? Meša se

ovde u stvar koja se tiče samo porodice Šaron.

Na to Ed prosikta s vrata.

— Ja tog momka već odavno posmatram. Šta on uopšte traži u Lamesi?

Albani lukavo podmetnu varnicu.

— Velika braća Šaron se ponovo razmeću.

Korej je to izgleda jedva dočekao.

— Čini mi se da je došlo vreme da se Šaronovima pokaže da grad ne pripada njima.

Albani i Olafson se odvojiše od šanka i stadoše malo dalje, spremni za okršaj. Do okršaja bi nesumnjivo došlo, da u tom trenutku nisu ulicom odjeknuli oštri koraci, praćeni zveketom mamuza. Ed Šaron nije morao ni da se okreće. Tačno je znao ko to hoda.

— Eno ga, šeta! — prosiktao je najmlađi brat.

Korej se istog časa stvorio na vratima.

— Prokleti razmetljivac!

Albani i Olafson su takođe bili na vratima. Užarenih očiju, netremice su pratili svaki pokret omraženog čoveka. Na čelu Eda Šarona odskočila je debela žila:

— Treba ga ustreliti kao psa!

Džoni Skot se odavno izmakao sa prozora. Stao je uz sto izvukao zapašak iz flaše i otpio veliki gutljaj, a zatim još jedan. Zatim je ponovo bacio pogled na revolver koji je ležao na stolu. Nervozno je stezao pesnice i osećao kako mu pod dejstvom alkohola toplina struji telom. Čelo mu je opet bilo orošeno krupnim graškama znoja.

— Moram da učinim. Sada. Moram da učinim pre nego što izgubim hrabrost...

Umesto da se maši revolvera, još

jednom je dohvatio flašu. Mašio se za unutrašnji džep kaputa i izvukao lisnicu, koju mu je otac poklonio. Izvukao je iz nje staru, požutelu fotografiju svoje majke, a onda je brzo vratio u lisnicu.

— Ja sam bednik. Najbedniji bednik. Nikada ništa drugo neću ni biti. Čak mi nedostaje i hrabrosti da umrem.

Stegao je usne i dohvatio revolver u desnicu. Znao je da ako to sad ne učini, nikada više neće skupiti snage.

—0—0—

Ed Šaron je istrčao na trem bara.

— Mek Lin — zaurao je — okreni se, ništavilo, da te ubijem.

Šerif je išao dalje prema pansionu. U to odjeknu prvi hitac. Bilo je dva minuta do jedanaest. Vlasnik bara je upravo pogledao na svoj veliki časovnik. Metak skide šešir s glave Bilu Mek Linu. Drugi odmah za prvim ispaljeni kuršum, okrznuo mu je ruku. Šerif se naglo okrenuo. Držao je revolver na gotovs. Pogled njegovih sivih očiju, bio je oštar kao sečivo.

— Vрати pucaljku u futrolu, Šaron, ili ću te ustreliti.

Ed ga je gledao zakrvavljenih očiju, grizući usne. Onda je još jednom povukao obarač. Metak pogodi Mek Lina u grudi i odbaci ga kao snažni udarac pesnice. Uspeo je još jednom da puca, ali je promašio svog protivnika. Dejavno izleteo na trem kraj brata i puca. I Džek isto tako. Sva trojica su sipala ubitačno olovo na omraženog čoveka. Mek Lin je klečao samo dva koraka od trema, pogođen sa nekoliko hitaca.

Onda se dogodilo.

Kroz prozor, koji se nalazio do same zemlje, iskočio je čovek. U ruci je držao revolver i skočio na trem. Kada je ugledao pogođenog šerifa, zaurlao je:

— Prestanite!

Na to mu metak, koji je Ed Šaron ispalio, okrznu obraz. Stisnutih zuba, Džoni Skot je uperio revolver i pritisnuo obarač. Hitac zazvižda preko ulice. Neiskusnog strelca trzaj revolvera cimnu unazad. Kroz redak oblak barutnog dima, ugledao je na suprotnoj strani ulice čoveka kako diže ruke u vis, a onda nauznak pada na zemlju.

Ed Šaron.

Nebesa! Pogodio je Eda Šarona. Bio je još zaglunat od eksplozije. Ništa nije čuo, samo je video zapaljena i užasnuta lica ljudi na tremu. Skočio je na ulicu.

— Još neko? Pitam, ima li još nekog, koga treba da bacim u prašinu? Prokleti psi! Sada je dosta. Upoznajte me!

Ne shvatajući ništa, dva brata Šaron i tri lupeža su piljili u čoveka, koji se odjednom pretvorio u opasnu zver. Tokom cele sedmice, koliko je Skot bio u gradu, braća Šaron su ga smatrali bednikom, dostojnim samo da mu dele bubotke. Međutim, sada je pucao sa devet jardi i bacio Eda u prašinu.

Skot je i dalje stajao tri jarde od ustreljenog šerifa, užarenih očiju. Kolt mu je bio uperen na suprotnu stranu ulice.

— Gubite se, ali brzo! Brojaću do pet. Ako još neko od vas bude ovde, obezbeđeno mu je mesto na groblju!

Sačekali su još nepunu sekundu, a onda su iznenada jurnuli prema svojim konjima, odvezali ih i vinu-

li se u sedlo. Odjahali su u divljem galopu niz glavnu ulicu.

Džoni Skot je stajao ukočeno, kao od kamena isklesan. Dva mrtvaca ležala su na ulici. Viljem Mek Lin, ubijeni šerif i Edi Šaron njegov ubica. Skot je sada okrenuo glavu i gledao u pravcu u kome su jahači iščezli. Kada se slegao oblak prašine, koji su uskovitlali, na ulicu je izleteo vlasnik malog bara i posmatrao nepomično telo Eda Šarona. Onda je zaurlao koliko ga grlo nosi:

— On je mrtav, Skot! On je mrtav!

Trgovački putnik lagano spusti ruku u kojoj je držao kolt i obori glavu.

— Vi ste ga ustrelili — čuo je glas vlasnika bara, kao iz velike daljine.

Sada je čuo i povike iza sebe. Bio je to glas Hala Logana. Vlasnici lokala su bili prvi koji su izleteli na ulicu. Logan je istrčao na ulicu i nagnuo se nad šerifa.

— I on je mrtav. — rekao je muklo.

— Da — promrmljao je Skot, još uvek oborene glave. — Mora biti mrtav kada su banditi ispalili na njega svih sedam metaka.

Banditi!

Bilo je izgovoreno ono što se već godinama niko nije usuđivao da izusti. Šaronovi su bili banditi, sasvim obični razbojnici, kao i ljudi koji su sa njima pobjegli iz grada. Uskoro je u glavnoj ulici vrilo kao u kotlu. Prilazili su čoveku koga dosad niko nije respektovao i obraćali mu se rečima punim zahvalnosti. Trgovački putnik iz Hjustona, koji je još pre tri minuta (da, više doista nije prošlo) sam tražio smrt; sada je u gradu smatran spasiocem.

— On je ustrelio Eda Šarona!

— Ubio je Eda Šarona, šerifovog ubicu!

Džoni Skot je stajao kao ošamućen. Samo je podigao ruku i obrisao znoj sa čela. Doktor Rander mu je prišao sasvim blizu, uhvatio ga za bradu i podigao mu glavu.

— Nebesa, pa on je teško ranjen!

Tada su i ostali mogli da vide da je lice trgovačkog putnika bilo umrljano krvlju. Izgledalo je užasno. Srećom, nije bilo opasno. Doktor Rander je brzo zaustavio krvarenje i očistio ranu. Džoni Skot je stajao potpuno apatično. Kao kroz san čuo je glasove oko sebe. Iznenada se grupi ljudi pridruži i stari sudija Džeferson. Poslednjih pet godina nije radio niti se o bilo čemu brinuo. Kada bi mu se građani žalili, govorio je:

— Meni je sedamdeset godina. Ja sam svoju dužnost u ovom životu završio.

Živeo je kod svog sina, predsednika opštine, koji takođe nije imao ni energije ni hrabrosti, kao ni otac. Sada je Džeferson vodio glavnu reč.

— Ja sam borbu posmatrao od samog početka. — Bila je to masna laž, jer je starac provirio kroz prozor, tek tada, kada je Mek Lin već ležao u prašini. — Sve sam dobro video. Pobedio je Šarona. To što je šerif morao glavom da plati, doista je šteta.

Hal Logan je negodovao.

— Ali, to nije istina, mister Džeferson. Skot se umešao tek pošto je Ed ustrelio šerifa.

— Koješta — ostajao je uporan stari sudija. — Ja sam sve tačno, od samog početka video.

Krupni kovač probi se do ispred sudije i promrsi:

— Ja mislim da bi za vas, sudijo, najbolje bilo da se brzo vratite kući. Ja sam dobro video borbu. — Zatim je ispričao kako je to teklo. I on nije govorio istinu. Vlasnik malog bara mu je to tresnuo u lice, iako ga je krupni kovač streljao pogledom.

— Da budem iskren, prvi hitac nisam video, jer sam stajao uz šank i upravo pogledao na sat. Onda sam tek istrčao na vrata.

Ispostavilo se da je deset građana posmatralo celu borbu. Tek tada je Džoni Skot, koji je do sada stajao kao gluvonem, podigao lagano glavu i pogledao ljude oko sebe.

— Dakle, tako stoji stvar, džentlmeni? — rekao je muklo. — Vi ste videli borbu, posmatrali ste je iz sigurnih zaklona svojih kuća, pratili ste sve i niste makli prstom kada je šerif ovde ustreljen kao divljač.

Rekavši to, naglo se okrenuo i vratio u svoj pansion. Ljudi su ga otpratili postidenih pogleda, a onda se ćutke razišli.

—0—0—

Džoni se bacio na krevet. Zagleđao se u tavanicu. Kada je pred podne lekar došao da ga obiđe, zatekao ga je spremnog za put.

— Kuda ste se uputili, mister Skot?

— Kuda? — Džoni se gorko osmegnu. — Nekuda odavde!

— Ali...?

— Šta ali? Pustite, doktore, mala ogrebotina na licu će već zaceliti.

— Ogrebotina? To je prilično duboka rana, mister Skot, koja zahteva lečenje. Može lako da nastupi groznica.

— Hvala, doktore — rekao je trgovački putnik potišteno. — Žao mi

je što ne mogu da vam platim za vaš trud. Ako ikada iko u ovom prokletom kraju bude hteo da kupi moje alatke, poslaću vam honorar.

— Ali, ja sam upravo hteo da vam kažem, odavno mi je već nepohodna jedna grabulja.

Džoni odmahnu glavom. Osetio je kako mu se grlo steže. — Hvala, doktore. — Mrzeo je sažaljenje iznad svega. Konačno je stari lekar napustio hotelsku sobu.

Kada je Džoni hteo da napusti pansion, sreo je na ulazu vlasnika.

— Mister Holbom, ja sam platio sobu za osam dana.

— Znam, mister Skot. Ako hoćete možete ostati ovde još osam godina i stanovati kod mene, a da ne platite ni cent.

— Šta? — trgovački putnik ga je gledao začuđeno.

— Hajdemo na ulicu — rekao je vlasnik i blago povukao svog gosta na trem. Džoni Skot je zastao na vratima kao ukopan. Ulica je bila prepuna ljudi. Preko, ispred pošte, stajala je kočija. Mršav čovek u tamnom odelu stupi na trem. Skinuo je uljudno šešir i predstavio se:

— Moje ime je Džeferson, Mat Džeferson. Ja sam predsednik opštine.

Džoni ga je oštro posmatrao:

— I?

— Znam, mister Skot, da imate mnogo razloga da o nama rdavo mislite, ali morate bar pokušati da nas razumete. Mi nismo izvanredni strelci, kao što ste vi. Mi smo jednostavni ljudi.

Džoni ga više nije slušao. Video je pred sobom lice starog puškara Biloka, na kome je lebdeo zavere nički osmeh, koji kao da je govorio: mene si lepo nasapunjao, prijatelju.

Svi su netremice posmatrali trgovačkog putnika, a Mat Džeferson je govorio kao da čita knjigu. Na trem je stupio i vlasnik malog bara i stao uz predsednika opštine.

— Mister Skot — počeo je pošto je smušeno obrisao znoj s čela — ja nisam veliki govornik, ali ću pokušati da podržim predsednika opštine. Mister Skot, mi smo godinama čekali na čoveka kao što ste vi...

Na to je iz trgovačkog putnika provalilo nešto divlje neobuzdano. Smejao se glasno, a kroz taj smeh, istovremeno izbijalo je i očajanje.

— Vi, ludaci! — vikao je. — Da, svi ste ludaci! Pustite me da prođem.

Ljudi su se bojažljivo izmicali da mu naprave prolaz do poštanske kočije, koja je očigledno na njega čekala. Kada je Skot bio na sredini ulice, iznenada mu mali, smeđi, kovrdžavi pas prepreči put. Džoni zastade i pogleda životinju, koja je stajala podvijena repa i posmatrala ga svojim vernim očima. Bio je to Mek Linov pas. Skot ga je često viđao, kada je šerifa sretao izvan grada. Sagnuo se i pomilovao životinju. Na ulici je vladala grobna tišina. Ljudi su posmatrali strančeva široka pleća. Nekima su čak suze grunule na oči.

— Građani Lamese — vikao je vlasnik bara, Bat Marlou, koji je očigledno bio najpreduzimljiviji čovek u gradu. — Zašto stojite tako kao okamenjeni? Recite mu šta smo hteli od njega. Recite mu da nam je potreban nov šerif i da smo hteli da ga zamolimo da primi zvezdu.

Tišina.

Dok je milovao psa, Džoni Skot je s nevericom slušao Marloove reči. Šta to bi? Šta je to vlasnik bara rekao? Potreban im je kao šerif? To

ne može biti istina. Pa to je neslana šala. Još uvek se niko nije pokrenuo. Opet je Marlo uzeo inicijativu i doviknuo vozaču kočije:

— Zašto još uvek stojiš tu, Džoe? Što ne poteraš tu svoju olupinu i ne izgubiš se oдавде? Zar ne vidiš da više nisi potreban? Zadržaćemo Džona Skota овде, јер нам је потребан као нови шериф.

Bradati vozač kočije žmirnu, protrlja bradu, па poteže teško remenje. Kočija krenu uz škripu. Trgovački putnik se lagano uspravi i otprati pogledom zapregu. Međutim, nije se pomakao. Smeđi pas mu se umiljavaо око nogu. Marlo razdragano uzviknu:

— Ura za našeg novog шерифа!

Snažan poklič заори се из stotinu grla. Glavna ulica Lamese је одјекivala. Džona Skota podigoše на ramena i однесоше u gradsku većnicu. Kao kroz san čuo је glas predsednika opštine, koji је govorio о časti i sreći, sigurnosti i uopšte о visokoparnim i važnim stvarima. Onda mu је Mat Džeferson prikačio zvezdu, koju је pre једва pola sata doktor skinuo sa kaputa ubijenog Mek Lina.

— Ovim ste proglašeni за шерифа grada Lamesa sa svim pravima i dužnostima...

Džoni је gledao oko себе, ali ništa nije video. Nije osećao како га ljudi tapšu по ramenu, nije osećao како mu stežu ruku. U glavi mu је brujalo. Pred njim се stvorio krupni Bat Marlou i pogledao га pravo u oči.

— Mister Skot, dozvolite da budem vaš prijatelj. Možete računati на мене, čak i onda kada се Šaronovi budu vratili u grad. Voleo bih da budem vaš pomoćnik.

Novi шериф mu је, још poluošamućen, pružio ruku.

—0—0—

Veliki dan u životu nekadašnjeg трговаčkog putnika Džona Skota, približavaо се kraju. Ležao је на postelji u шерифској kancelariji на којој је Mek Lin још прошле ноћи prespavaо. Ležao је оčiју uprtih u tavanicu. Konačno је došao k себи. Ne, nije bio pijan kada је sa revolverom izleteо на ulicu. Da li је bio sasvim trezan? Sasvim sigurno ne. Šta је то onda bilo što га је pokrenulo на акцију? Gnev, оgorčenje protiv bezočnih, divljih ljudi, koji су kukaвиčki ubili једног човека koji је са njim lepo i ljudski postupao. Sada су га овде postavili за шерифа. Kako је то zvučalo nestvarно. Okupan u znoju, uspravio се i seo на ivicu ležaja. Onda је ustao i nesigurnim korakom pošao prema vratima. Nisu bila zaključana. Tada се okrenuo i ukopao u mestu. Ispred njega је stajao човек i posmatraо га. На njegovim grudima blistala је zvezda. Bio је visok i plećat. Džoni се nаgonski maši за levu stranu grudi i dodirnu svoju zvezdu. Човек učini isto. Džoni се uhvati за glavu. Zaboga, njegov lik u ogledalu! Neobuzdanim pokretom skinuo је zvezdu sa grudi i bacio је на pod.

— Evo, uzмите svoju prokletu zvezdu. Prikaćite је kome god hoćete, samo не meni. Ја nisam шериф. Ја sam propali knjižar Skot, nesposobni трговаčki putnik Džoni Skot из Hjustona. Ја nisam шериф за вас.

Prišao је ormanu u nameri da uzme svoj šešir. Kada је otvorio vrata, ukočio се. Unutra је visio kaput koji је dobro poznavao. Pripadaо је шерифу Mek Linu. Kao i blistavo iz-

glačane čizme, koje su stajale ispod kaputa. Džoni steže pesnice i tresnu vrata od ormara. Kod samog ulaza, na ekseru, visio je šerifov opasač. Nije imao rođaka kome bi se predale njegove stvari, čak niko nije tačno znao odakle je došao. Predsednik opštine mu je predao šerifov opasač u gradskoj većnici i upitao ljude da li se slažu. Niko nije imao ništa protiv. Uostalom, zašto novi šerif ne bi nosio opasač svog prethodnika, tim pre što novi šerif uopšte nije imao opasač. Džoni priđe vratima i otvori ih. Noć je već uveliko vladala, iko nije bilo sasvim mračno, nego samo usamljeno i tiho. Odmeravao je pogledom tremove na suprotnoj strani ulice sve do pansiona. Najviše jedanaest jardi. Ako se oduzme trem, onda može osam ili devet. Tamo preko je stajao sa revolverom u ruci, a ovde, levo na tremu malog bara stajao je on, čovek koga je ubio. Džoni se uhvati za čelo. On je ubio čoveka, uništio jedan ljudski život. On, mali knjižar iz Hjustona. Šta li mu je iznenada bilo da sa oružjem izleti na ulicu? Ni sam nije znao. A ovi zanesenjaci, uplašeni kao miševi, kukavice u ovom prokletom gradu, smatrali su ga herojem. Usamljeni čovek se nasmeja gorko. Heroj! Da to njegov otac u Hjustonu čuje, smatrao bi neukusnom šalom. A ako bi ga uverili da je to istina, bio bi ogorčen, sigurno bi pokazao Džoniju vrata i rekao da za ubicu pod njegovim krovom nema mesta. Pred Skotovim očima se sada pojavi slika tihe ulice u velikom gradu i male, jednostavne kuće iz negovanih vrtova. Kuće u kojoj se pre četvrt veka rodio. Video je i lik majke pred sobom, njezne svetle oči i blede, bolešću izmu-

čeno lice. Mesecima je iz dana u dan provodio sate na groblju, a otac se potpuno izmenio i zatvorio u sebe. Pakao, do danas ništa, u stvari, nije počeo. Šta je od njega postalo? Ništa, baš ništa. Ili, bolje rečeno, očajnik koji je još pre dvanaest časova hteo sebi da oduzme život revolverom, za koji čak nije imao novaca. A taj revolver mu je sada doneo zvezdu. U Hjustonu sigurno niko u to ne bi poverovao. Veoma često su kod kuće, a i svuda govorili o dalekom divljem Zapadu. Govorili su kao o zemlji koja je nekada postojala, koje više, naravno nema. Da je doista takav svet postojao, kakav je prikazivan u novinama, pa čak još gori i još suroviji, ni slučajno tako dostojanstven i pun neobičnih avantura, u to niko nije verovao. Konačno, Natan Bantlajn je u svojim, pomalo divljim, pomalo romantičnim pričama, predstavljao zapad sasvim drugačijim. A divlji zapad je živio, postojao. I te kako. Sa svim svojim strahom i užasom. Ovde, na primer, bio je pravi, stvaran grad sa osam stotina stanovnika koji su mirno spavali, jer o njima brine i štiti ih novi šerif. A nekoliko milja zapadno bio je pravi stvaran ranč na kome su sigurno sada bdela dva čoveka i sigurno kovala planove kako da osвете svog ubijenog brata. Trojica lupeža, koji su već nekoliko godina stvarali Lamesi nevolje, pobjegli su s njima. Ni oni neće baš tako lako otrpeti to što su poraženi i isterani. A i kuda bi? Već godinama je ovaj prašnjavi grad bio njihovo jedino utočište. Skot je gotovo osećao sažaljenje. Naslonio je čelo na hladan okvir vrata i gledao duž glavne ulice, osvetljene bledom svetlošću zvezda.

— Moram da idem — šaputao je sebi u bradu. — Ne mogu ovde da ostanem. Ja sam sve samo ne šerif na zapadu.

Nije bio toliko glup da uobražava da ima potrebna svojstva i sposobnosti da nosi zvezdu u ovakvom gradu. Ispalio je jedan jedini hitac u Lamesi, prvi hitac u svom životu. Jedan hitac i jedan slučajni pogodak. Za Džona Skota je to bio slučajni pogodak i ništa drugo. Ono što se posle tog hica desilo, bilo je za njega gore nego najgorči trenuci u memljivoj sobi pansiona. Slika mrtvog kauboja stvorila mu se pred očima. Nepomično telo na ivici trema. Nije izišao da ga pogleda pošto ga je pogodio. To ne bi mogao ni za sve blago ovog sveta. Kada je popodne došao sedi Indijanac sa zapregom i natovario mrtvacu na kola, stajao je na tremu šerifske kancelarije. Međutim, gledao je pored leša. Nije skupio dovoljno snage da baci pogled na voštano lice. Ponovo se uhvatio za čelo i šaputao: — Kako si došao na to da ubiješ čoveka, Džoni Skot? Kako si mogao da ugasiš jedan život?

U Hjustonu su ubice kažnjavane smrću.

Ubica, zar je on ubica? Da, to je bilo ono. Baš ta misao, koja ga je mučila, kinjila, gonila u ludilo, oduzimala mu san i naterivala mu ledu jezicu niz leđa. Mora da ode odavde. Možda će moći da umre, naposlju, u preriji. U svakom slučaju, daleko neće stići. Sišao je na ulicu. Pesak je škripao pod njegovim čizmama. Zastao je na mestu gde je stajao u trenutku kada je ispalio smrtonosni hitac na kauboja. Lagano se okrenuo. Trem je na suprotnoj strani ulice bio utonuo u mrak. Mes-

to gde je Ed Šaron pao učinilo mu se tamno crvenim. Samo od krvi?

Osetio je kako ga podilazi hladna jeza. Potrčao je, sapleo se na trem i pao. Kao lud gledao je oko sebe. Osim senke, ništa. Nigde traga od krvi. Uspravio se stenjući i uzdišući. Kako čovek može da se oseća samim noću? On je i danju bivao sam, ali to ipak nije bilo tako grozno.

Uputio se lagano natrag u svoju kancelariju. Uzeo je svoj prtljag i pošao ka vratima. Do ušiju mu u tom trenutku dopre čudan šum. Po-hitao je da otvori vrata. Veliki revolver bio mu je još uvek zadenut za pojas pantalona. Izvukao ga je i bučno odskočio. Pogledao je prema uglu. Krupan čovek stajao je na tremu obližnje kuće. Bat Marlou.

— Hej, šerife! — poznao je Džoni glas vlasnika lokala. — Ta pucaljka vam je vraški brzo stigla u ruku. Kada sam čuo škljocanje krvi mi se sledila u žilama.

Skot ponovo ukoči oružje i odahnuvši vratio ga u pojas.

Znoj mu se slivao niz leđa. Sada je bio svestan toga: bilo ga je strah. Smrtno se plašio.

Marlou mu je prilazio.

— Prosto ne mogu da spavam, pa gotovo — objašnjavao je kafedžija. — A znam i zašto, Skot. Zna — nastavio je, naslonivši se na dovratak — mi ovde već godinama nismo imali prilike da odahnemo. Danas se dogodilo nešto čemu nisam više smeo ni da se nadam: braća Šaron su pobegla iz grada. Od jednog jedinog čoveka! Grom i pakao! To doista može čoveku da oduzme san. Ed Šaron, taj hladni, zao momak je mrtav. Njegova braća su sa još trojicom otpadnika od zakona po-

begla iz Lamese. Ne, Skot, vi ne možete čak ni da naslutite šta u stvari znači za naš grad ovo što se danas dogodilo. Ovaj dan niko nikada neće zaboraviti. Nikada.

Duboko je uzdahnio i izvadio pribor za pušenje iz džepa. Uskoro je ljut dim ispunio šerifovu kancelariju. Džoni Skot se naslonio na sto, okupan u znoju. Marlou nije ni slutio kako je strašno uplašio Skota.

— Pravo je čudo, šerife, kad vam kažem, pravo pravcato čudo. Nasrnuli ste na lupeže kao sam vrag. Gospode bože, kada se samo setim da smo pre godinu dana došli na ludu pomisao da najmimo nekoliko revolveraša. Međutim, ta ideja je pala u vodu, jer nismo uspjeli da sakupimo dovoljno novca. Trebalo je sakupiti najmanje hiljadu dolara. A kako? Bacili smo oko na Irvina Bejka iz Fort Vorta. Važi za jednog od najoštrijih revolveraša u Teksasu. Kasnije smo čuli da je bandit i da ga Vajat Erp goni, jer je ubica. Maršal je uspeo da ga uhvati u Simaronu gde je i održano suđenje. Osuđen je na doživotnu robiju i sproveden u Fort Vort, odakle je posle tri meseca pobjegao. U Oklahoma Sitiju je na ulici izazvao jednog čoveka na dvoboj. Na njegovu nesreću, bio je to Dok Holidej.

Džoni je napregnuto slušao svaku reč.

— Vajat Erp i Dok Holidej — rekao je tiho. — Zar njih dvojica zaista postoje?

— Da, da i te kako postoje. Sudija Džeferson je video maršala. Budite sigurni da doista postoje.

Džoni se lagano uputi prema vratima.

— Ja sam o njima slušao bezbroj puta. Naročito o Vajat Erpu. Među-

tim, mislio sam da je sve to plod mašte. Nat Bantlajn je napisao puno priča o Vajatu Erpu, koje se kod nas pomamno čitaju.

Marlou odmahnu rukom.

— To su izmišljotine. Prošle godine jedan trgovac iz Dalasa doneo je te knjige. I ja sam jednu od njih pročitao.

Pet minuta kasnije novi šerif iz Lamese bio je opet sam. Sedeo je na ivici svoje postelje i tupo piljio u pod. Morao je odavde po svaku cenu. Međutim, kapci su mu bili teški kao olovo, a rana na licu gorela. Kada je zora počela da sviće, zaspao je dubokim snom. Blistavi sunčevi zraci prodirali su kroz veliko okno, kada je otvorio oči. Zbunjeno je pogledao oko sebe, a onda skočio. Pakao! Uspavao se i ostao ovde. Sada je to neizvodljivo u sred dana, kada je na ulicama živo i prometno. Skot iziđe u dvorište umi se, obrije, uredi i vrati u kancelariju. Tamo je zatekao čoveka na vratima.

— Moje ime je Vilkins, mister Skot. Ja sam novi predsednik opštine.

— Vi?

— Da. Džeferson je mrtav.

Džoni razrogači oči.

— Mrtav?

— Da. Pogodila ga je srčana kap. Jutros su ga našli mrtvog u krevetu.

— Kako je to moguće? Još juče je izgledao sasvim zdrav.

Vilkins rezignirano sleže ramenima.

— Verovatno su ga jučerašnji događaji suviše uzbudili. Ja sam do sada bio njegov zamenik i po zakonu treba da preuzmem njegovu duž-

nost. Raduje me što mogu da vam stisnem ruku, mister Skot.

Džoni je nekoliko trenutaka gledao pruženu ruku, a onda je prihvatio.

— Ako imate bilo kakvih briga i problema, a mislite da ja mogu da vam pomognem, obratite mi se, molim vas — reče mu novi predsednik. — Za čoveka kao što ste vi, uvek ću imati vremena.

Rekavši to, otišao je napolje i ostavio za sobom potpuno smušenog čoveka. Džoni je teško disao. Dakle i treći mrtav u gradu, predsednik opštine Džeferson. Događaji iz proteklog dana. Skot se nesvesno uhvati rukom za vrat.

— Drugi čovek koga sam ubio — rekao je muklo. Da je to što je rekao potpuna besmislica, novi šerif nije shvatao. Kako je i mogao da zna da je srce, koje je kucalo u grudima predsednika Džefersona, već godinama bolesno. Bila je to teška srčana mana i najmanje uzbuđenje je moglo da bude kobno. Vest o predsednikovoj smrti udvostručila je teret koji je na svojoj duši nosio nekadašnji knjižar iz Hjustona.

Prepodne je lagano odmicalo. Vrata šerifske kancelarije ostala su sve vreme zatvorena. Ljudi iz Lamese veoma su respektovali novog šerifa, pa ga nisu uznemiravali. Oko jedan sat došao je vlasnik pansiona.

— Jelo je gotovo, šerife — rekao je smešeći se.

— Šta? — upitao je Džoni zbunjeno.

— Pa ješćete valjda kod nas, bar se nadam. Viljem Mek Lin se hranio kod nas. U svakom slučaju, možete da idete kog Logana ili Marloa ali moja žena kuva izvrsno.

Džoni klimnu glavom.

— Dolazim odmah, mister Holbom.

Pojeo je ogroman biftek, popio čašicu viskija i upitao koliko je dužan.

— Deset dolara — rekao je vlasnik.

Džoni je trljao bradu.

— Deset dolara?

— Da, da, deset dolara mesečno — dopunio ga je stari. — Mek Lin je isto toliko plaćao godinama.

„Mek Lin”, mislio je Džoni kada se vratio u kancelariju. Stalno nje ga pominju. Kako su ljudi slepi. Kakav je to čovek bio Mek Lin u poređenju s njim. Oštar, energičan, veliki čovek koji je godinama uspevao da obuzdava divlje momke i lupeže. Njega su slavili zbog jednog, jedinog hica. Zbog metka koji je jednom čoveku oduzeo život. Prvi dan novog šerifa protekao je tiho. Iako je u gradu bio veliki broj ljudi, koje je nešto tištalo, što bi rado poverili šerifu, niko mu se nije obratio. Ostavili su ga na miru.

Šta li bi tek učinio ovaj uplašeni čovek, koji je celog dana krišom pogledao na prozor, kada bi znao da mu se ne obraćaju zbog toga što od njega zaziru, smatrajući ga revolverašem. Opšte je poznato da građani ne samo što respektuju prave revolveraše, nego i osećaju od njih strah. Kako i ne bi, kada revolveraš u svojoj ruci nosi smrt. A ovaj Džoni Skot, koji je jednim jedinim metkom ceo lupeški šljam oterao iz Lamese, morao je biti revolveraš. Kako bi mu inače uspeo tako nešto što nikome godinama nije pošlo za rukom. Nesrećni Džoni Skot o svemu tome, naravno, nije imao pojma. Celog dana mučila ga je jedino misao da je uništio jedan ljudski život.

Onda je Mek Lin sahranjen. Bat Marlou je došao po novog šerifa. Pola sata na vrelom suncu na malom mesnom groblju iscedilo je poslednje ostatke snage iz bivšeg trgovačkog putnika. Pažljivo je slušao reči suvonjavog sveštenika. Reči koje su se daleko manje odnosile na čoveka koga su sada spuštali u zemlju, nego na onoga koji ga je osvetio. Zar su svi u ovom prokletom gradu do te mere zaslepljeni? Zar je čak i božiji sluga izgubio svaki osećaj za humanost i zakon?

—0—0—

Dani su prolazili, a strah je ostao. Kao uporni saputnik ugnjezdio se u kancelariji, pratio ga ulicom, bivao uz njega u pansionu, dvorištu, štali i tokom cele noći do praskozorja, oduzimajući mu san. Veliki revolver je večito držao uz sebe. Sto puta u toku noći potezao ga je i uperio u nevidljivog neprijatelja. Znao je da će doći. Osvetnici! Bili su to užasni dani. Noćni časovi bez sna i mira potpuno su ga iscrpeli. Za nedelju dana izgledao je bleđ, obrazi su mu upali kao da je ostario za nekoliko godina. Bila je to gotovo tragikomedija. Bivši knjižar i trgovački putnik postao je u neku ruku sopstveni zatvorenik. Nije smeo da pobegne od života, od ove kancelarije, iz ovog grada. A ipak je znao da ovde ne može da ostane, čak i da Šaron ranča nije bilo. Onda je došla noć, u kojoj Džoni Skot umalo nije umro od straha. Bio je miran dan. Život u gradu tekao je, bar je tako izgledalo, mirno. Ljudi, koji su inače svakodnevno dolazili Mek Linu s raznim žalbama, kao da su iščezli iz grada. Tog popodneva je Džoni prelistavao knjigu izveštaja

pokojnog Mek Lina, i na svoje veliko iznenađenje ustanovio da je svakog dana gotovo preko deset tužbi i žalbi podnošeno. Usamljeni čovek je sve ovo čitao sa krajnjim iznenađenjem. Kako je to bilo moguće? Svog bivšeg šerifa nisu podržavali, grdili su ga glasno i ogovarali, a ipak svi su mu se radi nečeg obraćali. Gde su sad svi ti ljudi, koje su mučili problemi? Džoni obrisa čelo, odlučno ustade i uputi se napolje. U knjizi izveštaja je vrlo često bilo upisano ime Breda Higinsa. To je sigurno vlasnik radnje mešovitom robom na uglu. Navukao je šešir na čelo i stupio na ulicu. Ljudi su ga pozdravljali i sklanjali mu se s puta. Na firmi trgovine mešovitom robom pisalo je krupnim slovima: Bred Higin. Naravno, to je bio on. U toku protekla tri meseca najmanje se trideset puta žalio. Jednom mu je neko ukrao sanduke iz dvorišta, onda mu je opet neki lupež rasporio vreće koje su stajale pred vratima, pa mu je neko kamenom razbio okno, dalje mu je neki gonič goveda uzeo dve košulje i šešir i nije platio. Zatim su mu neka dvojica momaka pretila, tvrdeći da su dali novčanicu od pet dolara, dok je Higin tvrdio je bio jedan dolar. Bilo je i drugih stvari. Higin se žalio na svoje suse, na decu, čak je bila i jedna žalba na braću Šaron. Skota je posebno ljutio način na koji se trgovac žalio na dečju larmu. Unapred mu Higin nije bio simpatičan. Šerif stupi u radnju. Iza tezge stajao je čovek srednjeg rasta, koštunjav, namrgođena lica. Džoni se sećao da ga je video na ulici.

Trgovac je imao blizu primaknute oči i dug šiljati nos. Bio je proćelav i izboran. Kada ga je pogledao, Skotu sinu kroz glavu. I ovaj

čovjek je Lamesa. Možda čak slika i prilika najvećeg broja stanovnika Lamese.

— Helo, mister Higinis!

Trgovac namrgođeno uzvratu pozdrav.

— Kako ide posao? — pitao je Skot.

— Kako može da ide? Kao staro kljuse, šerife.

— Nemate nikakvih žalbi? — Džoni ga je pri tom gledao pravo u oči.

Trgovac je gutao pljuvačku, pri čemu mu je Adamova jabučica šetala gore-dole.

— Ne, nemam žalbi — uzvratio je žustro.

Džoni dodirnu obod šešira i izađe napolje. Šta je ljudima? Zašto ne dolaze kod njega kao što su dolazili kod Mek Lina? Šta je bilo to što ih je zadržavalo? Bat Marlou mu je sat kasnije dao odgovor. Skot je ušao u njegov lokal. Dvojica ljudi, koji su stajali naslonjeni na šank, hitro su platili i napustili lokal. Šerif je gledao za njima.

— Šta je ovoj dvojici? Zašto su odjurila?

Marlou se smeškao.

— Ne lupajte glavu time, šerife. To je klima kakvu samo može da poželi čuvar zakona.

— Ne razumem vas.

Onda je ispričao uz čašicu rakije o knjiži izveštaja, koju je našao u kancelariji. Marlou se i dalje smeškao.

— Da, da, znam. Iako nije bio loš šerif, ljudi su postupali sa njim kao sa polubudalom.

— I?

— Šta i?

— Zašto sada više ne dolaze? Malo pre sam slučajno čuo da je preko u konjušnici ukradeno jedno sedlo.

Zašto vlasnik, Pat Flanagan, nije došao u kancelariju?

Marlou ga pogleda pravo u oči, a onda obori pogled. Osmeh mu je iščezao s lica.

— To bi vi trebalo da znate, šerife.

— Ali ja ne znam. — Džoni pri tom lupi pesnicom o šank. Vlasnik lokala gotovo prošaputa:

— Oni se boje.

Na to se Skot gotovo zanese unazad.

— Boje se? Od čega, pobogu?

— Od vas.

Šerif ispi rakiju na dušak.

— Boje se mene? — Pri tom je prasnuo u smeh. — Ali, to je šala. Mora da se šalite, Marlou.

— Šala, kako to mislite? Vi ste revolveraš i...

Osmeh na šerifovom licu se zaledi.

— Zato što sam revolveraš — promucio je jedva čujno i kao u transu izašao napolje. Gospode bože, zbog toga što sam revolveraš. Oni se boje mene, kao što se boje i nekog bandita. Na primer, Koreja, Albanija, Olafsona pa čak i braće Šaron. Zaziru od mene. To saznanje bilo je za novog šerifa u Lamesi najgorče od svih dosadašnjih. A pri tom, kada je malo više o svemu razmišljao, delovalo mu je veoma logično. Isti oni ljudi koji su pustili Mek Lina samog kao divljač na nišan banditima, jer su ih se bojali, sada zaziru od njega, jer je on te iste bandite pobedio. Koliko god to bilo logično, Džoni Skot s tim nije mogao da se pomiri.

Stajao je kao i uvek u poluotvorenim vratima i gledao napolje. Uvek kada bi neko prošao, novi šerif bi se osmehnuo, no ništa nije pomoglo. Pozdravi ljudi ostali su i

dalje uzdržani i svi su žurili da što brže promaknu pored njega. To je još više učvrstilo odluku da ovde nipošto ne ostane. Nikada neće moći da se navikne na ovaj grad, a izgleda ni ovaj grad na njega. Mora da ode. Još sutra će se izgubiti. Otići će predsedniku i sve mu objasniti. Džeri Vilkins je razuman čovek i shvatiće ga. A kuda će onda? To ni sam nije znao. Gore mu nigde ne može biti. Nigde ga ne poznaju, ne smatraju ni herojem ni revolverašem, a to je najvažnije. I tu noć je proveo mučen nesanicom. Kada je sledećeg jutra ustao i umorno se odvuкао do pansiona na doručak, Bat Marlou je stajao na vratima svog lokala i posmatrao ga odmahujući glavom. Gospode! Da je ovaj Skot poseban momak to je od samog početka znao, ali mu se iz dana u dan novi šerif sve manje dopadao. Kako samo izgleda. Kao pravi bolesnik. Zar to ljudi još nisu primetili? U ovom gradu su svi ljudi okupljeni sopstvenim problemima, da bi brinuli o starom ili novom šerifu. Skot je sedeo kao i svakog jutra za svojim stolom i srktao kafu. Kada je ugledao ljubazno lice male debeljuškaste gospođe Holbom, gotovo da je osetio bol u grudima. On ih sve obmanjuje, nju, njenog muža, Bata Marloua, predsednika opštine, trgovca Higinasa, lekara i sve ostale. Izigrava nešto pred njima što stvarno nije. Žena spusti novine kraj njega. Skot odsutno baci pogled, pa ih onda naglo ščepa. Sa izuzetnom napetošću, čitao je ono što mu je palo u oči. Brzo ih je savio, i izašao iz pansiona. Sinula mu je ideja, koju je hteo odmah da sprovede u delo.

Deset minuta kasnije ušao je u

kuću predsednika opštine. Vilkins, koji ga je video da dolazi, pošao mu je u susret na trem.

— Helo, šerife! Šta vas dovodi k meni?

Skot se sruči u naslonjaču, obori glavu i reče:

— Ja sam bolestan, predsedniče.

Vilkins nabra obrve:

— Onda je trebalo da idete lekaru, šerife.

Novi šerif odmahnu rukom.

— Stari, dobri Rander mi ne može pomoći. Teško sam bolestan predsedniče.

Vilkins mu zabrinuta lica priđe bliže. Pakao, kako to ranije nije primetio? Ovaj čovek je doista izgledao veoma bolestan.

— Da li je u pitanju sušica? — upitao je brižno.

Skot odmahnu glavom:

— Još gore — srce.

Predsednik steže pesnice:

— Možda i nije tako loše kako mislite? Ili ste i ranije...?

— Da, i ranije sam bio bolestan.

Vilkins se zagleda kroz prozor. Izgovorio je sasvim tiho.

— Žao mi je i vas i Lamese.

— Ostala mi je još jedna nada. Možda ima negde lekar koji bi mogao da mi pomogne. Pročitao sam ime u novinama. Doktor Kalvet u Kansas Sitiју je već mnoge bolesnike, koji su bili beznadežan slučaj, izlečio. Ovde baš piše. — Skot je izvadio iz džepa izgužvane novine. — Mora da je on jedan od najboljih lekara za bolesti srca u Americi.

Vilkins priđe i uze od šerifa novine iz ruku. Pažljivo je pročitao članak.

— Da Skot, ako sa vama stvari tako loše stoje, a to vi, konačno,

najbolje znate, treba svakako da potražite tog doktora Kalveta.

—0—0—

U podne je ceo grad znao da je novi šerif bolestan i da mora da potraži pomoć od jednog čuvenog lekara u Kanzasu. Saznali su i da će krenuti prvom narednom poštanskom kočijom. Nije hteo više ni dana da ostane u Lamesi. Nipošto nije hteo u tom paklenom gradu da prenoći još jednu noć. Ko će da proverava da li je tako teško bolestan? Doktor Rander je, prirodno, došao odmah i gledao ga zabrinuto, kao i predsednik opštine.

— Gore glavu, Skot. Bolesno srce ne ubija tako brzo snažnog čoveka. — Rekao je to a ni sam nije verovao u ono što govori. Znao je vrlo dobro da baš snažnog čoveka bolesno srce može vrlo brzo da uništi. A šerif je doista izgledao iscrpljeno i loše. Džoni Skot nije dao ljudima ni da se čestito priberu, a već je spakovao i vinuo u sedlo. Predsednik mu je odmah saopštio da mu pripada Mek Linov konj sve dok nosi zvezdu. A zvezdu je još uvek nosio.

— Vratite se brzo natrag! — doviknuo mu je lekar. Predsednik je dodao:

— Mi čvrsto računamo na vas i držaćemo vam palčeve, mister Skot.

Marlou mu je pružio ruku i pozeleo srećan put, pa onda, uz provijant, koji mu je vlasnik pansiona pripremio, dodao još dve flaše viskija. Čak je i mrzovoljni Higin došao pred šerifsku kancelariju.

— Dođite, za ime sveta, što pre, šerife.

— Kome biste inače podnosili svoje stare tužbe i žalbe — uzvрати mu Skot.

Onda je poterao konja i to galopom, da ga slučajno ne bi neko zaustavio. Kada je prevalio dve milje, zaustavio je konja i obrisao znoj s čela. Grad je odavno iščezao iza peščanih duna. Nastavio je put hodom. Izvukao je novine iz džepa i čitao ono što ga je zanimalo. Ne, nije to bila mala vest o čuvenom lekaru. Sada je čitao ono što ga je jutros za doručkom posebno privuklo. Naslov ispisan krupnim slovima: SRČANI MARŠAL. Ispod toga, u podnaslovu: Vajat Erp u borbi sa šest lupeža — šest ranjenika u zatvoru Dodž Sitija. Srčani maršal!

To je bilo ono što ga je privuklo. Izveštaj o borbi čuvenog čuvara zakona iz Dodž Sitija sa šestoricom bandita. Sasvim slučajno mu je posle toga pogled kliznuo na vest o lekaru Kalvetu. To mu je dalo ideju, povezalo se u njegovom izmučenom mozgu. Reći će da idem lekaru u Kanzas, a ići će, u stvari, u Dodž. Tamo stanuje lekar koji će mu pomoći. Potražiće Vajat Erpa. Ideja je bilo tu i odluka da je odmah sprovede u delo. Nije naišao ni na kakav otpor. Šta je hteo od Vajat Erpa, to ni sam nije znao. Pa ipak, odluka da odjaše u Dodž bila je nepokolebljiva. Ubrzo je poterao konja galopom, kako bi što pre izmakao iz ovog kraja. Prve noći prespavao je u jednoj napuštenoj stanici. Strah, koji ga je mučio u Lamesi, nije ga ni ovde napuštao. Strah od osvete. Još pre nego što je zora svanula, žurno je nastavio put. Kada se u kasno popodne jednom slučajno osvrnuo u sedlu, primetio je iza sebe grupu jahača.

Poterao je konja još brže, ali je uskoro ustanovio da ljudi iza njega grabe kao ludi i da će ga uskoro stići. Odustao je od daljeg bežanja,

zaustavio konja i sjahao. Grupa se približavala u divljem galopu. Bilo je pet jahača. Predvodio ih je sedokosi čovek, oštih, lisičijih očiju. Džoni Skot se preplašio do smrti. Odmah je prepoznao sedokosog čoveka. Bio je to rančer Džems Šaron, otac ubijenog kaubojja. Tvrdih namrgodenih lica, jahači su zaustavili konje i okružili ga. Šaron je pogledao Skota ledeno.

— Slušajte, šerife — rekao je grubim glasom. — Saznao sam da ste napustili grad. Došao sam samo da vam kažem, da ćemo vas čekati. Treba da se obračunamo sa vama zbog Eda.

Rekavši to, rančer je okrenuo konja i odjahao, a ostali za njim.

Skot steže pesnice. Ludački strah ga je ponovo osvojio. Nisu ga zaboravili, naprotiv! Pratili su svaki njegov korak, nisu ga ispuštali iz vida. U dubokoj potištenosti, Džon nastavi put prema severu. Dakle, čekaće ga. U redu, samo neka ga čekaju. Nikad ga više neće videti, u to se u ovom trenutku zaklinjao. Uprkos tome, jahao je dalje prema severu, u pravcu Dodž Sitijsa. Šta je uopšte tamo hteo? Vajat Erp? Da li zaista i za trenutak pomišljao da potraži tog čoveka? Svakako ne. Bektvo u Dodž Siti bilo je samo opravdanje pred samim sobom. Ipak se nepokolebljivo držao severa. Bio je to izuzetno naporan put za čoveka koji nije navikao da bude u sedlu. Prekidao je jahanje i odmarao se sve češće. Ispostavilo se da je izdržljiviji nego što je i sam verovao. Jednog kasnog popodneva, ugledao je sa uzvišice u prostranoj dolini, koju je presećala reka Arkanzas, grad do koga je hteo po svaku cenu.

Dodž Siti!, oteo mu se uzvik sa

usana. Bio je to grad kao i svaki drugi, možda nešto veći i sa lepšim položajem u dolini reke. Možda ovde može da se radi nešto od čega bi se moglo živeti. Pogled na grad budio mu je nove nade. Lagano je jahao niz obronak prema velikom mostu. Topot kopita odjekivao je preko debelih dasaka mosta. Skot je mislio što i svi misle dolazeći u ovaj grad. Dodž Siti, kralj kaubojških gradova, grad Vajata Erpa. Kuće u ulici Bridž bile su prilično nove. Levo se nalazila velika konjušnica Džona Bleka, a desno ogromni koralji, koji su izbijali na samu ulicu. Delilo ga je još sedamdeset jardi od glavne ulice, kada odjeknu revolverski hitac. Šerif iz Lamese obođe konja i pojuri napred. Desno, na uglu, bila je maršalska kancelarija. Ulicom ponovo odjeknu hitac. Džoni kliznu iz sedla i baci uzde preko prečke i potrča do samog ugla. Tu je stajao kao ukopan i posmatrao široku glavnu ulicu Dodž Sitijsa. Na sredini ulice stajao je čovek. Bio je veoma visok, plećat, uspravnog držanja. Imao je na sebi belu košulju, crnu maramu oko vrata, crni kaput, a na levoj strani grudi srebrnu petokraku zvezdu. U levoj ruci je držao revolver izuzetne veličine, kakvog Skot do sada nikad nije video. Lice mu je bilo preplanulo, uglasto, markantno i sa dva kao čelik tvrda, plava oka. Deset jardi od ovog čoveka na zemlji je čučao drugi, verovatno napadač. Revolver je ležao pored njega. Nešto dalje, stajao je zdepast momak, koji je na bedrima nosio ukršten opasač. Šake su mu se nalazile neposredno iznad drški revolvera. Još jedan čovek je stajao na ulici. Odmah iza zdepastog. Nosio je takođe ukršteni opasač i držao ru-

ke na revolverima. Skot je sa užasom otkrio da se na tremu, iza jedne bačve sa kišnicom krije čovek koji je uperio kolt na čuvara zakona.

— Bacite oružje! — uzviknuo je čovek sa zvezdom. Napadači nisu ni pomišljali da poslušaju. Strelac prikriven iza bačve, ustade i opali iz revolvera. Na to veliki revolver čuvara zakona bljunu vatru. Metak je pogodio čoveka kraj bačve u desnu ruku. Revolver mu sa treskom pade na daske trema. Džoni Skot je još nešto video. Otkrio je preko, gore, na balkonu, čoveka koji je pušku uperio na čuvara zakona. Džonova ruka nesvesno kliznu prema revolveru, ali je zastao u pola pokreta. Nije se jednostavno usudio da se ovde umeša. Uopšte, izgleda da se ovde niko nije usuđivao da se umeša u neravnopravnu borbu. Ovaj Dodž Siti je imao neku fatalnu sličnost sa dalekom Lamesom. Samo što je ovde čuvar zakona stajao na ulici kao isklesan od kamena i mađioničarski vešto baratao revolverom.

Sve se odigralo u magnovenju. Zdepasti momak, koji je stajao najbliže čoveku sa zvezdom, spusti ruku da potegne kolt. Nije uspeo ni do pola da ga izvuče iz futrole, kada ga pogodi metak i baci u nazad kao snažni udarac pesnice. Taj trenutak je hteo da iskoristi strelac iz zasede. Uperio je pušku preko balustrade. Pre nego što je povukao obarač, sunovratio se na ulicu zajedno sa puškom i ostao da leži nepomično u prašini. Čovek iza bačve opalio je još jedan put. Pucao je nepovređenom levicom. Istoga časa čuvar zakona je izvukao i drugi revolver. Pucao je istovremeno iz oba oružja. Momak iza bačve kriknu i sruči se. Bio je definitivno izbačen iz igre.

I poslednjeg protivnika čovek sa zvezdom pogodio je u desnu mišicu. Teško oružje iskliznulo mu je iz ruke, iako je svim silama pokušavao da ga zadrži. Skotu je zastao dah. Čovek sa zvezdom je samo za trenutak pogledao šerifa iz Lamese.

Ovaj je osetio kako mu se po telu razliva neka čudna toplota.

Vajat Erp!

Ovaj čovek je morao biti Vajat Erp. Džon Skot ga je posmatrao razrogačenih očiju.

Da, to je bio Vajat Erp. Bivši knjižar iz Hjustona sreo ga je u trenutku kada je bio u punoj akciji, u smrtnoj opasnosti. Skot ga je video u trenutku koji je nedvosmisleno ukazivao na svu opasnost poziva i spoznao svu veličinu ovog izuzetnog čoveka.

Maršal Vajat Erp je svoj revolver odavno veštim saltom vratio u futrolu. Iz poprečne ulice, grabio je jahač. Bio je visok, koščat čovek i nosio zvezdu na grudima. Bacio je kratak pogled na razbojište i kliznuo iz sedla.

— Pokupi koltove, Bil, i odvući momke u zatvor!

Kako je to samo rekao. Džoni Skot proguta pljuvačku. Mašio se rukom za grudi prema mestu gde je nosio zvezdu. Stegao je šaku oko hladnog metala, kao da je hteo da je sakrije od pogleda velikog čuvara zakona. Brzo je otkacio zvezdu i strpao je u džep. U to se čovek iz Misurija okrete i priđe bliže ivici trema. Skot je hteo da ode, ali jednostavno nije mogao da odvoji pogled od Erpa. U tri skoka maršal je sišao niz stepenice trema i zveckajući mamuzama prišao bliže. Potpuno zbunjeni šerif iz Lamese skide šešir s glave i prošaputa.

— Helo!

Vajat Erp ga kratko odmeri, uzvрати pozdrav i zađe za ugao. Džoni Skot je ostao da stoji držeći još uvek šešir u rukama i posmatrao Bila Tilghama, koji je upravo terao bandite prema zatvoru.

Svi su mogli da hodaju, izuzev strelca iz zasede, koga je maršal metkom skinuo sa balustrade. On je bio nešto teže ranjen. Kakav strelac taj Vajat Erp! Skot je bio tako opčinjen da nije mogao da mrdne s mesta.

Sa zapada je grabio ulicom jahač. Kada je stigao do maršalske kancelarije, naglo je zaustavio svog ridana, u skoku bacio uzde preko prečke i pored Skota proleteo uz stepenice. Bio je to krupan čovek sa brkovima kao u morža. Na levoj strani kaputa svetlucala je srebrna zvezda. Bat Masterson. Skotu je odmah sinulo kroz glavu. I o Vajatom pomoćniku je veoma mnogo čitao i slušao.

— Je li sve u redu, gazda? — pitao je pomoćnik.

— Da — odgovorio je Erp.

— Učinilo mi se da sam čuo pucnje? — Pa pošto maršal na to ništa nije uzvratio, Masterson nastavi. — Braća Randolph, zar ne?

— Da.

— Sva petorica?

— Da.

Masterson bučno dunu kroz nos.

— Nebesa, i baš onda kad ste bili sami u gradu!

— Ne — uzvрати maršal — Bil je došao na vreme da pokupi momke.

Time je ovaj neobičan dijalog završen. Momci? Šerif iz Lamese razmišljao je o ovom izrazu. Već dva puta je maršal ljude koji su očigledno nasrnuli na njegov život nazivao

momcima. Zar oni zaista nisu bili ni malo opasni, pa prema tome nije sa njima postupao ni grublje, niti je upotrebljavao oštrije reči govoreći o njima. Očigledno, za njega ovo nije bila opasna borba, ni malo strašna stvar koja bi mu kidala nerve i danima oduzimala san.

To je samo bila kratka čistka jednog velikog, energičnog čuvara zakona, koji je za tili čas sredio račune sa grupom podivljalih momaka. Sledeći tok svojih misli, Džoni Skot promumla: — Ne, nikad on neće postati šerif. Samo čovek kvaliteta Vajat Erpa može da pruži gradu i celom kraju sigurnost i čvrsto ostane na pozicijama zakona koji zastupa. Bil Mek Lin je takođe bio šerif, ali jedan iz gomile osrednjih, što mu je na kraju i došlo glave. Nikada ne bi uspeo na način, na koji je to maršal iz Dodž Sitiја činio da izađe na kraj sa Šaronima i ostalim otpadnicima od zakona. U tom trenutku je Džoni Skot shvatio gde se nalazi: u situaciji u kojoj je bio samo kratko vreme pre nego što ga je jedan nadahnuti trenutak odveo u šerifsku kancelariju Lamese. Znači, nigde i ništa. Na poslednjoj stepenici, daleko, mnogo daleko od pokojnog Mek Lina, nesrećnog šerifa Lamese. Skrušeno je stajao i gledao niz ulicu. Na kraju glavne ulice svetlucale su crveno zlatnim sjajem željezničke šine pri večernjem suncu. Iz jedne bočne uličice dokotrljala se dvokolica sa visokim točkovima i zaustavila pred obližnjom radnjom. Levo su trčala dva derana, galameći preko ulice i izgubila se u jednom dvorištu. Dodž Siti! Dakle, takav je bio. To, što je pre nekoliko minuta pet kavgadžija htelo da ugrozi maršalov život, kao da nikoga nije zanimalo. Građani

su u svim velikim gradovima Zapada bili potpuno jednaki. Da li se, konačno, isplatilo za takve ljude stalno, iz dana u dan, stavljati život na kocku?

Ne, on nikada neće postati šerif. To je bio ne samo najteži i najnezahvalniji, nego i najopasniji posao u ovom delu sveta. Iz mračnih razmišljanja trglo ga je klopavanje i huktanje voza. Kada je teška lokomotiva, vukući četiri vagona protutnjala, tle ispod Skotovih nogu je zadrhtalo. U blizini velikog depoa, nedaleko od maršalske kancelarije, uz škripanje kočnica kompozicija se zaustavila. Nekoliko putnika je sišlo, prešlo glavnu ulicu i nestalo u poprečnim uličicama, ili u mnogobrojnim kafanicama. „Samo nekoliko minuta ranije“, razmišljao je Skot, „samo nekoliko minuta ranije, putnici bi doživeli isto što i on.“

Podigao je pogled i ugledao na drugoj strani ulice pored trgovine odelom, salun čija je fasada bila sveže obojena. Velikim crvenim slovima bilo je ispisano iznad ulaza: „Long Brenč“ salun.

„Long Brenč“ salun, tačno, taj čuveni lokal se nalazi u Dodž Sitiju, šaputao je Skot sebi u bradu i umornim koracima prešao na drugu stranu ulice. U salunu je bilo polumračno. Skot je pogledao oko sebe. Nigde ni jednog gosta. Prišao je šanku. Iz bočne prostorije izašao je čovek sa upadljivo kitnjasto izvezenim prslukom. Džoni je upravo čitao veliku tablu iznad šanka. Tamo je pisalo:

„Ako se ne slažete u mišljenju sa kafedžijom i smatrate da je neophodno da upotrebite revolvere, vodite računa da je ogle-

dalo iznad šanka najveće i najskuplje u gradu“

Kada je spustio pogled, pred njim je bio vlasnik lokala. Imao je dobroćudno rumeno lice, taj Čalk Beson. Skot se gotovo nasmeja, jer se iznenada setio imena ovog, na celom Zapadu poznatog vlasnika lokala.

— Helo, mister Beson.

— Helo! — uzvрати vlasnik.

— Viski!

Beson napuni čašu, koju Skot ispi na dušak.

— Na proputovanju? — upita Beson, poslovno.

— Da.

— Trgovački putnik?

— Da... što će reći ne... ne više. Sada sam samostalan — mucao je Skot.

Šta je trebalo da kaže? Da je šerif iz Lamese? Nikada u ovom gradu to ne bi prevaleo preko usana. Kako šerif treba da izgleda, to građani Dodža znaju bolje od njega. Konačno, jednog takvog imaju stalno pred očima. Skot naruči još jedno piće. Na to reče kafedžija:

— Hoćete li da jedete? Ako ste došli vozom, sigurno ste gladni.

— Da, da baš sam gladan. Nisam došao željeznicom. Moj konj stoji preko, na uglu.

— Hoćete li tamo da ga ostavite?

— Ne, to jest? još nisam potražio prenoćište. Nisam stigao. Zapravo, ona malopredašnja pucnjava.

Čalk Beson nasu drugi viski.

— Pucnjava?

— Zar niste ni čuli ni videli? Onu strašnu pucnjavu na ulici?

Na licu vlasnika saluna zaigra osmeh.

— Užasnu pucnjavu? Ah, vi mislite na ona malo puškaranje malo pre. Naravno, čuo sam ga. Upravo sam

pio kafu i bacio pogled na ulicu. Kada sam video maršala na ulici, vratio sam se da završim kafu.

— To ne razumem, mister. To uopšte ne mogu da razumem — mucao je Skot ne shvatajući. — Pogledali ste kroz prozor, ugledali gužvu i kada ste među ostalim videli maršala, vratili ste se da popijete kafu?

— Tačno — Čalk Beson se smejao. — To nije bilo ništa značajno, mister...

— Skot.

— Mister Skot. Nekoliko pobesnelih momaka, koje je maršal za tili čas sredio. Nego, hoćete li možda jedan stek?

— Da, molim vas.

Čalk Beson doviknu porudžbinu kroz vrata u kuhinju, pa se vrati za šank.

— Znaite, mister Skot, braća Randolph su u stvari bezazleni. Ali, njihovi prijatelji, Lesterovi, oni su, bogami, oštri momci.

— Lesterovi? Ko su sad pa oni?

— Sinovi jednog malog rančera, koji se nastanio pre godinu dana sedam milja južno od grada. Prijatelji su sa Randolphovima, pa kada budu čuli da ih je maršal potrpao u buvaru, sigurno će doći.

— Vi to tako pouzdano znate?

— Sasvim pouzdano, to jest, veoma bi me čudilo kada bi bilo drugačije.

— Ali, čemu to?

Vlasnik saluna samo sleže ramenima.

— To valjda ni oni ne znaju. Nego, jeste li videli onu tablu, napolju na bunaru?

— Ne!

— Onda idite odmah napolje i pročitajte šta piše.

Skot se uputi napolje do sredine

ulice, do malog bunara, zaštićenog daskama, na čijoj je jednoj strani stajala tabla. Na njoj je pisalo:

NOŠENJE VATRENOG ORUŽJA U GRADU ZABRANJENO VAJAT ERP, MARŠAL

Skot je trljao bradu. Da i o tome je već čuo. To je bila mera koja je na celom zapadu podigao veliku prašinu, a i na istoku se mnogo govorilo i pisalo o tome. Ah, na istoku, u velikim gradovima, sa velikim kamenim kućama, sve je ovo zvučalo nestvarno i po malo romantično. Kako je sve to izgledalo drugačije iz bliza. Skot se vratio vukući noge. Kad su se krila pomičnih vrata za njim zatvorila, osvrnuo se i pogledao prema maršalskoj kancelariji. Zatekao je Besona kako čita novine. Lagano je prišao šanku. Čalk Beson mu se zagleda u lice.

— Da niste bolesni?

— Ne, ne verujem — odmahnu Džoni glavom.

— Stek će odmah biti gotov. Trebalo bi da u međuvremenu najmite sobu u hotelu „Dodž”. Dolazite li iz daleka?

— Da, iz Teksasa.

Beson zviznu kroz zube. Možda je hotel Dodž malo suviše skup za Teksašanina.

— Nešto dalje, desno od hotela „Dodž” je Valijev pansion. Tamo ima jeftinih soba. Veoma je čisto. Valijeva žena drži mnogo do toga, jer kod nje odsedaju vođe goniča.

U to je jelo stiglo. Ubrzo zatim, Skot zatraži još jedan viski. Beson mu donese, gledajući ispod oka jedna načeti stek u tanjiru.

— Nije vam prijalo?

— Jeste, mister Beson, ali izgleda

da da doista sa mnom nije nešto u redu. — Džoni iskapi viski i plati račun. Pre nego što je krenuo, upitao je:

— Ima li maršal više pomoćnika, mislim, izuzev Mastersona i Tilghama?

— O, da, ima petoricu ljudi. Nekada je imao sedmoricu, a u srećna vremena i svih devet momaka.

— A sada, znači, ima petoricu?

— Da, tako je. No svi su na putu. Nil Braun je u Garden Sitiiju, Frenk Mek Kejn je u Santa Fe, a Čarls Beset u Sent Luisu. Pots... Bejkera je maršal poslao u Topeku.

— Pa šta rade toliki ljudi na putu?

— Braun je odveo jednog pljačkaša u Garden Siti. Mek Kejn je otišao u Santa Fe da se obavesti podrobnije o čoveku koji je odseo u hotelu „Dodž” pod imenom Lejer. Maršal sumnja da je tu pod lažnim imenom i da je bandit. Beset je otišao da poseti svoga oca u Sent Luis. To čini svake godine u ovo doba. A što se Bejkera tiče, on je sproveo dva tipa u istražni zatvor u Topeku.

— Zašto onda Bat Masterson odlazi iz grada? Kada sam malo pre čitao tablu kod bunara, video sam njega i Tilghama kako odlaze.

Beson se smejao.

— Ne znam. Najbolje da pitate maršala. Možda je Masterson malo skoknuo koju milju uz Arkanzas. Tamo se smestila grupa goniča, pa ih drži na oku. Prekjuče je tamo bilo gužve.

— A Tilgham?

— Nemam pojma. Jutros je bio, mislim, na Džilsovoj farmi. Tamo je izgoreo ambar. Možda je opet otišao.

— Znači, maršal je opet sasvim sam u gradu?

— Može biti, ako se niko od pomoćnika nije vratio.

Džoni se nasmeja i reče vlasniku saluna da je odlično obavešten o svemu što se događa u maršalskoj kancelariji.

— Da, to ovde u glavnoj ulici gotovo svi znaju. Naročito dobro to znam ja kao vlasnik saluna. Konačno, momci često skoknu na piće.

— Vidim da su moja pitanja kod vas pobudila sumnju. Bez brige, mister, ne smeram ja nikakav napad na maršala.

Beson se glasno nasmeja.

— Vaša stvar, mister, ako baš žudite za porcijom batina, možete da rizikujete.

Batina? Dakle Beson nije ni pomišljao da bi Skot napao maršala revolverom. Pakao, pa njegov kolt je još uvek zadenut za pojas od pantalona. Doduše, pokriven je dugačkim kaputom. Mek Linov opasač je ostavio u Lamesi. Nije hteo da ponese ni jednu jedinu stvar ubijenog šerifa, pošto nije imao nameru da se vraća.

— Znači, mister, veliki broj momaka je pokušao da napadne Vajat Erpa. Geo Hojt je bio poslednji. On je došao iz Teksasa.

— Geo Hojt. Čuo sam za njega. Zar on nije bio desperados?

— Desperados? — Beson sleže ramenima. — Pre bi se reklo da je on bio nastran, polu divlji momak, nego bandit. Skot, vi morate da shvatite ovu zemlju, da biste bolje shvatili stvari koje se ovde dešavaju. Hojt je bio kauboj iz Teksasa, koji je hteo da ustreliti maršala. Jedan od mnogih, uostalom.

— Gde se on sada nalazi? — raspitivao se Skot.

— Napolju, na But Hilu.

Šerifa iz Lamese podiđe hladna jeza. Gospode, i on je jednog čoveka ustrelio. Ubio ga. On sada leži na zapuštenom mesnom groblju.

Džoni Skot je pokušao da skrene razgovor na nešto što ga je posebno zanimalo.

— Nisam mislio na Hojta, mister Beson. Pitao sam vas za Lesterove.

— A, tako. E, to je prokleti soj.

— Ako budu došli, maršal će opet biti sam protiv njih.

Beson klimnu glavom kao da je to najnormalnija stvar na ovome svestu. Skot ga je gledao sa nevericom. Nije mogao da shvati ovog čoveka, kao ni ceo grad uopšte. Grom i pakao, zar su ljudi smatrali sasvim ozbiljno za normalnu stvar da se maršal radi njih stalno izlaže životnoj opasnosti. Koliko li je metaka do sada na njega ispaljeno? Koliko je često samo za dlaku izmakao smrti?

— A... šta... ako ga... pogode?

— Vajat Erpa? Pakao, to vam je grozna pomisao, Skot.

Znači, oni na to jednostavno nisu ni pomišljali. Narednih pet reči, koje je vlasnik „Long Brenča” izgovorio, Skotu su gotovo oduzele dah.

— To je, u ostalom, njegov posao.

Znači, posao Vajat Erpa je bio da ga ustrele. U svakom slučaju, on je nešto postigao, što je najverovatnije malom broju ostalih čuvara zakona na zapadu pošlo rukom: građani njegovog grada su se osećali sigurni, bili samouvereni i nisu marili za opasnost. Pa ipak, s vremena na vreme, i to ne baš retko, bilo je gužvi. Čak i uprkos zabrane nošenja vatrenog oružja. Naravno, najveći broj ljudi poštovao je ovu naredbu. No uvek se našao po koji neobuzdan momak, koji je sebi uvrteo u glavu da treba da izazove Vajat Erpa na

dvoboj. Vajat Erp se nije upuštao u sve te čarke, niti prihvatao svaki izazov, ali kad je hteo red u svom kraju, morao je da ostane čvrst i neumoljiv. Skot ukočenih nogu pođe prema vratima. Ne okrećući se, upitao je još:

— Kada dolaze Lesterovi?

Beson na svoj tipičan način sleže ramenima.

— Pojma nemam. Oko sedam obično završavaju posao na ranču. Mogli bi da stignu oko devet.

„Okolo devet sati je u ovo doba godine još uvek vidno,” razmišljao je šerif iz Lamese, idući ulicom. Na svoje zadovoljstvo utvrdio je da su Besonova obaveštenja tačna. Valijev pansion je delovao čisto i uredno. Vlasnica je bila krupna, snažna žena, blagog lica i svetlih očiju. Srdajčno je stegla pridošlici ruku i upitala ga šta ga dovodi u njihov pansion i koliko će da se zadrži.

— Dolazim poslovno, madam. Ostaću možda dva dana, a možda i duže. Još ne znam. To tek treba da vidim.

Posle toga su se upustili u razgovor o Dodž Sitiju i glavna tema je uskoro bio maršal. Skot je ubrzo ustanovio da gospođa Vali ima veoma slično mišljenje kao i vlasnik čuvenog „Long Brenč” saluna.

— Lako je moguće da će Lesterovi doći — rekla je uzgred, nastavlajući da sređuje po ormanu rublje. Zatim je dodala: — Sigurna sam da će doći. Banč Lester se već dva puta zakačio sa maršalom. Pre tri nedelje je pretio glasno da će ga sledeći put ubiti. — Pri tom je sasvim mirno prevrtala, tražeći rublje za sobu svoga gosta. Govorila je:

— Njegova braća su glupi momci. Cela ta porodica je u Virdžiniji ga-

jila ovce. Međutim, ovde je to nemoguće. Kada bi se jedna jedina ovca našla u preriji, bila bi odmah ubijena, a odgajivači možda i linčovani. Zbog toga su se prebacili na živinu. Uz to još stalno kopaju i prekopavaju ovo suvo, peskovito tle, da bi ga zasejali. To im, naravno, ništa ne vredi. Mogli bi da kopaju godinama, na ovoj zemlji ništa neće roditi. Najzad nisu se naši ljudi napamet opredelili za gajenje goveda. Lesterovi su sada sitna duša i to će godinama i ostati. To ih je, izgleda, ogorčilo. Pre svega Banča. On je najstariji i gora od čoveka. Uz to je užasno tvrdoglav i naprasit. Ostala trojica: Vins, Edi i Rej, nisu mnogo bolji. Dolaze svake tri nedelje u grad i opijaju se do besvesti. Jednom su čak imali oružje pri sebi. Kada su počeli napolju da pucaju na stubove tremova, došao je maršal i oduzeo im revolvere. Dobili su oružje tek kada su napustili grad. Samo nekoliko nedelja kasnije došlo je opet do gužve. Napravili su je kod Bahmana, u čiju krčmu inače stalno navraćaju. Prvo su istukli vlasnika i njegovog pomoćnika, a onda su demolirali ceo lokal. Maršal je došao i strpao ih iza katanca. Pošto su se u zatvoru istreznili, pustio ih je, s tim što ih je sudija Donegan osudio da nadoknade uništeni inventar. Bio je to veliki teret za mladiće. Od tada su kivni na maršala.

— Randolphovi su im prijatelji?

— Da, i oni imaju farmu živine i nemaju ništa. Takođe su iz Virdžinije i veoma su razmetljivi. Srećom, nisu ni upola tako opasni i zli kao Lesterovi.

Džoni se umio, obrijao i ponovo izašao. U međuvremenu je bilo već

osam sati. U širokoj glavnoj ulici bilo je izuzetno živo, naročito te večeri uoči nedelje. Kola su jurila, žene hitale da obave poslednje kupovine; a onda na uglovima čavrljale. Džoni Skot je ponovo odšetao do „Long Brenč” saluna. Lokal još nije bio pun. Po svemu sudeći imao je stalne goste. Džoni se nasloni na šank i naruči viski. Beson ga pozdravi srdačno, kao starog, dobrog gosta.

— Imate li muzički automat?

— Ne — odmahnu Beson glavom. — Imao sam ga nekad, ali mi ga je Džesi Vilburn razlupao. Pošto je odavde posle pucnjave iznesen sa nogama napred, nisam mogao da naplatim štetu. Novi nisam hteo da kupim.

— Kako to mislite sa nogama napred?

— Pa, bio je mrtav — uzvratil Beson sarkastično. — A, kao što je poznato, mrtvi niti mogu da plate, niti da hodaju.

Baš dobro što ovde nema muzičkog automata. Muzika je ono što je Džoni Skot najmanje želeo u ovom trenutku. To bi mu smetalo da osluškuje.

A osluškivao je i to grozničavo. Međutim, čuo je samo galamu koja je dopirala iz dva obližnja lokala. Najzad je čuo nešto kao topot kopita, ali iz velike daljine. Skot se trže i pogleda Besona.

— Jahači — rekao je uzbuđeno. — Dolaze sa juga.

Beson, zadubljen u brisanje čaša, odgovori samo kratko:

— Da.

— Verovatno su Lesterovi.

— Gotovo sigurno. U gradu su već gotovo svi momci sa obližnjih ran-

čeva i farmi. U ovo doba retko ko dolazi s juga, izuzev Lesterovih.

Skot samo uzdahnu i ne reče ništa. U to se ulicom prolomi pucanj. Šerif iz Lamese se skameni. Za to vreme je Beson i dalje usrdno glavao šank. Skot se odvoji od šanka i pođe prema prozoru. Ponovo pucanj. Na dohvat ruke raspršta se jedno malo okno. Zrno prozviđa kraj Skota, a parčići stakla uz zveket uleteše u lokal. Kada je okrenuo glavu, šerif iz Lamese na svoje užasavanje vide da Beson još uvek glava besprekorno čisti šank.

— Još jedan viski? — upitao ga je.

— Ne, hvala — odgovori Skot.

Napolju su upravo četiri jahača skrenula iz ulice Bridž u glavnu ulicu. Zaustavili su konje na sredini ulice. Tada je odjeknuo treći hitac. Metak se uz tresak odbi o metalnu tablu na šerifskoj kancelariji.

— Erp! — uzviknuo je jedan od jahača. — Treba da govorimo s tobom!

Maršal stupi na trem, visok, uspravljen i krajnje ozbiljna lica.

Zastao je na ivici trema i posmatrao jahače, to jest, najstarijeg od njih, Banča Lestera.

— Čoveče, jeste li poludeli?

Banč se grohotom nasmeja.

— Nemojte se toliko razmetati, Erp. Tačno znamo da ste sami.

Skot je osećao kako ga obuzima groznica. Šta li bi on uradio da je na maršalovom mestu? Kavgađije su tačno znale da je sam. Niko od građana nije pomišljao da mu pomogne. Sigurno da su to Lesterovi znali, kada je i njemu bilo poznato, iako je tek danas stigao u grad. Da li bi on, šerif Džoni Skot, imao bilo kakvu šansu? Kako bi se držao? Skot

se trže kada se iza njegovih leđa otvoriše sporedna vrata. Uspeo je za delić sekunde da vidi pridošlicu. Bio je visok i veoma vitak. Gipkim koracima prišao je šanku i rekao:

— Jednu rakiju, molim.

Imao je čudan, upečatljiv glas. Nalazio se levim laktom na šank. Džoni je sada mogao jasnije da ga vidi. Bio je još mlad, imao je najviše trideset dve godine. Lice mu je bilo oštro, otmeno i bledo. Imao je crno odelo po najnovijoj modi, blistavo belu košulju sa riševima, i vatreno crvenu mašnu. Nosio je opasač sa dva velika revolvera, čije su drške bile ukrašene slonovačom. Čizme su mu bile blistavo izglacane. Sve na ovom čoveku delovalo je kao da je upravo izašlo iz radnje. Za trenutak je okrenuo glavu. Pogled mu je ispitivački počivao na Džonijevom licu.

Gospode, kakav pogled! Šerif iz Lamese nije mogao da ga podnese. Da, poznavao je i ovog čoveka. I njega. Kao da je poznavao ceo ovaj prokleti grad. To nije mogao da bude niko drugi, do poznati, ozloglašeni Dok Holidej. Grom i pakao! Zar i on postoji? Da, stajao je u svoj svojoj veličini, naslonjen na šank „Long Brenč” saluna i mirno ispijao svoju rakiju. Kako je samo izgledao? Načinio je na Skota gotovo isti utisak kao i maršal Erp. Dok Holidej! Ponovo odjeknu pucanj i razbi još jedno okno saluna. Skot se upadljivo trže i pogledom potraži Holideja.

— Slabi nervi, mister? — upitao je kockar i osmešnua se.

Napolju je Banč Lester podigao desnu ruku u visinu grudi. Držao je revolver.

— Hteli smo da razgovaramo s tobom o našim zemljacima. Rado

bismo videli svoje prijatelje, maršale.

Čovek iz Misurija prekrstio je ruke na grudima, Šešir mu je bio duboko navučen na čelo.

— Vaše prijatelje možete odmah da vidite, momci. Prvo bacite oružje.

Rekao je to glasno, ali ne suviše oštro. Ipak u glasu je bilo nešto što bi svakoga trebalo da učini opreznim. Šerif iz Lamese je kao omađijan gledao na ulicu. Čalk Beson je sada brisao čašu. Najstariji Lester se resko nasmeja. Skot se nesvesno uhvati za vrat. Mislio je na braću Šaron. Sam bog zna da su oni opasni momci, ali ovi su bili još opasniji.

— Dole oružje! — odjeknuo je maršalov glas, oštar kao sečivo.

Pošto se kavgadžije ni na to nisu obazirale, sa Erpovog bedra sevnu. Metak je izbio Banču revolver iz ruke. Edi, najmlađi, baci se sa konja.

— To neće moći tako, Erp. Imamo više pištolja. — Onda se obrati svom bratu: — Banč, klizni levo s konja. Nateraćemo velikog Vajat Erpa da igra.

U tom trenutku se krila pomičnih vrata na „Long Brenč” salunu naglo otvoriše. Šerif iz Lamese se užasno uplašio. Uopšte nije čuo Holideja da hoda kroz lokal. Ugledao ga je tek u trenutku kada je naglo otvorio vrata i već sledećeg se našao na ivici trema, sa rukama na drškama revolvera.

— Helo džentlmeni! Nadam se da sam blagovremeno stigao na partiju.

Ed je siktao:

— Holidej, počistimo ga! — Potekao je revolver, no pre nego što je nanišanio, odjeknuo je pravi stakato revolverskih pucnjeva preko

ulice. Barutni dim je kao zastor lebdeo iznad kockara. Raskoračen, stajao je Holidej na ivici trema, držeći svoje slonovačom ukrašene koltove uperene. Izgledao je kao srastao sa njima. Istovremeno sa Holidejem, pucao je i Vajat Erp, a i kavgadžije takode. Kada se barutni dim razišao, pred Džonijem Skotom pružao se skoro groteskni prizor: Banč Lester je klečao ispred svog konja i pritiskivao ranjenu ruku uz telo. Edi je stajao formalno prilepljen uz obližnji trem, dok mu se kolt nalazio na nekoliko jardi od njega. Vins je sedeo kao drvena figura u sedlu i piljio u svoj pocepani rukav kaputa, dok je Rej podigao ruke u vis.

— Tako momci! Sada ćete odčamiti za svaki metak po jedan dan. — Rekao je Vajat Erp i sišao na ulicu. Oštro je naredio Banču da ustane.

— Hajde, dreckavče, ne možeš ostati tu da klečiš! Napred, Rej, s konja, inače ću te ja potprašiti.

Samo dva minuta kasnije braća Lester su sedela iza katanca u ćeliji, odmah uz onu u kojoj su sedeli njihovi zemljaci Randolphovi.

Holidej se vratio u salun, naručio još jednu rakiju, otkačio opasač i pružio ga Besonu preko šanka.

— Drži ovu stvarčicu i skloni u tajnu pregradu.

Beson je upravo čušnuo opasač ispod šanka, kada se na vratima pojavio maršal. Ušao je u lokal i stao kraj šanka. Holidej je ispio rakiju i otkopčao kaput. Vajat Erp je promrsio kroz zube:

— Nošenje vatr...

— Znam tu pesmu, maršale — uzvрати kockar, smeškajući se. — Vidite li tako nešto na meni?

Oko maršalovih usana zaigra jedva primetan osmeh.

— Žao mi je što su vas momci probudili iz sna. Hvala, Dok!

— I nisu me probudili, maršale. Upravo sam se brijao.

Vajat dodirnu obod šešira i izađe napolje. Holidej je takođe otišao ubrzo za njim. Ne dalje od Kelijeve kockarnice. Džoni Skot je još uvek stajao kao ošamućen kraj prozora. Pravi užas. Beson se resko nasmeja.

— Ne primajte to tako tragično.

Šerif iz Lamese pride šanku.

— Samo jedno pitanje, mister: šta bi maršal uradio da Dok nije uskočio?

— Ono što uvek čini kad Dok nije ovde. Borio bi se sam.

— Hm, mislite li da bi izašao sa četiri lupeža na kraj? Tim pre što su se tako lukavo postavili.

Beson po običaju sleže ramenima.

— Bilo je i više momaka sa kojima se nosio, mnogo više. I još su se lukavije postavili. Ponekad tako da ih odavde uopšte niste mogli ni videti.

— A zašto mu inače niko ne pomaže? Mislím kada je sam i kada Holidej nije u gradu.

— Ponekad i Lik Šort navrati u Dodž.

Lik Šort, dakle i on postoji? U novinama su ga opisivali kao dugonju iz Teksasa, sa ukrštenim opasajem, kao munjevitog strelca i akrobatu.

— A inače? — uporno je pitao Skot.

— Inače? Znaite, gospodine, ljudi su se već navikli na maršalovu sigurnost. A i inače, taj posao im baš ne leži.

— Ah? Znači to je posao koji ljudima ne leži? Posao je stati uz svog ugroženog šerifa koji iz dana u dan

stavlja svoj život na kocku radi sigurnosti i mira svojih građana.

— Šta ćete, mister Skot, ovde je isto kao i u ostalim gradovima.

Veče je počelo da se spušta. U glavnoj ulici je postalo prilično tiho. Bil Tilgham se u međuvremenu vratio. Skot ga je video kako pali veliki fenjer ispred maršalske kancelarije. Najzad je Džoni Skot izašao na ulicu. Iz Kelijeve kockarnice dopirala je zaglušujuća muzika. Lokal je bio dupke pun. Skot je bacio pogled kroz prozor i video ljude nadičkane oko zelenih stolova kao grozdove. Za jednim od njih sedeo je Dok Holidej. Skot je neko vreme kroz prozor posmatrao kako mađioničarskom veštinom meša i deli karte, a zatim nastavio niz ulicu.

U ovom gradu goniča kao da ništa drugog nije bilo sem kockarnica i saluna. Ženski smeh je dopirao kroz otvorene prozore, mešajući se sa prodornim zvucima iz mahom raštimovanih muzičkih automata.

Usamljeni čovek, koji je došao u ovaj grad da bi razgovarao sa čuvenim maršalom Vajat Erpom, zastao je na kraju glavne ulice i zamišljeno posmatrao svetlucavi metal šina, koje su vodile prema istoku. Dalje, desno, iza ogromnih korala za goveda, vijugala se srebrnasta traka Arkanzasa. Skot baci pogled prema maršalskoj kancelariji. Fenjer je bacao bledu, gotovo avetinjsku svetlost na ulicu. U kancelariji je takođe gorela lampa. Šerif iz Lamese prede preko ulice i pođe prema maršalskoj kancelariji. Zastao je kod prečke, za koju je bio vezao svog konja, to jest konja koji je pripadao šerifu Mek Linu. Pošao je još nekoliko koraka napred, zastao, okrenuo glavu i krv

mu se sledila u žilama. U dubokoj senci ugledao je čoveka.

— Helo! — čuo je na sopstveno iznenađenje kako prvi kaže.

— Helo — dobio je tih odgovor.

Skot je čuo glas, prepoznao ga i promućao:

— Mister, ... Erp.

Čovek iziđe iz senke i priđe mu. Bio je za pola glave viši od Skota.

— Zašto trčite naokolo s koltom?

Skot se zbuni:

— Sa koltom?

— Da, mislim na onaj koji ste zadenuli u pojas od pantalona.

Šerif iz Lamese oseti kako mu se vilica grči.

— Ah, ... kolt, ja mislim, ja nisam ... zaboravio sam..

Čovek iz Misurija izvuče iz džepa cigaretu, kresnu palidrvce o stub trema, pa sa očiglednim uživanjem povuče dim. Onda ispruži ruku i ponudi Skota.

— Želite li vi jednu?

Drhtavom rukom Džoni prihvati cigaretu, a Vajat mu pruži vatru.

— Kolt, mister Erp... moram da vam objasnim. Uvek je tu, uz mene.

— Uvek?

— Da, u svakom slučaju u poslednje vreme.

— Hoćete li duže ostati u Dodžu?

Džoni je zbunjeno otresao cigaru, na kojoj još nije bilo pepela.

— Ne, svakako neću. Stanujem u Valijevom pansionu.

— Znam.

Kada je Skot iznenađeno podigao obrve, maršal objasni.

— Grad nije naročito veliki i ljudi se gotovo svi međusobno poznaju. Naročito ovde u centru. Ako neki stranac upadne nekome u oči, onda se, naravno, interesujem za njega.

— Znači, ja sam vam upao u oči?

Maršal potvrdi. Zagleda se prema ulici Bridž. Preko mosta su se kotrljala teška kola s arnjevima.

— Tražite li vi nekog?

Skot uzvratu smušeno.

— Ne, to jest, tražio sam nekog.

— To znači da ste ga našli?

Našao? Da li ga je našao? Da li je mogao da kaže ovom čoveku da je njega radi potegao iz Teksasa, čak ovamo u Dodž Siti. Ne. Nije se usudio.

Vajat dodirnu obod šešira.

— Laku noć i rado bih voleo da znam zbog čega ste skinuli zvezdu?

Šerif iz Lamese oseti kako mu bije u slepoočnicama. Znači, primetio je i to u trenutku kada se borio sa nekoliko divljih momaka. Grom i pakao, kako on sada izgleda u Erpovim očima. Kao varalica, polu bandit.

— Mister Erp, ja sam...

— Ja to ne moram da znam, mister, laku noć. — Onda je otišao oštirim koracima, zveckajući mamuzama.

Džoni Skot je ostao ukopan na mestu, oborene glave. Noćna ptica, teško udarajući krilima, preletela je ulicu. Iz konjušnice je dopiralo rzanje konja. „Ja sam s njim govorio,” dobovalo je u Skotovoj glavi. „Možda je on čak stajao ovde i čekao na mene, jer je hteo da govori sa mnom, prosto zato što je morao da zna kao dobar čuvar zakona ko se to šunja ulicama njegovog grada kao utvara. A taj neko je čovek s zvezdom, zvezdom, koju je skinuo i sakrio kao da je sramni žig. Neko ko skriva kolt ispod kaputa, ništavilo koje je posmatralo dva okršaja, a da nije ni pomerio ruku da pomogne svom kolegi.” Lagano je krenuo niz ulicu. Uputio se

u svoj pansion, u svoju sobu, gde ga je čekala postelja, ali sasvim sigurno ne i san. Kako se iznenada stvorio pred prozorom maršalske kancelarije, ni sam nije znao. Prišao je vratima i spustio ruku na hladnu, izglacanu, metalnu kvaku.

— Da — oglasio se maršalov glas iza Skotovih leđa. Erp je stajao prislonjen uz stub trema, tako da ga nije video.

— Mogu li još trenutak da govorim sa vama, mister Erp?

— Naravno.

— Moje ime je Skot.

— Znam.

— Dolazim iz Teksasa.

— Tako nešto sam i pretpostavljao — uzvratila čovek iz Misurija strpljivo.

— Iz Lamese.

— Lamesa? Dole, u Ljanu Estakadu?

— Da.

— Onda ste vi novi šerif? Tačno, Džoni Skot. Vi ste ustrelili jednog od Šaronovih i postali ste Mek Linov naslednik.

Džoni Skot je oborio glavu. Mučilo ga je kako to maršal sve može da zna. Kao da je osetio šta tišti noćnog posetioca, Erp uz osmeh objasnio:

— To je pisalo pre dva dana u „Globu”, našim novinama. — Onda je pružio Skotu ruku i snažno je stegnuo. — Dobro došli u Dodž, mister Skot.

— Hvala — promuća Džoni.

— A sada lepo izvucite vašu zvezdu iz džepa. Smatram da ste je teško zaradili.

Skot odmahnu glavom, a onda iz njega provali:

— Ne, mister Erp, ja nisam šerif. Nisam čovek kao vi, koji je u stanju

da se bori revolverom. Ja sam ovaj ... ustvari ... ništa. Ja sam čovek koji je samo nekoliko dana ranije hteo da umre, oduzme sebi život.

— Ah — Vajat odmahnu rukom. — Ja poznajem čoveka koji takođe traži smrt i to godinama, ali ga ta smrt tvrdokorno i uporno obilazi.

Šerif iz Lamese nije znao da maršal govori o Doku Holideju.

— Ne, morate me saslušati, mister Erp. Ja nisam hrabri šerif iz Lamese, kakvim me vi smatrate. Nisam onakav kakvim me prikazuju u novinama. Ja sam bedni slabić i propali knjižar iz Hjustona, propali trgovački putnik koji je došao u Lamesu, jer je to bila poslednja stanica u velikoj peščanoj pustinji.

Džoni Skot je ispričao sve što ga je tištalo; sve što mu je ležalo na duši. Maršal ga je slušao.

—0—0—

Noć je lagano osvajala. Sedeli su u pletenim naslonjačama na tremu ispred maršalske kancelarije. Džoni Skot je odavno završio svoju ispovest i ćutke gledao ispred sebe. I čovek do njega je ćutao. Tek posle dužeg vremena progovorio je:

— U zabludi ste, Skot, ako smatrate da ste svoj put okončali. Naprotiv, vi ga tek počinjete. Bilo je to samo nekoliko stepenica, koje su vas vodile gore, ili čak dole, ako baš hoćete. U svakom slučaju, vaš put tek počinje. Počeo je u glavnoj ulici Lamese.

— Jednim hicem — prekide ga šerif gorko.

— Da, jednim hicem. To je vaša sudbina. Taj hitac je bio bolji od hica onoga kome je bio namenjen? Idite svojim putem, Skot. Da niste čovek, koji to mesto zaslužuje, ne

biste ga ni dobili. Konačno, borili ste se, pošteno borili. Za pravdu, za kukavički ustreljenog šerifa, za ugroženi i zlostavljani grad. Bila je to borba za zakon, upravo ono što jedan šerif treba da čini. Uradili ste to bolje od mnogih koji nose zvezdu.

— Ali ja sam pio.

Maršal povuče mamuzom preko daske trema.

— Niste bili pijani, Skot. Pijan čovek ne može da pogodi tačno cilj na preko devet jardi odstojanja.

— Bio je to puki slučaj.

— Ne govorite besmislice. Da je bio slučaj, ne bi Šaronovi tek tako podvili repove i otišli. Ne, Skot, to je bio vaš trenutak i ne smete od njega bežati. Nigde na ovom svetu, to vam tvrdim, nećete naći mir. Morate natrag u Lamesu, ljudi vas tamo čekaju.

Bio je to sigurno najduži govor, koji je Erp, poznat po svojoj ćutljivosti, održao. Kada su se rastali, ponoć je već prošla. Džoni se uputi prema „Long Brenč” salunu. Video je Doka Holideja kroz prozor. Još uvek se kartao. Najzad je stigao u svoju sobu, sručio se u postelju i zagledao u tavanicu. Razmišljao je satima o onome što mu je maršal rekao. Bilo je tri sata kada je ustao i sišao dole. Vlasnica pansiona mu je osvetlila put. Platilo je račun, a onda se uputio u konjušnicu po svog konja, osedlao ga i odjahao niz ulicu. U „Long Brenč” salunu je još uvek gorelo svetlo. Fenjer pred maršalskom kancelarijom goreo je takođe. Skrenuo je prema ulici Bridž i ugledao ga. Stajao je naslonjen na stub i podigao levu ruku u znak pozdrava. Džoni mu otpozdravi i upita:

— Kada vi, konačno, spavate?

— Kad imam vremena za to. Srećan put, šerife.

Vajat se okrenu i pređe na drugu stranu ulice.

Srećan put, šerife!

Te tri reči još satima su odzvanjale u ušima nekadašnjeg knjižara iz Hjustona, dok je jahao u pravcu juga.

—0—0—

Posle dužeg jahanja stigao je u grad Fenimor, gde je odlučio da prenoći. Kada je vezao konja za prečku, još pokriven slojem prašine, stupio u hotelsko predvorje, zastao je kao ukopan. Na nekoliko koraka ispred njega stajao je Lars Olafson, otpadnik od zakona iz Lamese. Skot je teško disao, ali se nije pomerio s mesta. Olafson prsnu u grohotan smeh.

— Ha, evo veličanstvenog šerifa iz Lamese. Čuvar zakona iz prašnjave jazbine. Hodi, šerife, na tebe sam upravo čekao!

Dok je izgovarao poslednje reči, bandit se preteći namrštio. Džoni je osetio da se nešto mora dogoditi.

Kako je ono Vajat Erp rekao: kada dođe trenutak da morate da dejstvujete, dejstvujte. Naravno ako ne želite da neko dejstvuje za vas, ili protiv vas.

Odlučnim koracima prišao je portirnici. Ponašao se kao da uopšte nije primetio bandita.

— Jednu sobu, molim.

Portir odmeri ispitivački Olafsona, pa onda klimnu glavom.

— Evo knjige, upišite se, molim vas.

Skot upisa svoje ime. Na to Olafson dograbí knjigu gostiju i pročita podrugljivim toncem.

— Ha, Džon Skot. — Onda obrisala palčevima još vlažna slova.

— Evo, šta ja radim sa Džonom Skotom, razumeš li, burazeru?

Džon se nije osvrtao na ove reči, nego je prihvatio ključ koji mu je pružio portir i mirno prošao pored Olafsona, idući prema stepenicama, iako je bio premro od straha. Bandit je gledao za njim užarena pogleda, isturio glavu kao ptica grabljivica i povikao:

— Poteži! Poteži revolver, Skot! Ti si me proterao iz Lamese. To ćemo raščistiti ovde, na licu mesta. Poteži, ili ću te ustreliti!

Morate dejstvovati, ako nećete... dobovalo je u šerifovoj glavi. Zastao je i okrenuo se sasvim lagano.

— Šta vi hoćete?

Lupež je drhtao od gneva. Desnicu je već držao na dršci kolta.

— Treba da potegneš pucaljku, prokleti stvore! Meni je potpuno svedjedno jesi li šerif ili ne. Ustreliću te...

Teška vaza se s treskom sruči na glavu Olafsona. Bio je to portir, koji se umešao.

— Bila mi je to dužnost, mister Skot. Već je držao ruku na dršci revolvera. Vi ste šerif. A, osim toga, gazda ovog hotela baš ne mari da se ovde puca.

Skot samo klimnu glavom i ode uz stepenice. Larsa Olafsona je pomoćnik mesnog šerifa odvuкао u zatvor. Lupež je brzo došao k svesti. Kao pobesneo, tresao je rešetke na ćeliji.

— Šta ovo znači? Hoću odmah napolje.

— Ovde u gradu nema nikakve pucnjave, Olafson. Napali ste šerifa Skota, a to je i te kakav razlog da vas strpamo iza katanca.

U rano jutro sledećeg dana, Olafson je pušten iz zatvora. Istog časa je kao besan pojurio prema hotelu i dreknuo na portira.

— Gde je on?

— Ko?

— Nemoj se praviti blesav, momče, inače ću ti sada sasuti nekoliko zuba u grlo. Znaš ti dobro da ja tražim svog prijatelja Džona Skota iz Lamese.

— Mister Skot je odavno otišao.

— Šta, to đubre. Ja ću ga slediti i jao njemu.

Kipteći od besa, jurnuo je prema izlazu i svom žestinom naleteo na čoveka koji je upravo stupao u predvorje hotela. Olafson se zanese unazad i brecnu na nepoznatog:

— Jeste li slepi, čoveče? Otvorite oči da ih vam ja ne bi otvarao, vole jedan!

Pljas. Žestok šamar zaplamte na banditovom licu. Pobledo od gneva i škrgućući zubima zasikta:

— Kako si se usudio, momče? Jasno je da će te Lars Olafson sada raskinuti kao staro sedlo.

Ustremio se napred, ali ga je pridolica dočekao snažnim udarcem pesnice, od čega se zaneo. To ga nije pokolebalo. Još jednom je okušao sreću a ovog puta dobio udarac u vrh brade, koji ga je oborio. Poluošamućen, ležao je kraj vrata i zakrvavljenih očiju gledao u stranca. Ovaj ga je samo prezrivo odmerio. Bio je izuzetno visok, širokih ramena lepog, preplanulog lica i plavih očiju.

Gužva u predvorju hotela privukla je vlasnika hotela. I portir je izašao iz svoje lože, držeći pušku u rukama.

— Ko ste vi?

— Moje ime je Erp.

Sva tri čoveka su ga posmatrala kao da je utvara.

Lars Olafson je mislio da će mu oči iskočiti iz duplji. Erp? Pakao, bilo je to ime koje je bilo otpadniku od zakona, Larsu Olafsonu isto tako prijatno koliko i susret sa zvečarkom. Samo mu je taj prokleti maršal iz Dodž Sitija nedostajao. Vajat Erp još jednom odmeri lupeža.

— Vi ste, dakle, Lars Olafson. Veoma zanimljivo. Slučajno znam da je dole u Lamesi neki Lars Olafson bio saučesnik u ubistvu šerifa Mek Lina.

Olafson se ustežući uspravio i upitao:

— Zar ja?

— Vi? — Vajat Erp odmahnu glavom. — Vi, naravno, nikada niste bili u Lamesi i nemate nameru tamo da idete. U to sam uveren. Upravo se spremate da što pre uzjašete svog konja i izgubite se odavde, zar ne? Ja sada jašim prema jugu. Ako biste mi se još jednom isprečili na putu, morao bih ozbiljno da razmislim niste li možda ipak onaj Olafson koji je umešan u ubistvo šerifa iz Lamese.

Lars Olafson ni sam nije verovao da će uspeti tako brzo da odmagli iz Fenimora.

Vajat se vinuo u sedlo već sutra dan pošto je Skot napustio Dodž. Sledio je šerifa iz Lamese. Svakako je već nedeljama nameravao da krene u Teksas, i poseti rančera Bluma, očevo prijatelja, na čijim je pašnjacima nekada radio. Stari rančer je molio u svom pismu Erpu da ga što pre poseti, jer mu je hitno.

Maršal je bio mnogo izdržljiviji jahač i gotovo je stigao Skota u Fe-

nimoru. Međutim, to mu uopšte nije bila namera. Prosto je hteo da neprimećen sledi njegov trag. Dva dana kasnije, u gornjem toku Kanađiana, gotovo ga je stigao, a već sledećeg pre podneva, video ga ispred sebe u savani. Jahanje po ovoj užasnoj žegi bilo je za bivšeg knjižara iz Hjustona užasno teško i iscrpljujuće. Morao je češće da se odmara nego maršal. Vajat je pustio svog konja da ide hodom i jahao na jedva milju iza Skota. Bilo je veče kada je šerif iz Lamese stigao u Amarilo, koji je već u ono vreme bio veliki, ugledan grad, sa lepo uređenom glavnom ulicom, velikim trgom, tri crkve i bezbroj lokala. Kada se maršal uverio da je Skot sjahao, smestio se na samom početku ulice u jedan mali pansion. Šerif iz Lamese najmio je sobu u „Grand” hotelu. Bio je iscrpljen. Već sam dolazak u Dodž prilično ga je iscrpio, a povratka ga je dotukao. Konačno, nije bio rođen u ovom kraju. Istini za volju, veoma rano je naučio da jaše, ali nikad tako dugo i zamorno. Što se sada više približavao svom cilju, Lamesi, sve je više bivao obeshrabren i utučen. U početku je mislio da mu je raspoloženje takvo zbog zamora, ali je kasnije shvatio da je to u prvom redu zbog toga što jaši u Lamesu, jer je izabrao put u peskoviti grad u kome je hteo da umre. Istini za volju, Vajat Erp ga je prilično ohrabrio. Govorio je s njim kao sa mlađim bratom. Rekao mu je da ne sme da razočara ljude i da treba da izvrši zadatak. Kada ga je na to upitao drhtavim glasom šta će biti ako dođu Šaronovi, Erp mu je odgovorio. Ako dođu, došli su.

— Oni će vas izazvati na dvoboj ili vam postaviti uslov da napustite

grad. Moj vam je savet, Skot, da pričvrstite na najupadljivije mesto u gradu tablu na kojoj će pisati da je nošenje vatrenog oružja u Lamesi zabranjeno.

— A ako, uprkos tome, dođu sa oružjem?

— Tada morate da prihvatite borbu. Jednom ste ispalili metak, ispalicete ga i drugi put. Uostalom, to vam je dužnost.

— Ali, ja nemam nikakvih šansi protiv Šaronovih. Možda su sa njima Korej, Olafson i Albani.

— Zar ste imali veću šansu kada ste prvi put stajali nasuprot bandi. Sigurno da niste. Pa ipak ste pobedili. Čak su pred vama pobjegli iz grada. Treba da nastupite sa krajnjom sigurnošću. Već to samo vrlo često odlučuje stvar. Revolveraši su u najvećem broju slučajeva obični razmetljivci.

Stotinu puta je Džoni Skot ponavljao sve maršalove reči. U početku su mu pomagale da ide dalje. U prvim noćima su mu donele san. Kada bi se spustio u postelju, odjeknule bi mu maršalove reči:

— Vi se ne bojite. Vi ste šerif iz Lamese, čuvar zakona o kome pišu sve novine.

Doista, prvih noći spavao je mirno, duboko i okrepljujuće. Ali, što je dalje išao prema jugu i velikom pesku, nemir u njemu je bivao sve veći.

U krčmi „Veliki pesak” punoj gostiju i duvanskog dima, uz šank su stajala dva čoveka. Krupni, snažni momci, ne baš prijatna lica. Jedan od njih je bio nekadašnji gonič goveda Džesi Albani, čovek koji je godinama boravio u Lamesi i zajedno sa Kidom Korejom činio grad nesigurnim. Bio je to surov momak, ko-

ji nije mogao da živi bez tučnjave i puškaranja. U gradu su svi sumnjali da je čak Džesi Albani bio jedan od dvojice bandita koji je izvršio prepad na poštansku kočiju. Možda bi još niz godina ostao u Lamesi, da se iznenada nije pojavio Džoni Skot. Pri pomenu tog imena, Albani bi pozeleneo od gneva. Zakleo se da će se jednog dana vratiti u Lamesu i likvidirati šerifa. Kraj Albanija je za šankom stajao je Kid Korej. Ni njegov životni put se nije mnogo razlikovao od Albanijevog puta. I za njega su svi u Lamesi verovali da je učestvovao u napadu na poštansku kočiju. Međutim svi su ga se bojali, pa niko ništa nije protiv njega preduzimao, niti se usuđivao, pa čak ni Mek Lin. I on, taj ozloglašeni otpadnik od zakona, pobjegao je iz Lamese od Džona Skota. I u njegovoj glavi rojili su se planovi osвете. Neko bi možda pomislio da su se dva bandita sklonila negde daleko od Lamese. Međutim, to je bila zabluda. Ova dva lupeža došla su na istu ideju, na koju je došao pre nekoliko dana Lars Olafson. Hteli su negde uz put da sačekaju i likvidiraju Skota. U Tanoki su saznali da je šerif otputovao u Kansas i da se uskoro vraća. Svi putevi za Lamesu, vodili su preko Amarila.

Njihova mržnja prema šerifu bila je tako velika, da su odlučili da ga ovde sačekaju. Bolje rečeno, hteli su da ga sačekaju ispred grada i ubiju. Čutke su neko vreme tako stajali, naslonjeni na šank, i piljili u svoje čaše. Oko deset sati napustili su krčmu i otišli do velike konjušnice na kraju ulice. Dok je Albani sedeo na jednom kolima, Korej se izgubio u štali. Zatekao je peona kako upravo čisti boksove.

— Hej, Džems, je si li već čuo nešto o našem prijatelju?

Peon se uspravi i osvetli lupeže fenjerom.

— Ah, to ste vi — rekao je mrzovoljno. — Ne ništa nisam video. — Rekavši to, ponovo se dao na posao.

Korej se počea iza uha.

— Možda bi mogao malo da pogledam unaokolo, Džems.

— Ne, mister, morate odmah napustiti štalu. Gazda može svakog trenutka da naiđe i pozvaće me na odgovornost što sam dozvolio da se nepoznati ljudi motaju po štali.

Korej se izveštačeno osmehnu.

— Bez brige, mali, lako ćemo mi s tvojim gazdom.

Peon ga preseče pogledom.

— Šta to treba da znači, mister? Kako vi to uopšte govorite sa mnom? Ja vam nisam dozvolio da uđete u štalu. Vaši konji nisu kod nas smešteni. Šta uopšte tražite ovde?

— Ja sam ti još juče rekao da smo moj partner i ja ostavili konje u pansionu gde smo odseli. I sam si rekao da je vlasnik pansiona veoma gramziv čovek.

— Da, ali bez obzira na to, morate odmah da napustite štalu. Neću zbog vas da izgubim posao.

— Slušaj, momče, ti si u zabludi. Sa nama nema šale. Rekao sam ti da ovde očekujemo prijatelja. Ako nam pri tom budeš stvarao teškoće, umemo da budemo veoma neprijatni.

Mladić nabra obrve, spusti lampu na zemlju i steže čvrsto vile obema rukama.

— Vi mi to pretite?

— Ni govora.

— Da, da, mister, pretite mi. Ja ne poznajem ni vas, ni vašeg partne-

ra, a vi niste smatrali za potrebno, da mi kažete svoje ime, već se iz dana u dan ovuda movate. Reći ću vam nešto: vi ne čekate svog prijatelja.

— Nego? — upita bandit podzrivo.

— Ne znam koga u stvari vi čekate, ali to sigurno nije vaš prijatelj. Ko prijatelja očekuje, taj se ne smuća noću, obilazeći konjušnice, nego pansionare i lepo se i otvoreno raspituje. A vi ne dolazite samo u našu konjušnicu, nego i kod Takera i Brinklea.

— Tako? — reče bandit sa prizvukom pretnje u glasu. — Ti se veoma mnogo interesuješ za nas, momče?

— Vaše ponašanje vas je učinilo sumnjivim, mister.

— Sumnjivim?

— Da.

Za trenutak, bandit je mislio da se ustremi na peona i onesvesti ga. Međutim, u poslednjem trenutku se predomislio. U njihovoj situaciji nije smeo ni da pomisli da ovde, u najvećoj konjušnici, napravi džumbus. Čak je odlučio da upotrebi bolje sredstvo da učini peona ljubaznijim.

— Evo, momče, evo celog dolara, a dobićeš još pet, ako ne budeš tvrdoglav.

Najsigurniji, čarobni ključ koji je najveći broj zaključanih vrata na svetu otvarao — novac — ni ovog puta nije zakazao.

Džems prihvati spremno novac i strpa ga u džep.

— Videću šta mogu da učinim, mister.

— Verovatno jaši ridana sa belim pegama.

— Ridana s belim pegama?

Peon se ukoči i oslušnu. I Korej

se naglo okrenuo. Iz dubine štale čuo se neki neobičan šum.

— Šta je to? — upita bandit.

— Pojma nemam — uzvрати peon.

Korej dograbi lampu i potrča duž boksova u dubinu štale. Zastao je iznenada kao ukopan. Kod poslednjeg boksa ugledao je čoveka kako mirno timari konja.

— Hej, jeste li poludeli?

Stranac okrete glavu. Svetlost fenjera obasjala je oštro, preplanulo lice i dva tamno plava oka.

— Meni to kažete, mister?

— Da — odbrusi Korej. — Smatram da je veoma čudno da se ovako kasno, po mraku, ovuda movate.

U to priđe peon.

— Ah, da, mister, to ste vi. Hteli ste još jednom da pogledate svog konja, iako sam vam rekao da to kod nas nije potrebno.

Visoki stranac pogladi svilenastu, blistavu dlaku svog vranca.

— To je uvek potrebno, mister. O konju se treba brinuti. U ovom kraju ima toliko mnogo lupeža, da čovek ne može biti siguran. Muvaju se oni i po konjušnicama.

Bandit Korej se trže.

— Kako ste to mislili, mister?

Stranac, međutim, nije uopšte obraćao pažnju na to, već je mirno nastavio da timari svog vranca.

— Nagluv tip — promrsi bandit. — Treba mu pročačkati uši.

Peon nabra čelo i samo ispod oka odmeri visokog stranca. Korej, koji je imao nameru da krene prema izlazu štale, odjednom se okrete i uputi do poslednjeg boksa, nasuprot onom, u kom je nagluvi stranac timario svog konja. Zviznuo je kroz zube:

— Ha, evo ga!

Peon pođe odmah za njim. Pogled

mu je pao na riđana s belim pegama, koga je bandit pažljivo zagledao.

— Je li to vaš čovek? Ovaj nagluvi?

Korej se ujede za usnu.

— Ne, ali je zato ovde njegov konj.

— A, na toga konja mislite! Njegov vlasnik se zove Skot — rekao je peon, gledajući u pravcu Korejevog pogleda.

U prostranoj štali vladao je tajac. Tek posle izvesnog vremena, bandit promrsi:

— Skot; Džoni Skot.

Peon je pažljivo posmatrao Koreja, čak bi se reklo zabrinuto. Osetio je iznenada kako dolar u džepu počinje da ga peče. Izvukao ga je i bacio lupežu pred noge.

— Evo, uzmite vaš novac natrag! Ja neću s tom stvari da imam bilo šta.

Korej je isturio glavu napred, kao ptica grabljivica.

— Gde je on? — prosiktao je.

Peon je hteo da se udalji, ali ga Korej dograbi i naglo povuče na tle.

Fenjer pade u slamu. Stranac se u tri skoka stvorio tu, podigao lampu i obesio je o jedan ekser na zidu. Korej se nadneo nad peona, stežući ga levom rukom za vrat, dok ga je desnom udarao po glavi.

— Hoćeš li sada da govoriš gde je, ti đubre?

Snažna šaka dokopa Koreja, povuče ga unazad, odvoji od štalskog momka i tresnu nazad ka ulazu. Ostao je da leži samo nekoliko sekundi, a onda se uspravio, pridržavajući za zid. Režao je kao besan pas. Kada je čvrsto stao na noge, uvukao je glavu u ramena i ustremio se napred. Stranac je mirno stajao i čekao. Tek u poslednjem tre-

nutku, kada je teško banditovo telo kao topovsko đule letelo prema njemu, izmakao se u stranu. Kid Korej je opet bio na zemlji. Pokušao je četvoronoške da se uspravi i ponovo nasrne na protivnika. Konačno je i ova borba okončana. Udarcem leve pesnice u vrh brade razbojnik je bio izbačen iz igre. Peon oduševljeno zviznu i zadivljeno pogleda stranca.

— Nebesa, mister, to je bio udarac. Njime biste mogli da oborite i bika.

— Možda on i jeste bik — uzvratila stranac i pođe prema vratima.

— Oprezno — upozorio ga je štal-ski momak tiho. — Tip je obično dolazio sa još jednim. Partner mu je najverovatnije sada u dvorištu.

— Znam — uzvratila stranac mirno.

— Znači, vi niste nagluvi?

— Ne, zar ste imali utisak?

Peon je trljao bradu. U to se otvorilo vrata na štali.

Jednooki Džesi Albani pojavio se na njima.

— Kid, hej, Kid, gde si?

Stranac, koji je stigao skoro do vrata, pokaza desnim palcem preko ramena.

— Ovde se nalazi jedan koji se raspitivao o ridanu s belim pegama, mister. Ako je to vaš prijatelj, eno ga leži u poslednjem boksu.

Jednooki malo iskosi glavu.

— Leži?

— Da, nije mogao da izdrži udarac na nogama.

— Udarac? Da ga možda konj nije?

— Ne, nego ja — uzvratila stranac i htela da prođe pored bandita. Albani mu prepreči put.

— Samo trenutak, mister.

Stranac zastade i pogleda ga pravo u oči.

— Možda ste i vi umorni, mister.

— Recite do kraja, mister. Kako ste to mislili?

Stranac je prekrstio ruke na grudima i ne skidajući pogled sa bandita, uzvratilo:

— Pa nije isključeno da se i vi interesujete za šerifa Skota.

Albani planu.

— Šerif Skot? Pakao, šta vi imate s njim?

— On mi je prijatelj, ako nemate ništa protiv.

Albani je postao oprezniji.

— Vaš prijatelj? — A onda se cinično nasmejao. — To bi moglo i da vam presedne.

Nije rekao ništa više, jer je iznenada primetio da se pozadi, u poslednjem boksu, nešto pokreće. Kid Korej se povratio, pogledao po štali i odmah shvatio situaciju. Izvukao je revolver iz futrole. Samo za delić sekunde ranije stranac je pogodio jednookog snažnim aperkatom i zalapio ga za vrata. Zatim je povukao peona za sobom i bacio se u sledeći boks. Albani je tako žestoko tresnuo glavom o vrata, da je klečao ošamućen. Kid Korej je urlao, držeći upe-ren revolver.

— Proigrao si, dugonjo, taj udarac ćeš platiti životom!

Peon je čučao kraj stranca i drhtao celim telom.

— Madre mia, sad će vas taj pas ustreliti, a zatim i mene.

Stranac pogleda peona, njegovo markantno tamno lice. Primetio je da su mu oči čudno zasvetlucale, kada ga je upitao:

— Nadam se da na vašem mesnom groblju nije neudobno?

Štalski momak obori pogled i odmahnu rukom.

— Voleo bih da imam vaše nerve.

— Samo se vi domundavajte — siktao je Korej. — Kada budete ležali izbušeni kao stara sita u boksu, proći će vas volja za razgovor.

— Ja s tom vašom stvari nemam ništa — doviknuo je peon nesigurnim glasom. — Ja ću sada da izađem napolje.

Korej se nasmeja resko.

— To bi ti odgovaralo, zar ne? Da se izvučeš, đubre.

Zahvaćen paničnim strahom, peon je hteo da se uspravi, kada ga stranac naglo povuče dole u boks.

— Ne, mladiću. Ne treba toliko žuriti u smrt!

Bleda lica sedeo je štalski momak na podu i zario ruke u slamu.

— Kad bih bar imao revolver...

— Evo. — U strančevoj desnici nalazio se težak kolt, kalibra četrdeset pet.

— Nebesa, kako se iznenada stvorio kod vas?

— To nije važno. Hteli ste revolver, evo ga.

— No, onda vi nemate oružje.

Jedva primetan pokret levom rukom i peon iz Amarila je razrogačenih očiju ugledao u strančevoj ruci drugi revolver, neobično duge cevi.

— Kakvom mađijom dolazite do oružja? Nisam uopšte primetio da ga nosite. A i da vam je bio ispod kaputa, kako ste ga mogli tako brzo izvući?

Da li je to bilo zbog revolvera ili zbog izuzetne spretnosti nepoznatog čoveka, tek štalski momak je osetio izvesno olakšanje. Stranac pogleda jednogkog bandita, koji se u tom trenutku stenjući uspravio i teturajući koračao uzanim prolazom iz-

među boksova. Kada je bio blizu boksa, u kome se stranac nalazio, ovaj samo ispruži ruku i naglim pokretom ga uvuče unutra.

— Idiote! — vikao je Korej kipteći od besa. — Zašto si dozvolio da te momak po drugi put nasapunja?

Stranac je levom rukom čvrsto pritisnuo Albanija, tako da mu je lice bilo zariveno u slamu.

— Ako umete da rukujete ovom stvarčicom, onda je i uzmite — rekao je peonu.

— Ne, ne, mister, hvala. Odavno sam se posvetio isključivo konjima.

Albani je pokušao da se oslobodi pritiska, ali uzalud. Strančeva levica ga je držala kao čelična klješta pripljubljenog uz pod.

— Džesi — vikao je Korej.

— On te ovde čeka — uzvratila stranac mirno.

— I ti me čekaj, ptičice — siktao je Korej. — Rastrgnuću te na komade. Baš se dobro dogodilo da si ovde sa Skotom. Inače s tim momkom imamo neprečišćene račune.

— To sam i mislio — odgovorila stranac. — Žao mi je što vas nije mogao lično pozdraviti, tim pre što je znao da ga čekate.

— Kažeš, znao je — siktao je Korej.

— Pa, svakako.

— Blef, prokleti blef — vikao je bandit.

— Baš čudno, ni Lars Olafson nije, kao ni ti, poverovao.

Pun minut je u štali vladala grobna tišina. Korej je bio potpuno zbunjeno. A stranac, Vajat Erp, kome je Džoni Skot u Dodžu ispričao sve do u tančine, zaključio je, naravno, da su ova dvojica lupeža Kid Korej i Džesi Albani, to jest da im je Olafson prijatelj.

— Šta mi imamo s Olafsonom? — konačno je progovorio Korej.

— Mnogo što šta — odvрати čovek iz Misurija. — Pre svega, činite mi se glupi koliko i on.

— Džesi! — ponovo je Korej doživao svog prijatelja.

Pošto se ovaj, lica zagnjurenog u slamu, nije mogao da odazove, bandit upita maršala:

— Hej, šta je to sa njim? Da ga nisi možda udavio?

— Ne, Korej, toliko mi se baš ne žuri. Šerif Skot će biti taj koji će mu staviti omču oko vrata. Onako, kako to već pripada ubici čuvara zakona.

Korej je teško disao. Pakao, ovaj čovek im zna imena? Konopac? Ubica šerifa? Bandit oseti kako mu se čelo iznenada orosilo znojem. Zabacio je levom rukom šešir na potiljak i pogledao unaokolo, ne bi li otkrio prozor. Iznenada mu se učinilo da bi sada bilo najbolje kada bi odavde uhvatio maglu. Pozadi u boksu, je doista bio prozor. Slučaj je hteo da bude i otvoren. Još jednom je pogledao između boksova, pa onda pođe prema prozoru. Slama je šuštalala pod njegovim nogama. Konj se uznemirio i počeo da rže. Korej se ukoči. Podigao je glavu i zagledao se u prozor. U dva skoka sigurno bi mogao da se dočepa dvorišta. Pažljivo se uspravio. U štali je vladala tišina. Još jednom je odmerio rastojanje do prozora i skočio. Konj se toliko uplašio da je počeo da bije nogama. Životinja ga je snažno zakačila po bedru, tako da je pao natrag u slamu uz glasan jauk.

— Hej, Korej, šta ti bi da se tučeš s konjem? — doviknu mu maršal podrugljivo.

Razbojnik je ječao od bola i od gneva.

— Ubiću te, prokleta pseto! Gde je moj kolt, gde je da ubijem tu zver.

Vajat Erp se uspravio i povukao Albanija. Gurao ga je između boksova ispred sebe kao štit.

— Donesite lampu — rekao je peonu.

Ovaj se i ne pomače sa zemlje.

— Ne, ne — mucao je — ja se bojim.

Uprkos neizdržljivom bolu, bandit se zaleti i iskoči kroz prozor.

Tak tada maršal pusti Albanija.

— Tako prijatelju. Tvoj partner je odmaglio. Sad i ti možeš da odmagliš. Po svoj kolt možeš sutra doći. Ne zaboravi još jednu stvar: ako mi se još ikada budeš preprečio na putu, biće svašta.

Albani napusti štalu oborene glave, kao pretučeno pseto. Ko bi pomislio da je ovo bila dovoljna lekcija za dvojicu bandita, bio bi u zabludi. Kid Korej je škrgutao zubima od besa, kada se na ulici sastao sa Albanijem.

— Tog momka ću ja srediti.

Albani je klimao glavom, u kojoj mu je još uvek bubnjalo od bola. Ni Korej se nije osećao bolje. Obema rukama pritiskivao je bedro i tiho ječao. Teško se kretao, jer nije mogao da se osloni na levu nogu.

— Ko bi mogao da bude taj dugonja? — pitao se jednooki.

— Meni je to sasvim svejedno — odbrusi Korej grubo. — Ja ću ga udesiti.

Albani je trljao bradu.

— Udara kao maljem.

Korej opipa praznu futrolu i uzviknu:

— Pakao, nemam revolver! Daj mi tvoj.

— Rado, ali ćeš morati da se vratiš u štalu po njega.

— Grom i pakao, ni ti nemaš kolt. U redu, ne ostaje nam ništa drugo nego da ga sredimo nožem.

Nalazili su se na dvadeset jardi udaljeni od ulaza u konjušnicu. Znali su da stranac mora tuda da prođe.

— Ti ćeš nasrnuti na njega, a za ostalo ću se ja pobrinuti — govorio je Korej, vadeći nož iz korica.

— A šta će biti ako ne bude prošao ovuda, nego krene suprotnom stranom ulice?

— Šta ima da bude, sledićemo ga.

— A tvoja noga?

— Bez obzira na moju nogu.

Uzalud su čekali. Stranac nije došao. Posle pola sata, Korej procedi.

— Izvući ćemo ga napolje.

Albani pogleda svog prijatelja nesigurno.

— Kako to misliš: izvući napolje?

— Iz štale, naravno, idiote!

— Jesi li ti poludeo? — govorio je Albani i ostao da stoji dok je njegov prijatelj krenuo u pravcu štale.

— Šta ti je, Džesi, zašto ne krećeš?

Jednooki je, međutim, mislio na poslednje reči koje mu je stranac rekao. Bio je spreman da učestvuje u prepadu, ali ovako bezglavo da natrči na pesnice ili čak revolver tog opasnog stranca, toliko lud nije bio. Korej je zastao i doviknuo mu reko ramena:

— Prokleta kukavice!

Albani pride bliže.

— Ponovi to još jednom, pa nećeš ni morati da ideš u štalu.

Korej je trljao bedro, koje ga je još uvek bolelo.

— Nemam volje da se ovde preganjam s tobom, Džesi. Hoću da likvidiram momka.

— U redu je, ali ne u štali.

— Nego gde?

— To ne znam. U svakom slučaju, u konjušnicu neću stupiti, niti ću izići bez revolvera pred tog momka.

— Dobro, onda ćemo ga čekati ovde i dalje.

Albani gurnu ruke u džepove. — Slažem se, iako mi taj čovek baš ne izgleda kao neko ko će se nas uplašiti.

— Pusti priču. To je razmetljivac, koji dobro udara. Ali, kad dođe gusto, videćeš ga.

— Nisam baš siguran — uzvratí jednooki, sećajući se šta mu se dogodilo u štali. U tom trenutku je iz konjušnice izašao čovek. Bio je veoma visok, gipkih pokreta.

— To je on — došapnu jednooki bandit. Korej izvuče nož poguri se i pođe jedan korak napred. Čovek iz Misurija zastade na sredini ulice. Na suprotnoj strani nalazio se pension u kome je odseo. Bio je dovoljno iskusan, pa se držao sredine ulice, čuvajući se blizine mračnih tremova. Znao je da od dvojice lupeža kao što su Korej i Albani može svašta da očekuje. Korej još jednom odmeri rastojanje do sredine ulice. Moglo je biti šest do sedam jardi. Za iskusnog bacača noža to nije predstavljalo problem. Bandit lagano podiže ruku i oštro sečivo zazvižda ulicom. Maršal se još pre nego što je bandit bacio nož, instiktivno trgao i bacio u stranu. Na ulici je nekoliko trenutaka vladala grobna tišina. Korej je stajao kao ukopan, dok je Džesi pratio pogledom stranca, dok se bližio tremu. U stvari, vrebao je trenutak da odmagli. Dobro

poznat metalni zvuk omeo ga je. Čovek iz Misurija je otkočio revolver. Za trenutak je prezrivo odmerio dva bandita, a onda vratio oružje u futrolu.

— Ponoviću još jednom: ne izlazite mi više na oči. Bolje je za obojicu.

Igra iz Fenimora se ponovila i u Amarilu. Albani i Korej su se proveli kao i njihov prijatelj Olafson, to jest našli se iza brave. Bez noža i bez revolvera, dvojici lupeža nije ostalo ništa drugo, nego da poslušno izvrše Erpovo naređenje i slede ga do šerifa u Amarilu.

Vajat Erp je sklonio s puta šerifu iz Lamese i ova dva protivnika.

—0—0—

Džoni Skot ni o čemu nije znao. Tek u praskozorje uspeo je da zaspi i probudio se oko podne. Ustao je i bunovan prišao prozoru. Zamalo da nije kriknuo kada je na suprotnoj strani ulice ugledao dvojicu ljudi. Trljao je oči kao da hoće da odagna priviđenje dvojice bandita iz Lamese. Na žalost, bila je to gruba stvarnost. Albani i Korej su stajali na tremu krčme, naslonjeni na ogradu i netremice motrili na konjušnicu na suprotnoj strani ulice. Stari šerif Paron, morao je, kako je to zakon nalagao, da ih pusti iz zatvora u podne sledećeg dana.

Džoni Skot, koji je proveo tešku noć i probudio se u po bela dana, potpuno ošamućen, sručio se očajan na stolicu. Bilo mu je jasno da neće moći da se ponese sa ovom dvojicom.

— Ne mogu više, odustaću — mrmljao je sebi u bradu. Glava mu je klonula na grudi. Za trenutak mu se učinilo da pred sobom vidi

preplanulo, ozbiljno lice pred sobom, sa koga su ga gledala dva tamno plava oka. S mukom se pridigao i potražio svoj lik u ogledalu iznad umivaonika. Slika, koju je video, nije baš bila ohrabrujuća: upalo blede lice, zaraslo u bradu i staklaste, mutne oči. Bivši knjižar iz Hjustaka prezrivo odmahnu rukom svom liku u ogledalu.

— Ti si kukavica, Džoni Skot! Bedna kukavica!

Veće se ponovo spuštalo nad Amarilom. Skot je proveo ceo dan u sobi i odbio ručak koji mu je vlasnik ponudio. Kada je mrak osvojio, sišao je u dvorište i oprezno se došunjao do ograde. Pažljivo je osluškivao. Bilo je tiho. Lagano je otvorio vrata i stupio na ulicu. Došunjao se do sporednog ulaza u konjušnicu. U kući vlasnika konjušnice još uvek je gorelo svetlo. Prišao je prozoru i pogledao unutra. Peon je sedeo za stolom. Kada je čuo tiho kucanje u okno, trgao se i odmah ugasio lampu. Skot zakuca još jednom. Potrajao je ceo minut pre nego što se blede lice štalskog momka pojavilo na prozoru. Nebesa, zar to nije vlasnik ričana sa belim pegama, dakle šerif? Najzad je izašao u dvorište.

— Mister Skot?

— Da.

— Da li se nešto dogodilo?

Džoni odmahnu glavom.

— Ne, samo sam hteo da uzmem mog konja.

— Vašeg konja? Znači, hoćete da odete?

Skot potvrdi.

— Ol rajt — reče peon i sa očiglednim olakšanjem pođe preko dvorišta. Kada je konj bio osedlan, peon ga povede prema sporednom izlazu govoreći:

— Možda je tako bolje, šerife.

Skot se trže. Šta to treba da znači? Čovek zna da je on šerif. Čudno!

Zašto nije izveo konja na glavnu ulicu?

Albani i Korej!

Oni su sigurno bili ovde, otkrili njegovog konja i verovatno govorili sa peonom.

Skot ćušnu u ruke momku novac, promrmlja nešto nerazumljivo u znak pozdrava, pa se vinu u sedlo. Četvrt sata kasnije, Amarilo se nalazio iza njega. Te noći je jahao do gradića Kanjon. U rano jutro pozvao je vlasnika konjušnice u glavnoj ulici. Stari bili Džonson izašao je na kapiju i podozrivo osmotrio stranca.

— Šta hoćete vi?

— Hteo bih da obavim jedan posao s vama.

— U pet ujutru ne obavljam nikakve poslove — odvrati vlasnik konjušnice mrzovoljno i htede da zalupi kapiju. Međutim, Skot je već stavio nogu između vratnica.

— Pogledajte prvo malo konja, mister. To je divan četvorogodac.

— Ima on svih šest — prekide ga stari poznavalac konja grubo.

— Pa šta? To je odličan konj, izdržljiv i brz.

— Skratite priču čoveče, hoćete da ga zamenite, zar ne?

— Ne, hoću da ga prodam.

Džonsonu je bilo dovoljno da baci samo jedan pogled na konja i da zna da pred sobom ima odličnu životinju. Osim toga, bio je uveren da stranac neće tražiti neku nerazumnu sumu.

— Koliko tražite za njega?

— Pedeset dolara.

Stari odmahnu glavom.

— Ja nisam varalica. Taj konj

vredi sedamdeset dolara. Ali nisam ni bogataš. Daću vam šezdeset.

Posao je sklopljen za pet minuta. Kada se Skot pozdravio sa starim, ovaj mu je rekao kao uzgred.

— Ako ste konja ukrali, biću za šezdeset dolara lakši, a vi kraći za glavu.

Bilo je to rečeno kratko i jasno. U Kanjonu se, dakle, kao i u ostalim mestima ovog kraja, sa konjokradicama obračunavalo po kratkom postupku. Skot ništa nije odgovorio, nego je upitao:

— Kada polazi poštanska kočija?

— Za Lubok?

Šerif je znao da se Lubok nalazi na jugu. Upravo je razmišljao da li da ovde skrene prema istoku, kad stari konjušar nastavi:

— Ako hoćete možda u Vičita Fals, kočija dolazi za jedan sat. Međutim, ne zaustavlja se ovde, nego preko u ulici koja vodi ka rečici.

—0—0—

Bilo je prošlo šest sati kada se Džon Skot smestio u ugao prazne kočije koja se kotrljala duž rečnog korita prema istoku. Bežao je. Bežao je od samog sebe. Ponovo je napustio svoj put, zanemario cilj. Odlučio je da ne ide u Lamesu nikada više u svom životu. Gotovo je sa ludim snom o šerifu na divljem zapadu.

— Ne, ja nisam čuvar zakona. — Te reči je stalno sebi ponavljao. Stalno se trudio da odagna iz svesti reči maršala iz Dodž Sitija, reči koje su se tako tvrdokorno urezale u njegovu svest:

Vi ste maršal iz Lamese, Skot. Makuda se uputili, to nikada nećete zaboraviti. Ljudi vas u gradu očeku-

ju. Zbog toga ćete se sigurno vratiti u Lamesu.

Međutim, nije išao u Lamesu. Seđeo je u staroj rasklimatanoj kočiji, koja je vozila na istok. Još jednom je nesrećnik pokušavao da pobegne od svoje sudbine. U dugim časovima provedenim u memljivim hotelskim sobama u gradićima između Dodž Sitija i poslednje stanice prema jugu — Kanjonu, mislio je o svemu. Konačno je doneo odluku da otputuje natrag u Hjuston. Hteo je o svemu da razgovara sa ocem. On ga je do tada uvek razumeo i imao mnogo strpljenja. Ali, šta će drugi reći? Liz, na primer, njegova sestra. Njen verenik Džimi, Greg Bogart, doktor Gerlig, svi njegovi i očevi prijatelji. Šta bi oni imali da kažu? Njih se, konačno, sve to ne tiče. To je bio njegov život i ničiji više. Morao bi ga uzeti čvrsto u svoje ruke, kako je to rekao Vajat Erp. Opet taj Vajat Erp. Džoni Skot obrisa čelo, kao da hoće da odagna neprijatnu misao. U Vičita Falsu, u koji je stigao posle tri dana, ukrcao se u drugu kočiju koja je vodilo u Fort Vort. Bilo je svetlo, sunčano popodne kada je posle pet dana stigao u Hjuston. Od velike stanice, pred kojom se zaustavila poštanska kočija, Džoni Skot se uputio u široku avenuju Bomont. Tamo se nalazila velika radnja, u kojoj je on nekad radio kao knjižar. Prvi posao na kome nije uspeo. Nešto dalje nalazila se druga trgovina, trgovina poljoprivrednim alatima. Za račun te radnje je putovao i takođe nije uspeo. Oborene glave, hodao je dalje.

— Helo, Džoni! — čuo je zvonak glas.

Skot podiže glavu i ugleda pred sobom sveže devojačko lice.

— En!

Osetio je kako devojčin pogled klizi preko njegovog iznošenog, prašnjavog odela. Primetio je i njen podrugljiv osmeh. Stajao je još dugo tu, iako je devojka već davno otišla. Krenuo je najzad dalje. Na uglu je sreo dvojicu momaka, koji su nekada radili sa njim. Na njihovim licima se ogledao strah. Sklonili su mu se bez reči sa puta. Čak je i mladi sveštenik, koji ranije nije propuštao priliku da sa njim porazgovara, sada promakao bez pozdrava.

„Znači, svi oni znaju da sam ja kukavica i nesposoban, da sam se vratio kao probisvet i bednik,” razmišljao je Skot. Međutim, šta su oni zapravo znali i mislili, o tome nije imao pojma. Najzad je ušao u bar i ispio dve čaše na iskap. Nije bio svestan da govori sam sa sobom.

— Ja sam šerif na divljem zapadu? Pa to je neslana šala. Ja sam ovde propao. Dva puta propao u velikom gradu, u kome sam se i rodio. Kako bih onda mogao da na divljem zapadu, u gradu u sred peščane pustinje, budem šerif?

Vlasnik bara ga je samo za trenutak pogledao začuđeno. Međutim, bio je navikao da su mu rani gosti obično neki osobenjaci ili pijanci, pa više nije obraćao pažnju na Skota. Ovaj baci novčić na šank i ponovo izađe na ulicu. Udahnio je vazduh punim plućima. Za trenutak je zatvorio oči i stegao pesnice. Mora to da učini, to jest da se bori protiv osećanja koje ga je upravo obuzimalo.

Lamesa.

Skot otvori oči i pogleda zbunjeno

oko sebe. To je bio Hjuston, njegov zavičajni grad.

Samo nekoliko minuta odavde bila je kuća njegovog oca. Tamo će naći utočište. Na jednom uglu gotovo je naleteo na mladog čoveka, Džefrija Dejla. Skot pruži nekadašnjem školskom drugu ruku.

— Helo, Džef!

Ovaj ustuknu unazad. Bio je to izuzetno elegantno odeven mlad čovek crne negovane brade sa monoklom na oku, što mu je licu davalo posebno ohol izraz. Dodirnuo je obod šešira i podigao ga tek malo sa glave. Bio je to krut, mehanički pokret. Zatim je lagano skinuo rukavicu s desne ruke i prihvatio ispruženu Skotovu ruku.

— Helo Džoni — rekao je usiljeno.

Skot ga je posmatrao. Kakav čudan izraz lica. Da mu nije mesto u advokatskoj kancelariji tako udarilo u glavu? Ili se možda boji?

— Ponovo natrag? — upitao je Dejli.

— Da, kao što vidiš, Džef.

— Ostaješ li dugo?

Džoni rezignirano sleže ramenima.

— Ne znam ni sam.

— Ah — uzvratil Dejli. Ponovo je načinio automatski pokret, lako podigavši šešir i udaljio se sitnim, gipkim koracima kao balerina.

Idući kroz mali Luizijana park ka kući svoga oca, osetio je u duši izvesno olakšanje. Ugledao je ogromno drvo u čije stablo je pre mnogo godina urezao prvo slovo svog imena i svoje sestre Liz. Ona je onda govorila da mora da raste čak do neba. U vrtu ispred kuće cvetale su holandske dalije i plameno crvene ruže. Liz je mnogo volela cveće. Otvorio je malu kapiju od kovanog

gvožđa i pošao šljunkovitom stazom prema ulazu.

Kako je ovo daleko od Lamese. Iznenada je zastao. Gore, na poslednjoj stepenici, stajala je žena u beloj bluzi i sivoj suknji do članaka. Imala je lepo, nešto blede lice i krupne sive oči, koje su ga ispitiivački posmatrale.

— Liz!

Žena se okrete, bez reči uđe u kuću i s treskom zalupi vrata.

Kao pogođen gromom, stajao je Džoni Skot i gledao u vrata; u izglacanu mesinganu kvaku obasjanu sunčevim zracima.

—0—0—

Kada je čovek iz Misurija sledećeg jutra ušao u konjušnicu, odmah je ustanovi da riđana s belim pegama nema. Ni dvojica bandita nije bilo ni od korova. U hotelu su mu objasnili da je mister Skot još noćas odjahao, očigledno mu se veoma žurilo. Maršal Vajat Erp krenuo je takođe na put. Jahao je u oštrom tempu preko Zite do Kanjona. Potražio je šerijsku kancelariju. Čuvara zakona nije bilo tamo. Zatekao je samo starog čoveka upalih očiju.

— Šta se dogodilo, mister?

— Tražim dva čoveka. Jednookog i...

— Mi s tim nemamo ništa — prekide ga starac mrzovoljno.

— Gde ste ih videli? — upita Vajat prišavši sasvim blizu.

Stari je munjevitim pokretom, nešvatljivim za njegove godine, potegao kolt iz opasača. U sledećem trenutku mu je stranac udarcem noge izbio oružje iz ruke. U to se otvorile vrata kancelarije.

Ušao je čovek srednjeg rasta ši-

rokih, pleća. Levo, na grudima, nosio je zvezdu. Prvo je razrogačio oči, a onda prsnuo u nezadrživ smeh.

— Hampi, smešni čoveče, u šta ste se to upustili?

— Odmah zatvorite ovog čoveka, šerife. Ponaša se kao da je kineski car.

Šerif je nabacio šešir na ekser i rekao, još uvek smejući se grohotom:

— Pa... kineski car baš nije, ali se smem kladiti da će vam biti potrebna stolica kada vam budem rekao ko stoji pred vama.

— Stolica mi nije potrebna, nego ovom čoveku ćelija — besneo je stari Hampi.

Šerif priđe čoveku iz Misurija i pruži mu ruku.

— Kako se radujem, Vajat.

— Ed Karpenter, nisam znao da ste u Kanjonu.

— Ovde sam tek godinu dana.

Dvojica starih prijatelja su se smejala i srdačno tapšala po ramenima. Ed Karpenter je do pre nekoliko godina, dugo vremena bio pomoćnik maršala Erpa u Vičiti.

Stari Hampi se zbunjeno češao.

— Vajat Erp, do đavola, to ne može biti istina. Zar sam ja, stari magarac, mogao tako da nasednem?

Vajat ga pogleda.

— Vi ste Hampi Kad?

Stari zabaci šešir na potiljak.

— Vi mora da ste sveznajući.

— Svakako da nisam. Ali sam pre nekoliko godina puno slušao o Hampi Kadu, šerifu iz Kanjona. Vi ste likvidirali opasnu bandu braće Kinked.

Stari se zacrvene kao bulka.

— Zar znate i to, mister Erp?

Karpenter odmahnu rukom.

— Vajat uvek zna sve što se u

ovoj paklenoj zemlji dešava u vezi sa banditima. Da, maršale, to je stari Hampi Kad. Već odavno treba da je kod kuće i gaji cveće, ali on se grčevito drži zvezde i na silu je moj pomoćnik, iako mu grad za to ne plaća ni cent.

Stari se uvredi:

— Pa šta? Zar nisam nedavno uspeo da likvidiram trojicu bandita kao što su Vinter, Belinger i Feks.

— Jeste, jeste, Hampi ko kaže da niste. Meni ste i dragi i dobri kao pomoćnik, ako hoćete još sto godina.

Doista iz sledećih nekoliko Hampijevih rečenica videlo se da je taj starac, poznati čuvar zakona na srednjem zapadu, i sada još uvek veoma aktivan i sposoban čovek.

— Video sam ih, mister Erp, mislim tu dvojicu. Došli su prilično rano u grad i muvali se oko pansiona i „Norton” hotela. Posle su se izgubili u Džonsonovoj konjušnici. Od onda ih više nisam video. Verovatno igraju poker sa starim. Taj kad vidi karte, više nije normalan.

Vajat pruži starom ruku.

— Vi ste još uvek budan čuvar zakona, mister Kad. Ne mogu da poverujem da su moja dvojica „prijatelja” još uvek zabavljena pokerom. Idem do konjušnice da vidim šta se dešava.

Kad i Karpenter su pošli za njim. Kad je pretražio kuću, dok se šerif uputio do ambara, gde je stari Džonson obično boravio. Vajat je otišao do štale, otvorio vrata i zastao kao ukopan. Na nekoliko koraka ispred njega u slami ležao je čovek, a na čelu mu je zjapila velika rana. Bio je mrtav.

— Ed!

Šerif je dotrčao. Kada je ugledao čoveka u slami, rekao je samo.

— Džonson!

U to je stigao i stari Kad.

— Gospode, pa oni su ga ubili!

Vlasnik konjušnice Viljam Džonson bio je mrtav, ubijen teškim predmetom. Kad i Karpenter su odmah utvrdili da su nestala dva najbolja Džonsonova konja, a da se umesto njih nalaze dve prilično iscrpljene rage.

— Poznajete li tu dvojicu, maršale?

— Da, za petama sam im.

— U redu, onda su bez daljega izgubljeni — zaključio Ed Karpenter.

—0—0—

Dva otpadnika od zakona su počinila ubistvo, najteži zločin, zaslepljeni mržnjom. Došli su u konjušnicu i tu ugledali Skotovog konja. Pošto nigde nisu u gradu mogli da pronađu šerifa iz Lamese, bili su uvereni da je samo svratio u konjušnicu i zamenio svog konja za odmornog. Vlasnik konjušnice im je tvrdio da nije uzeo drugog konja. Zbog toga su lupeži došli na pomisao da se Skot tu negde kod Džonsona krije.

Vlasnik konjušnice je uporno tvrdio da je Skot otišao. Pre nego što je uspeo da kaže kuda je otišao, Korej je dohvatio gvozdenu šipku, koja mu se našla pri ruci i svom snagom udario starca po glavi. Albani je odmah izveo dva najbolja konja, pa su nekoliko minuta kasnije napustili konjušnicu kroz sporedan izlaz.

Nesrećni čovek, koji je sada ležao mrtav u svojoj konjušnici, nije imao prilike da kaže nešto što bi bilo

posebno zanimljivo za dvojicu bandita, naime, da je Skot otišao poštanskom kočijom na istok. Zbog toga su dva razbojnika nastavila put prema jugu.

—0—0—

Vajat je sada znao da razbojnici imaju pet sati prednosti i sveže konje. Razbojnici, međutim, nisu znali da im je za petama najopasniji čovek koji postoji u ovoj prostranoj zemlji. Maršal iz Dodž Sitija se odlučio da ih sledi ako bude potrebno i do Velikog Peska. Za podmuklo ubistvo starog vlasnika konjušnice treba da ih stigne zaslužena kazna.

—0—0—

Čovek iz Misurija imao je bržeg konja. Uskoro se rastojanje smanjilo. U prvom obližnjem naselju se nije zadržavao. Samo se u prolazu raspitao o dvojici bandita i čuo da se pre dva sata projahali. Nastavio je put. Sasvim sigurno bi uspeo da stigne ubice još na putu za Lubok, da nije bilo Gregori Goldvatera. Sedeo je na jednom kamenu, držeći noge u potoku. Glava mu je klonula na grudi i izgledao je kao da spava.

Kada je Vajat prišao, podigao je pogled. Pokazao je rukom na kola, koja su stajala na sredini potoka, nakrenuta na jednu stranu zbog slomljenog točka. U kočiju je bila upregnuta mazga.

Vajat siđe iz sedla. Stari zahvati šakom vodu iz potoka i pokvasi glavu.

— Ni drveta, ni travke, samo sunce i ova prokleta, slomljena kola.

Maršal pogleda zapregu. „Trebalo

bi bar ispregnuti ovu nesrećnu životinju", pomislio je. Onda se ponovo vinuo u sedlo i naterao konja u vodu. Kola su bila prepuna raznih malih i velikih flaša. Situacija nije bila ni izdaleka tako beznadežna, kao što je izgledalo sa obale. Točak može da se opravi, samo za to treba vremena. Vratio se na obalu i upitao starog, koji je još uvek gledao noge u potoku:

— Imate li alat pri sebi?

— Ne.

— Kada bi ste imali veliki čekić; mogli bismo da ukucamo komad slomljenog točka u обруč, koji srećom nije slomljen.

Stari je samo neodređeno klimnuo glavom i ponovo zahvatio šakom vodu da se rashladi.

— Slušajte, mister — rekao je Vajat sada grubo. — Ako bi ste ustali mogli bismo da pokušamo da kamen na kome sada držite noge, upotrebimo mesto čekića.

Stari odmahnu rukom.

— Ne, to nema nikakve svrhe. Kola su slomljena, cedulje za lekove raskvašene, a povrh svega, ova zverška žega.

— Cedulje za lekove? — Vajat se jedva uzdržao da ne prsne u smeh.

— Znači, u svim ovim flašama su lekovi? Treba bar da pokušamo da osposobimo kola. Konačno, ne možete ostati večito ovde, s nogama u potoku.

Čovek se mrzovoljno pridiže.

— A ko da podigne ovoliku kamenčinu, čoveče?

Vajat odgurnu trgovca lekarijama ustranu, saže se, podiže kamen i odnese ga do kola.

Gregori Goldvater ga je gledao zapanjeno.

— Hej, pa ovo je pravi golijat!

Maršalu je trebalo čitava dva sata da opravi točak. Kada je to obavljeno, poveo je mazgu na drugu obalu. Pri tom su flaše i flašice zveckale i kotrljale se. Vajat zazvižda svom konju, a onda se vinu u sedlo. Stari trgovac zavrte glavom.

— Ne, mister, tako neće moći. Vi ste se ovde mučili dva sata, a jeste li uopšte jeli?

— Ne.

— Pa, eto, vidite, a ja sam ulovio jednog velikog grgeča.

— A gde je?

— Eno ga tamo, gde sam sedeo. Moje ime je, uostalom, Gregori Goldvater. Trgujem lekarijama, razumete li? Lekari u ovim bednim gradovima moraju od nekog da dobivaju svoje lekove. Zbog toga i postoje takvi ljudi kao što sam ja. Najgore u celoj stvari što sam izgubio ceduljice. Kada je točak iskočio, sanduk se otvorio i voda ih je odnela. Sada su svi lekovi bezvredni.

— Kako to?

— Pa ne znam šta se u kojoj flaši nalazi.

— Zašto ih odmah niste zalepili na flaše? To bi bilo daleko praktičnije. Uostalom, đavo nije tako crn kao što izgleda. Mnogi lekari prepoznaju lekove po mirisu i ukusu.

— Mislite? U redu, pokušaću. Hajde, popnite se na sedište, udobnije je nego u sedlu.

— Za mene ne, mister. Hvala vam mnogo i puno sreće sa lekarijama. Goldvater podiže ruku.

— Samo trenutak. — Dograbio je s kola jednu bocu. — Evo, uzmite je. Na njoj istini za volju, ne piše ništa, ali da bismo utvrdili šta ima u njoj, nije nam potreban lekar.

Vajat izvuče zapašač.

— Konjak.

— Da i to dobar. Uvek imam koju flašu.

— Samo je zadržite, mister Goldvater. Ja gotovo nikada ne pijem.

— Nikad se ne zna zašta može ustrebat.

Vajat nije hteo da uvredi starog i uzeo je flašu. Zatim se pozdravio i odjahao prema jugu.

—0—0—

Sedam milja ispred Luboka iznenada iza jednog žbuna meskvite odjeknuše jedan za drugim dva pucanja ispaljena iz puške i zbaciše marsiša iz sedla.

Nekoliko sekundi ležao je ošamućen na zemlji. Jedan metak ga je pogodio u levu mišicu, a drugi ga je srećom samo okrznuo po glavi. Onda se uspravio, tako da je jahač, koji je grabio prema njemu, morao naglo da zaustavi konja, koji se propeo na zadnje noge. Bio je to Kid Korej, ubica iz Kanjona. Vajat savlada bol, steže zube, izvuče bantlajn specijal i opali metak na jahača. Zrno je Koreju skinulo šešir s glave. Odmah je okrenu konja. Marsiše je još jednom opalio, ali je rastojanje bilo suviše veliko. Kid Korej je bežao kao mahnit. Džesi Albani se nalazio na sto jardi istočno i čekao svog kompanjona. Vajat je klečao i stezao šakom nadlakticu, koja je dosta krvarila. Najgore od svega bilo je to što se metak nalazio u rani i trebalo ga je što pre izvaditi. Dovukao se nekako do bisaga i izvukao odande malu kožnu torbicu, sa nekoliko instrumenata koje mu je u svoje vreme Dok Holidej poklonio. Pakao, rana je prilično opasna.

Kada bi bar imao pri sebi flašicu nekog žestokog alkohola... Zviznuo je kroz zube, setio se flaše konjaka koju mu je poklonio trgovac lekarijama. Alkohol je za njega predstavljao spas. Metak se nije duboko zario. Međutim, pošto ga je morao sam sebi izvaditi iz mišice, imao je osećaj da mu se zario u samu kost. Očistio je ranu i previo je. Kada je sve to obavio, učinio je nešto što inače nikad nije činio: otpio je dobar gutljaj konjaka i utvrdio da doista mister Goldvaterova privatna flaša nije uopšte imala loš sadržaj. Vinuo se u sedlo i nastavio put. Nije jahao prema istoku za dvojicom bandita, nego oštro na jug, ka Luboku. Znao je tačno da će se banditi vratiti na taj put.

Doktor Dankan, mlad čovek tamnih očiju i ozbiljnog lica, pregledao je ranu i rekao:

— Nebesa, ni ja to ne bih bolje učinio. Rana je prilično velika, ali ne i opasna. Za nedelju dana sve ćete zaboraviti. Možete se smestiti kod mene, sve postelje su mi slobodne. Pukim slučajem već nedelju dana nije bilo nikakvog puškaranja.

U malim gradovima zapada lekari su imali uglavnom uz ordinaciju i malu sobu sa posteljama za pacijente, kojima je bio potreban neposredan lekarski nadzor. Tako reći neku vrstu male privatne klinike. Zbog toga su lekari bili veoma važne ličnosti u gradu. Vajat odbi ljubaznu ponudu i uputi se u Veterov pansion. Uspeo je i svog konja da smesti u štalu vlasnika pansiona. Bio je zadovoljan što ne mora da vodi životinju do konjušnice, gde bi je dvojica bandita veoma brzo otkrili. Poznavao je već dobro metode ove dvojice lupeža. Pretraživali su ho-

tele, konjušnice i, naravno, pansione. Zbog toga se čovek iz Misurija ni kod Vetera nije upisao u knjigu gostiju.

Kuća je pripadala jednom starom bračnom paru. Norbert Veter je bio bolestan. U secesionističkom ratu je dobio teško zapaljenje pluća, od koga se nikada nije oporavio. Po ceo dan je sedeo pored prozora i posmatrao ulicu, a žena je održavala kuću.

Kada je Vajat zakucao na vrata, žena je otvorila.

— Odmah ću upaliti svetlost, mister...

— Molim vas, nemojte radi mene.

— Zar i vi rado sedite u mraku? — čuo se hrapav muški glas od prozora.

— Sve zavisi. Danas, da.

Žena mu prinese stolicu i reče:

— Odmah ću doneti knjigu gostiju.

Kada se žena vratila sa knjigom, maršal upita:

— Mogu li da upišem lažno ime?

Oboje su ga zaprepasčeno pogledali. Stari Veter se nasmeja.

— Vi ste neki neobičan čovek, mister. Većina gostiju upisuje lažna imena, ali o tome nikoga ne obaveštava.

— Zar imate tako rđavo ime, da se ne usuđujete da ga napišete? — upitala je žena sumnjičavo.

— Rđavo? Ne, sigurno ne. Ali, postoje dvojica momaka koji su me danas iz zasede napali i ranili. To su dvojica bandita koju sam još iz Kanjona sledio. Tamo su ubili vlasnika konjušnice.

— Vi ste, dakle, šerif.

— Moje ime je Erp.

— Erp? — Čovek se izvuče iz stolice i osloni na štake. Prišao je

maršalu na nekoliko koraka. — Možda Vajat Erp?

— Da.

Stari je počeo da drhti celim telom. Jedna štaka mu je s treskom pala na pod. Desnom rukom je izvukao iz džepa neki predmet. Vajat ga odmah zgrabi. Bio je to deringer.

— Ne — jecala je žena. — Nemoj, Norb, ne smeš to.

— Budi mirna — breću se čovek. Stajao je klateći se nesigurno, podupirući se jednom štakom. — Već mi je oduzeo revolver.

Taj nesrećni čovek je tako drhtao, da Vajat ispruži ruku da ga pridrži.

— Pustite me, vi, ubico.

Maršal ga je pustio, a ratni veterani je grcajući rekao:

— Vajat Erp, veliki Vajat Erp. Pre dve godine je grupa goniča doterala veliko stado u Dodž. Među goničima se nalazio devetnaestogodišnji mladić. Istini za volju, bio je malo isuviše bučan i neobuzdan, ali ni u kom slučaju razbojnik. Pio je u „Brenč” salunu, a onda naleteo na vas na ulici. Mora biti da se mašio za kolt. Vi ste ga ustrelili. A znate li ko je bio taj mladić? Naš sin jedinac, Lari, dobar dečko. Sada leži pod zemljom u Dodž Sitiju, jer je bio dovoljno nepromišljen da potegne kolt na velikog Vajat Erpa.

Čovek iz Misurija protrlja zdravom rukom čelo. Lari Veter? Da, sećao se tog imena. Upitao je starca:

— Ko vas je obavestio o poslednjim trenucima vašeg sina, mister Veter?

— Ben zvani „O ruk”.

— Ben Džeferson, „O ruk”? — ponovi maršal.

— Dakle, poznajete ga. Ako želite

s njim da govorate, sedi preko puta u svojoj kancelariji. Od pre pola godine je ovde šerif, najbolji koga je grad ikad imao.

Čovek iz Misurija samo zviznu kroz zube i izađe napolje. Džeferson je podskočio sa stolice kada su se vrata na njegovoj kancelariji otvorila. Razrogačenih očiju posmatrao je visokog čoveka pred sobom. Na tremu se čulo lupkanje štaka. Vajat uđe u kancelariju, a Veter za njim. Maršal iz Dodž Sitija je formalno pogledom prikovao čuvara zakona u mestu.

— Ben Džeferson, rado bi još jednom od vas čuo priču, koju ste ovom starom čoveku već ispričali.

— Koju priču?

— Priču o mladom Lari Veteru.

— O Lariju?

— Da, ali ja ne razumem... kako ste... uopšte došli na to?

Šerifova desnica se oprezno spuštala ka opasaču. Istog sekunda, u Vajatovoj desnici se stvorio revolver.

— Sklanjajte ruke s oružja, čoveče, inače ću sa vama učiniti što i vi sa Lari Veterom u Dodžu.

Džeferson se ne pomače s mesta. Vlasnik pansiona pride. Drhteći celim telom, stao je pred šerifa.

— Ben, govori, reci nešto. Reci nešto, ili ću te ubiti štakama!

Džeferson je uporno ćutao. Uplašen pogled bio mu je prikovan za maršala.

— Onda ću vam ja reći, mister Veter. Vaš sin je bio pijan. Nasred glavne ulice Dodž Sitija nasrnuo je na ovog čoveka, koji ga je ustrelio. Sudija Bilings je hteo da ga zbog ubistva pošalje u Seskavetu. Ja sam se zauzeo za njega, misleći pri tom na njegovu mladost, a i na činjenicu

da je i sam te noći bio pripit. Tako je odležao pola godine u zatvoru u Topeki, a posle toga došao ovamo.

Starac je iznenada prestao da drhti. Oštro je pogledao čoveka, koga je smatrao prijateljem svoga sina, a za koga je sada čuo da je njegov ubica. Neočekivano zamahnuo je teškom štakom, i pre nego što je maršal uspeo da ga spreči, svom žestinom udario šerifa po glavi. Vajat priskoči i uhvati čvrsto starog Vetera.

— Bio je pijan, kao i vaš sin. Bila je to nesreća.

— U redu, mogla je to biti nesreća, ali šta je teralo ovog momka da dođe ovamo i ispriča mi tu gnusnu laž?

Džeferson se uspravi, prihvatajući se za pisači sto i uhvati se za glavu.

— Reci nešto, inače ću ti razmrskati glavu — vikao je stari.

— Nisam... imao više ni... centa, mister Veter — mucao je Džeferson. — Vi ste ovde bili predsednik opštine, pa sam mislio...

— Da, mislio si. A znaš li da malo pre za dlaku nisam ubio maršala zbog tvojih laži.

Vajat se okrete i pođe prema vratima. Pre nego što je izašao na trem, čuo je kako stari govori:

— Oprosti, pa će ti biti oprošteno, tako stoji u bibliji. I ja ću oprostiti. Dugi niz godina bio si Larijev drug. Zašto mi nisi rekao istinu? Iz straha, besmislenog straha. Konačno, mogao si ništa i da ne kažeš, ali to što si ovog čoveka optužio da je oduzeo Lariju život, a ti si u stvari to učinio, to ti nikada neću zaboraviti.

Šerif je izašao napolje i stigao maršala.

— Mister Erp, šta sada da činim?

— Treba da ostanete ovde, Džeferson i pokušate da budete dobar šerif.

— Ali, Veter?

— On će ćutati. Morate se samo pomiriti s tim da ste izgubili njegovo prijateljstvo. Možda će vam jednom kasnije uspeti da ga umilostivate.

— On neće ćutati, maršale.

— Hoće, hoće, kad vam ja kažem. Govoriću s njim. A i vi držite jezik za zubima. I još nešto: mene su danas na putu za grad napala dva lupeža. Oni ne znaju ko sam. Ako se budu ovde u gradu u hotelima i u konjušnici raspitivali o čoveku koji jaši vranca, neka dobiju obaveštenje da nisam u gradu.

Vajat se uputio na počinak. U rano jutro sledećeg dana, čuo je iz svoje sobe ljutit glas starog Vetera.

— Šta hoćeš ovde? Ja s tobom nemam više ništa. Obećao sam maršalu da ću ćutati, ali sa tobom ne želim da govorim. Idi!

— Morao bih da govorim sa maršalom.

Čovek iz Misurija žurno siđe u predvorje.

— Maršale, oni su u gradu. Jednooki i...

— Gde su sada?

— Malo pre su bili u krčmi „Točak”. Nalazi se dole uz samu kovačnicu. Raspitivali su se na nekoliko mesta o jahaču vranca. No ja sam pre toga učinio kako ste mi vi rekli.

— I? — pitao je maršal.

— Odmah su me obavestili, čim su se te ptičice pojavile.

Džeferson dotaknu obod šešira u znak pozdrava i udalji se.

Veter pogleda maršala. Ovaj klimnu glavom.

— Bili ste u pravu, mister Veter, on je dobar šerif.

Stari obori glavu.

— Nikada neću moći da zaboravim.

— Zaboravićete, kad budete mislili i na to da su Lari i on bili prijatelji, da su obojica bili pijani, da je jedan i drugi pucao i da bi Džeferson mogao isto tako sada da leži na mesnom groblju u Dodž Sitiju.

Do tog trenutka stari vlasnik pansiona nije na taj način razmišljao. Sada se na neki način osećao postiđen. Ovaj čovek, stisnutih zuba, oblači kaput, opasuje oružje i, iako ranjen, sprema se u borbu. Uprkos tome, još uvek je našao snage da kaže pravu, plemenitu, ljudsku reč. Veter je dograbio vinčesterku sa zida i napunio je.

— Šta to smerate? — upitao ga je Vajat iznenađeno.

— Idem s vama — uzvрати stari.

— Veliko vam hvala — reče maršal. — Sam ću. — Pa onda pokaza rukom preko ulice. — Osim toga, šerif mi štiti leđa.

Veteran iz građanskog rata klimnu glavom i reče:

— Mnogo sreće!

Nekih pedeset jardi koso, na suprotnoj strani ulice, nalazio se salun „Točak”. Čovek iz Misurija pogledao je u lokal preko krila pomičnih vrata i ugledao dva razbojnika za šankom.

— Albani! Korej! Izlazite! Čekam vas na ulici.

Banditi se naglo okrenuše. Kid Korej odmah poteže revolver i povuče obarač. Zrno je promašilo samo za nekoliko santimetara. Maršal se baci u stranu i uperi kolt u unutrašnjost lokala. Kid Korej kriknu užas-

no i uhvati se za desni lakat, gde je bio pogođen.

— Izlazite napolje! — grmeo je maršal.

Albani gurnu svog kompanjona.

— Rekao sam ti već da je taj momak u stanju da pogodi muvu u oko. Osim toga, rekao sam ti i da me na neki način podseća na Virgila Erpa, na koga sam jednom natrčao u Tombstonu.

Korej se saže da dohvati revolver, koji mu je bio ispao iz ruke i pođe prema vratima. Čovek iz Misurija je već stajao na sredini ulice.

— Dugo ste čekali.

— Reci nam prvo ko si, kako bi znali koga šaljemo u pakao — urlao je Korej lica izbezumljenog od besa.

— Ja sam Vajat Erp. Dođite konačno na ulicu.

U tom trenutku je na trem izašao Džesi Albani. Bacio je revolver na ulicu i podigao ruke.

— Vajat Erp. Tako nešto sam i slutio. Ovaj šupljoglavac ovde me je povukao u pakao. Ne pada mi na pamet da se nosim sa Vajat Erpom. Ako mi je Virgil uspeo sa sedam jardi da izbiije kolt iz ruke, u trenutku kada sam ga već podigao, svakako se onda neću upuštati u dvoboj sa njegovim slavnim bratom Vajatom.

— Kukavice! — besneo je Korej i upravio revolver na svog prijatelja.

U to odjeknu pucanja. Koreju je po drugi put Erp izbio oružje iz ruke. Prišao je tremu, na kome su se nalazili banditi i vratio revolver u opasač.

— Šerife — rekao je glasno, ne okrećući se. — Uhapsite ovu dvojicu.

Optuženi su za dvostruko ubistvo.

— Zbog dvostrukog ubistva? — upita Albani. — Šta to znači? Ja nikoga nisam ubio.

— Bili ste prisutni kada je šerif Mek Lin ubijen.

— Mogu da se zakunem da nisam opalio ni jedan metak, maršale. Ed Šaron je pucao dvaput, a Dej i Džek po jedan put.

Maršal se zagleda Albaniju pravo u oči i upita:

— A ko je ubio Bila Džonsona u Kanjonu?

— To je bio on — zaurla Albani — ovaj ludak.

Na Korejevom licu je zaigrao zlu-rad osmeh.

— Da, da, to sam bio ja, ali i ti ćeš posetiti, burazeru. Ukrao si konja.

—0—0—

Ubica Kid Korej i otpadnik od zakona Džesi Albani, našli su se iza rešetaka. Još istog dana Vajat Erp je nastavio put za Lamesu. Trebalo je da prevali još veliki komad puta koji je sada vodio kroz usijani pesak Ljana Estakada. Iako je bio snažan i izdržljiv čovek, rana ga je prilično mučila. Ipak, morao je da stigne u Lamesu. Smatrao je da je Džoni Skot već davno stigao u grad i da veliki obračun sa ubicama šerifa može da počne svakog trenutka.

Džoni Skot ni sam nije bio svestan koliko dugo je piljio u mesinganu kvaku na vratima svoje kuće. Nebo nad Hjustonom kao da se natuštilo. Daleka užasna slutnja ispunila je nesrećnog čoveka. Potrčao je prema vratima i naglo ih otvorio.

— Liz!

Poziv prikova ženu na gornjoj stepenici. Lagano se okrenula.

— Šta hoćeš? — upitala je ledenim glasom.

— Šta se dogodilo?

— Zar ti mene питаš? — uzvratila je žena.

Džoni potrčea prema njoj i uhvati je za ruke.

— Govori, konačno!

Pokušavala je da se oslobodi njegovog stiska.

— Šta tražiš ovde? Ti više ne pripadaš nama — rekla je odbojno.

— Je si li poludela? Zar možeš da me osuđuješ i odbaciš što nemam dara da stojim iza tezge i prodajem knjige, ili prodajem po rančevima i farmama alatke?

Liz Skot se držala za zid i čudno pogledala brata. Konačno je prevalila preko usana reč koja je za Džona Skota bila kao udarac bičem.

— Revolveraš.

Nekoliko minuta je na stepeništu vladao je tajac. Najzad se Džoni Skot okrenuo i pošao oborene glave. Zastao je kod očeve sobe i zakucao. Kucao je nekoliko puta, ali se niko nije javio.

— Oče!

— Ako imaš nešto da mu kažeš — čuo je iza sebe sestrin glas, — onda moraš da odeš gore do groblja.

Nije se okrenuo. U glavi mu je bubnjalo. Kao iz velike daljine čuo je sestrin glas:

— Vest da je njegov sin, njegov iznad svega voljeni sin ubica, ubila ga je. Pisalo je u svim novinama: Revolveraš. Dvoboj na ulici. Ustrelilo kauboja. Postao šerif. Odlazi odavde, ovde nemaš šta da tražiš! Putuj u svoj divlji grad u Ljanu!

Možda je rekla još i više, njegova nekada tako mila i nežna sestra

Liz. No, Džoni je otišao u park i zastao pred drvetom, u koje se kao deca urezivala slova. Iznenada je iza sebe čuo korake. Bila je to Liz. Gurnula mu je u džepove dva velika svežnja novčanica.

— Evo, to je tvoj novac. Otac ga je tebi ostavio. Ja ga ne želim. Namerala sam svakako da ti ga pošaljem u Lamesu.

Poštanska kočija je grabila prema zapadu. Džoni Skot nije dugo razmišljao šta da radi. Čak mu je bilo jasno da je dobro što je ovako ispalo.

Znao je da u Hjustonu ne bi našao mir, čak da nisu postupali sa njim kao otpadnikom i zločincem. Sada je za njega postojao samo jedan put, a on ga je vodio u Lamesu. U grad gde ima nekoliko stotina ljudi koji ga očekuju. Predsednik opštine, kome je obećao da će se vratiti. Naravno, u tom gradu ga je čekala i borba.

„... ali, ona čeka svuda”, rekao mu je Vajat Erp. „Jedino što uvek ima drugo ime. U vašem slučaju, zove se Šaron”. Konačno je stigao do Big Springa. Odatle je sledeća kočija polazila tek za tri dana, a imao je još pedeset milja pred sobom. Nije dugo razmišljao. U prvoj konjušnici kupio je konja. Izabrao je ričana sa belim pegama, što nikako nije bilo slučajno.

Još u rano prepodne, bio je u sedlu i grabio prema Velikom Pesku. Jahanje kroz ove užarene predele, bila je prava muka za Skota. Svaka milja mu se činila beskrajno dugom. Tek sad je shvatio šta znači živeti u ovoj zemlji. Uporno je jahao celu noć. Na istoku se već razdanjivalo, kada je na horizontu ugledao cilj: Lamesu. Kao napušte-

no ostrvo ležalo je u sred peska. Sa toga rastojanja delovao je malo žalosno i siromašno — njegov grad. Zaustavio je konja i posmarao kuće koje su na milju rastojanja izranjale iz peska. Najednom ga je spopao užasni strah. Za trenutak je oborio glavu i zamislio se. Kada je podigao pogled, učinilo mu se da sanja. Umesto praskozorja i sivila, grad se sada kupao u prvim zracima jutarnjeg sunca i izgledao lep kao iz bajke. Obo je konja i pohitao. Lamesa je još spavala kada je njen šerif ušao u glavnu ulicu. Odveo je konja u štalu i ušao u kancelariju.

Sve je bilo onako kako je ostavio. Sve strepnje koje su ga obuzimale, dolazeći sada u Lamesu, bile su, znači, neosnovane. Naime, strahovao je da možda više nije potreban i da ga niko ne očekuje.

Oko sedam sati, prvi građanin Lamese zastao je zbunjeno nasred ulice, videvši otvorena vrata šerifске kancelarije. Pre nego što je Skot u osam sati otišao u pansion na jutarnju kafu, ceo grad je znao da se šerif vratio.

Prvi koji ga je posetio, bio je stari trgovac Higans. Zastao je na otvorenim vratima i pogledao Skota kako čisti revolver.

— Helo, mister Higans!

— Baš je dobro što ste se vratili, šerife. Šaronovi su prekjuče bili opet u gradu i opet se ponašali kao i ranije. Dejv mi je prosekao dva džaka sa pasuljem, a Džek razbio jedno okno.

Predsednik opštine je došao oko deset sati i srdačno pozdravio šerifa. Okupili su se i ostali građani. Vlasnik pansiona, Dankan, obavestio je šerifa da je od njegovog odlaska

u njegovom pansionu stanovao kau-boj sa Šaron ranča, krivonogi Stiker, i da je napustio grad čim se šerif pojavio. Svima u gradu je bilo do sada jasno zbog čega je boravio u Lamesi, a znali su takođe i zašto je tako naglo otišao. Oko jedanaest sati došao je Bat Marlou, vlasnik saluna.

— Nećete dugo čekati na njih, Džoni.

—0—0—

Doista, brzo su stigli. Čim je podne prevalilo, Džek i Dejv Šaron su ujahali u grad. Zaustavili su konje na sredini ulice i povelili ka prečki ispred Loganovog bara. Braća Šaron su samo jedan put pogledala preko ulice, prema šerifskoj kancelariji, pre nego što su ušli u bar. Čas koji je Lamesa dugo čekala, počinjao je. Šaronovi su došli da likvidiraju čoveka koji ih je oterao iz grada. To što je njihov brat Ed bio ubica, ni malo ih se nije ticalo, a još manje ih je mučila savest što su pucali na umirućeg šerifa. Došli su da se svete.

Građani Lamese su znali da je došao odlučujući trenutak, u kome će njihov šerif ili pobediti, ili propasti. A šerifov poraz, značio bi propast za grad. Bilo bi opet kao što je bilo ranije, možda i gore.

Džoni Skot je stajao u svojoj kancelariji. Ne na vratima niti iza prozora. Stajao je u dubini prostorije i odatle ih video. Za trenutak ga je spopao smrtni strah. Osećao je kako mu ledena ruka steže vrat. Onda je, srećom čuo maršalov glas.

„Ako mora da dođe do borbe, nema se kud. Onda moraš ti da dejstvuješ, ako nećeš da protivnik uzme stvar u svoje ruke.”

Nije mu bilo lako da gospodari

sobom. Džoni Skot je mislio na trenutak kada je maršal iz Dodž Siti-ja stajao na ulici, suprotstavljajući se četvorici bandita. Mislio je na njegovu ležernost, mir i hladnoću.

Kada je kasnije u novinama čitao o okršaju sa braćom Šaron, u novinama koje su odavno već požutele, ni sam nije mogao da veruje da je to učinio.

Gurnuo je revolver malo napred, olabavio ga u futrolji, stavio šesir i izašao na ulicu.

Zastao je na osam jardi od Šaronovih konja.

— Džek! Dejv! Izađite napolje! Ovde sam!

Braća se zbunjeno zagledaše, pa pođoše prema vratima.

— Hej — doviknuo je za njima vlasnik bara, Lonegan. — Ne zaboravite da platite momci! Možda za to kasnije nećete imati prilike.

Dejvova ruka kliznu prema revolveru. Savladao se u poslednjem trenutku.

— Sačekaj, rakidžijo! S tobom ćemo kasnije razgovarati.

Izašli su napolje i ukopali se na sred ulice. U to Bat Marlou izlete na trem svog lokala. Držao je sačmaricu u rukama.

— To neću da dozvolim — urlao je. — Dva čoveka protiv jednog. Jedan od vas neka odmah dođe na trem.

Braća ga samo prezrivo odmeriše. Međutim, shvatili su da se Marlou ne šali. Nemajući kud, Dejv stupi na trem, dok je Džek Šaron stajao sedam jardi udaljen od Džoni Skota.

„Moraš da budeš hladan i miran” odjekivao je u šerifovoj glavi. „Ni pošto ne smeš prvi da potegneš

oružje, jer ćeš onda da budeš ubica.”

Za delić sekunde pred očima mu promače očevu lice. Sive oči sestre Liz, ulice Hjustona u zelenilu i veliko drvo u parku. Još jednom kao da je čuo maršalov glas: „Šerif stoji miran i hladan, njegova borba je pravična.”

Ruka Džeka Šarona kliznu prema koltu. Već je i izvukao oružje. Skotu se učinilo da već čuje pucanj iz protivnikovog revolvera. Međutim, to se oglosio njegov kolt. Džek Šaron ga je gledao razrogačenih očiju, a onda se naglo uhvatio za grudi i srušio u stranu.

Na to se Dejv Šaron bacio potrbuške na trem i pucao. Veliki revolver u šerifovoj ruci zagrmio je jednom, dva put, tri put. Dejv Šaron je skliznuo s trema i zario lice u prašinu, a gore, s balustrade Hilerove saračke radnje, sunovratio se na ulicu mali, krivonogi kauboj Stiker.

Džoni Skot je stajao obavijen oblakom barutnog dima. Kad se dim razišao, lagano se okrenuo i uputio ukočenim koracima prema šerifskoj kancelariji. Dobio je bitku svog života. Džek i Dejv Šaron pali su pogođeni mecima iz njegovog kolta.

Lamesa je bila slobodna.

Niko nije obraćao pažnju na čoveka, koji je stajao na uglu iza Flanaganove kovačnice, stavljaao jedan metak u svoj veliki revolver, vinuo se u sedlo i neprimećeno odjahao na vrancu.

Džoni Skot nikada nije mogao da shvati kako je Stiker, strelac iz zasede, mogao da bude pogođen gore na balustradi, kada je on sva tri metka ispalio na Dejva Šarona.

K R A J

Krvava borba za farmerska prava

DNEVNIK PRED SMRT

Prošle su godine divlje zlatne groznice i mnogi iz reke ljudi koja je krenula na Divlji zapad nastanili su se na zemlji koja im se dopala i počeli je obrađivati. Nesudebni kopači zlata postali su dobri farmeri. Malo po malo zauzeta je najbolja i najplodnija zemlja divlje prerijske livade bile su pretvorene i pretvorene u njive. Baš tada su iz Teksasa krenula na zapad i sever ogromna stada bezbrojnih goveda. Njihovim vlasnicima bile su potrebne prostrane livade za pašnjake. Ali zemlja je već bila posednuta. Zato su „stočni baroni“ slali ispred sebe bande plaćenih ubica da pobiju farmere, spale njihove zgrade, oteraju ih sa zemlje i da njive opet pretvore u pašnjake i pripreme ih za dolazak velikih rančera. Ipak, ove plaćene ubice nisu uvek uspevale da pobiju ili zaplaše i najure poštene i vredne zemljoradnike. Bilo je ljudi koji su se odlučno suprotstavili nasilju.

APRILA 1892. godine specijalni voz sastavljen od tri stočna vagona, u kojima su bili konji, i jednog putničkog vagona u kome je sedelo 55 ljudi, stigao je u Kasper. Bio je to zaista

neobičan voz i biće još takvih ovde, na Divljem Zapadu. U vagonu je sedeo bivši major Volkat koji je svoje vojničko iskustvo stavio u službu terora, ubijanja i uništavanja imovine mirnih i nevinih ljudi. Njegovu bandu je sačinjavalo 55 najkrvoločnijih teksaških razbijača i revolveraša, najgori ološ koji je za novac bio u stanju da učini sve.

„Stočni baroni“ su Volkatu dali krvav zadatak. Na njihov zahtev trebalo je ova banda da pobije oko sedamdeset mirnih i uglednih farmera. Kad nestanu svi sa „spiska osuđenih na smrt“, područje severnog Vajominga će se opet pretvoriti u ogromne pašnjake. Tada će veliki rančeri poslati u te krajeve svoja ogromna stada.

Najgore i najžalosnije je bilo to, što su za ovu akciju znali svi. Znali su i predstavnici u Kongresu pa i sam guverner. Znala je to i vojska koja je ovim plaćenicima pozajmila vagona. Svi su znali i svi su čekali da vide šta će se dogoditi. Jedini koji o ovome nisu ništa znali bili su oni o čijim se životima radilo.

Niko od farmera nije ni slutio šta im se sprema. Smrt se polako približavala njihovim domovima, a oni su mirno radili svoje svakodnevne poslove. Banda koja je na konjima krenula iz Kaspera naišla je posle dva dana jahanja na malu farmu koja je pripadala Nejtu Čempionu. On i njegov prijatelj Nik Rej bili su na far-

mi koju je rano ujutro opkolila banda.

Ne sluteći ništa Nik je pošao u štalu. Banditi su iznenada na njega otvorili vatru i teško ga ranili u grudi. Pokušao je da se dovuče do kuće ali nije uspeo. Izgubio je svest.

Nejt je pogledao napolje i odmah mu je bilo jasno o čemu se radi. Zgrabio je svoje dve puške i dva revolvera, otvorio vrata i prema štali i u okolno žbunje ispucao sve metke iz pušaka i jednog revolvera. Sa drugim revolverom u ruci potrčao je prema Niku, zgrabio ga i dok ga je jednom rukom vukao prema kući, drugom je pucao. Uspeo je da Nika uvuče u kuću i onda je pokušao da zaustavi krv koja je tekla iz rana na njegovim grudima.

— Uspeli smo, Nik! — rekao je Nejt, ali ga Nik nije čuo.

Brzo je ponovo napunio puške i revolvere, a za to vreme su banditi neprekidno pucali u prozore i vrata. Pucnjava odjednom prestade.

— Predaj se, Čempione. Nemaš nikakvih izgleda. Izadi! — vikali su za to vreme banditi sigurni da će sa njim lako izaći na kraj.

Polako je podigao glavu i kroz prozor ugledao jednu priliku na vratima štale. Pažljivo je nanišanio i opalio. Prilika iščeze sa vrata. Sada su banditi znali kakav je njegov odgovor i počeli su žestoko pucati, tako da je po zidovima kuće lupalo kao da pada grad.

Sa svoja dva kolta i dve vinčesterke skakao je od jednog prozora do drugog, nišanio i pucao. Povremeno bi prišao Niku da vidi kako mu je. Ovaj je ležao bez svesti i njegov se život polako gasio.

— Eh, Nik. Šteta što nisi sa mnom. Pokazali bismo im kako se farmeri bore — govorio mu je, mada ga ovaj nije mogao čuti.

Njegov otpor je dovodio napadače do besa. Nisu ni sanjali da će jedan čovek pružiti ovakav otpor pedesetoricu ljudi naoružanih do zuba. A Nejt? On je dobro znao kakva ga sudbina očekuje. Njegov najbliži sused Džek Fleg bio je tako daleko da ovu puc-

njavu nije mogao čuti. Ipak, nadao se da će možda neko naići ili da će on uspeti da se izvuče i da tako obavesti ostale o bandi koja je krenula kroz njihov kraj u nameri da uništi sve ispred sebe. Možda će njegovi prijatelji, ako se on ovde bude održao, ipak nekako saznati za dolazak ove bande.

Dok se borio na život i smrt, on je radio jedan neobičan posao. Želeo je da na neki način ostavi ljudima poruku o tome kako su se stvari razvijale od početka napada. Slutio je da se živ odavde neće izvući. Zato je u svoj mali notes kratkim rečenicama zapisivao sve što se događalo.

Odjednom je iza štale ugledao dim. Pomislio je da su napadači zapalili štalu. Međutim, oni su samo zapalili malo sena da bi se ugrejali, jer je bilo još prilično hladno.

Znao je da je pogodio njih nekoliko. Koliko, to nije znao. Nije znao ni koliko ih svega ima, samo znao je da ih ima mnogo. Uglavnom, gađao je tako dobro da se napadači nisu usudili da krenu na juriš, mada je znao da bi ga tako mogli sasvim lako i brzo uništiti.

Odjednom je u daljini ugledao kola i jednog konjanika. Bio je to njegov prijatelj i sused Džek Fleg, a na kolima se nalazio njegov posinak. Mada ih nije prepoznao, sav je pretrnuo od straha kada je ugledao poturu koju su banditi poslali za njima. Ali, potera ih nije uhvatila. Flegovi konji su bili sveži, pa su uspeli da im umaknu.

Sada se Nejt ponadao da će pomoći ipak stići na vreme. Međutim, kada su se ljudi iz poture vratili besni zbog neuspeha, kiša metaka je ponovo zasula njegovu kuću. Videlo se da im se žuri da završe sa njim i da krenu dalje. Zatim Nejt primeti kako se iza štale diže veliki oblak dima. Znao je šta su naumili i nije se prevario. Malo kasnije banditi su pred kuću dogurali velika kola puna sena i suve borovine koja je gorela. Zaklonjeni debelim daskama gurali su kola prema kući. Ostali su za to vreme neumorno pucali u prozore i vrata. Vetar je nosio dim prema kući i to mu je smetalo da bolje nišani. Zatim su

kola udarila u kuću i zidove i krov je zahvatio plamen.

Nejt je legao na pod i čekao pogodan trenutak da pokuša da se probije. Notes sa svojim beleškama stavio je u nedra, a zatim iskočio iz kuće koja je buktala i poleteo prema potoku i šumarku iza kuće. Zbog dima ga nisu dobro videli i uspeo bi da im umakne da se baš u tom šumarku nije smestilo pet revolveraša koji ga obasushe mecima iz neposredne blizine.

Ipak je umro zadovoljan što je uspeo da ostalim farmerima da znak za uzbunu.

Serif sa desetak novih pomoćnika i preko dvesta naoružanih jahača je već sutradan napao bandu. Banditi iznenađeni i opkoljeni nisu pružili veliki otpor i predali su se bez mnogo borbe. Njima je suđeno i svi su dobili ono što su zaslužili.

Mali notes u koji je Nejt Čempion zapisivao šta se događalo od početka napada, nađen je kod njega posle njegove smrti. Te su beleške postale istorija i od reči do reči su objavljene u denverskim novinama.

„Napadači su pogodili Nika, — pisao je on — ali on je još živ. Prošlo je dva sata od kako je počeo napad.

Pucnjava još traje. Ima ih svuda oko kuće. S vremena na vreme meci

lupaju po kući kao grad. Na mene pucaju iz štale, od reke i iza kuće.

Nik je umro. Vidim dim kod štale. Možda su je zapalili.

Video sam u daljini jednog čoveka na kolima i drugog na konju. Pucali su na njih, ali su oni poterali konje. Mnogo ljudi na konjima je za njima. Ne znam da li su ih uhvatili. Dok je tu bio metež ja sam više pucao. Mislim da sam neke pogodio.

Prema meni pucaju žestoko. Mislim da će pokušati da zapale kuću, jer im se sada žuri. Ako živ dočekam noć, pokušaću da im umaknem.

Još nije noć. Zapaljena kola su gurnuli na kuću. Kuća je u plamenu. Zbogom, momci, ako vas više ne vidim. Natran D. Čempion.”

Kratka i strašna hronika hrabrosti čoveka koga su posle završetka poslednje rečenice izrešetal meci.

Nejt Čempion je tako u toku jednoga dana postao legendarna ličnost američkog Divljeg Zapada. Njegova borba za prava maloposjednika, takozvanih „ognjištara”, ušla je i u pesmu. Ona je učinila da su se mali farmeri počeli udruživati kako bi sa oružjem u ruci štitali svoja prava koja su i posle ovoga, još mnogo puta bila ugrožavana. Čempionov kratki dnevnik učinio je više nego hiljade agitatora.

KRAJ

**Obaveštavamo čitaoce da raspolažemo primercima do sada
izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije VAJAT ERPI**

- 1. LEDI VINČESTER**
- 2. DOŠLIJAK SA MISURIJA**
- 3. U PESKU TEKSASA**
- 4. DVOBOJ KOD ĐJAVOLJE KULE**
- 5. GROB U ARKANZASU**
- 6. PUT ZA ŠERIDAN**
- 7. ZLATNI BIL**
- 8. PAKAO U VIČITI**
- 9. JAHAC SA ZVEZDASTIM MAMUZAMA**
- 10. VOZ ZA SANTA FE**
- 11. OPASNA ZEMLJA**
- 12. REVOLVERAŠ IZ DAKOTE**
- 13. RANČER**
- 14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA**
- 15. ERP I VARALICA**
- 16. OLUJA NAD SIMERONOM**
- 17. ČOVEK S BIČEM**
- 18. VUKOVI IZ KOLORADA**
- 19. STARI GONIČ**
- 20. INDIJANSKO SEDLO**
- 21. HITAC IZ ZASEDA**
- 22. AJDAHO KID**
- 23. LEDENI VETAR MONTANE**
- 24. KRALJ STOČARA**
- 25. DŽIMIJEVA BANDA**
- 26. CRNI DŽO**
- 27. USPAVANI PAKAO**
- 28. OPASNA BRAĆA**
- 29. DRVO ZA VEŠANJE**
- 30. TEROR U BLAFU**
- 31. ZAVEJANI TRAGOVİ**

**Navedene romane možete dobiti ako uplatite na čekovni
račun broj 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad,
1 dinar po svesci i poštarinu 0,80 din.**

ČETVRTKOM U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

TREĆI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U AVGUSTU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠICA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

AVGUST 1969.